

Regeringens proposition

1985/86: 104

om statlig garanti för anordnande av
olympiska vinterspel i Sverige år 1992

Prop.
1985/86: 104

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 3 april 1986.

På regeringens vägnar

Svante Lundkvist

Birgitta Dahl

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att ställa en ekonomisk garanti för anordnande av olympiska vinterspel år 1992 i Falun och Åre under förutsättningen att Internationella olympiska kommittén i oktober 1986 beslutar förlägga spelen till dessa orter.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 3 april 1986

Närvarande: statsrådet Lundkvist, ordförande, och statsråden Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Wickbom, Johansson, Hulterström, Lindqvist

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Proposition om statlig garanti för anordnande av olympiska vinterspel i Sverige år 1992

1 Statliga garantier för olympiska vinterspel år 1992 i Sverige m. m.

1.1 Inledning

Från svensk sida har tidigare, både inför 1984 års och 1988 års tävlingar, gjorts ansökan hos Internationella olympiska kommittén (IOK) om att få arrangera olympiska vinterspel. Enligt IOK:s regler fordras normalt att en arrangör av olympiska spel (OS) av staten tillförsäkras ekonomiska garantier för spelens genomförande. Riksdagen har med anledning av bl. a. denna regel vid de tidigare ansökningstillfällena (prop. 1977/78: 146, KrU 23, rskr 275 och prop. 1980/81: 200, KrU 35, rskr 428) lämnat sådana statsgarantier. IOK beslutade i de båda nu nämnda fallen att erbjuda OS till andra sökande arrangörsorter, nämligen Sarajevo i Jugoslavien resp. Calgary i Canada.

I en skrivelse till regeringen den 3 februari 1983 anhöll Falu kommun om fullständiga ekonomiska garantier för att tillsammans med Åre kommun ansöka om att få arrangera de olympiska vinterspelen i Sverige år 1992. Skrivelsen har remissbehandlats under våren 1983.

1.2 Yttranden över ansökan om olympiska vinterspel år 1992

Följande instanser har anmodats eller beretts tillfälle att yttra sig över Falu kommuns skrivelse den 3 februari 1983, nämligen överbefälhavaren, televerket, länsstyrelserna i Kopparbergs och Jämtlands län, Kopparbergs och Jämtlands läns landsting, Sveriges Television AB, Sveriges Riksradio AB, Sveriges riksidsrottsförbund och Svenska olympiska kommittén. Till remissyttrandet från överbefälhavaren har fogats yttranden från de frivilliga försvarsorganisationerna. Kopparbergs läns landsting har meddelat att man inte avser yttra sig i frågan och Jämtlands läns landsting har inte inkommit med svar.

Samtliga remissinstanser som yttrat sig i ärendet ställer sig i sak positiva

till ett svenskt OS-arrangemang, dock inte reservationslöst. Flertalet remissinstanser har synpunkter på bl. a. de ekonomiska villkoren för medverkan, utformningen av en statsgaranti eller förutsättningarna för praktisk medverkan. De understryker värdet för svensk idrott och turism liksom för näringsliv och "svensk good-will" av olympiska spel i Sverige. Flertalet av remissinstanserna gör också den bedömningen att arrangerandet av olympiska spel är ett nationellt intresse med hänsyn till arrangemangets omfattning. Detta ställer i sin tur krav på en statlig ekonomisk garanti.

Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) och *Sveriges riksidrottsförbund (RF)* hänvisar till tidigare ställningstaganden i frågan om olympiska vinterspel i Sverige år 1984 resp. år 1988. SOK vidhåller således sin tidigare bedömning att det från bl. a. organisatorisk, administrativ och ekonomisk synpunkt finns gynnsamma förutsättningar för anordnandet av sådana tävlingar i Falun och Åre. RF anför liknande synpunkter samt framhåller spelens betydelse för att ge svensk idrott stimulans, utbredning och internationell uppmärksamhet. RF anser vidare att avgörande för om arrangemanget skall komma till stånd torde vara att staten tar det slutliga ekonomiska ansvaret. Detta enligt RF med hänsyn till det allmänna nationella intresse som olympiska spel har. RF tillstyrker bifall till berörda kommuners ansökningar "under förutsättning att en eventuell statsgaranti inte avräknas mot de årligen tillkommande statsmedlen till idrotten och dess organisationer".

Länsstyrelserna i Kopparbergs och Jämtlands län framhåller bägge betydelsen av olympiska spel för turismnäringen liksom för övrigt näringsliv och kultur. Länsstyrelserna pekar också på värdet av att nyttja redan uppförda anläggningar för idrott och turism. Länsstyrelsen i Jämtlands län framhåller den regionalpolitiska och sysselsättningsmässiga stimulans som redan gjorda och tillkommande investeringar har särskilt för Åreområdet. Länsstyrelsen anför vidare att olympiska spel har en allmänt positiv betydelse för landet som ger följder under hela 90-talet och att en koncentration av olika intäktsskapande åtgärder till ett fåtal redan utbyggda turistområden som Åre är ett effektivt utnyttjande av redan investerat kapital. Länsstyrelsen i Kopparbergs län anser att staten bör lämna fullständiga ekonomiska garantier.

Sveriges Radio AB anför att radio- och televisionsbvakning av olympiska spel är ett helt unikt åliggande för ett rundradioföretag. Publikens krav på programmässig och teknisk kvalitet är redan nu höga och förväntningarna i detta avseende stegras från ett spel till nästa. Med utgångspunkten att tillräckliga ekonomiska resurser – varav bruttokostnader för tekniska anskaffningar täcks av en statsgaranti – ställs till förfogande är bolaget övertygat om sina goda förutsättningar för en högklassig bevakning. Bolaget ser positivt på ett olympiskt arrangemang.

Televerket anser att det skulle vara värdefullt och stimulerande att få medverka i ett så omfattande arrangemang som olympiska vinterspel. Verket deltar därför gärna i en fortsatt utredning. Verket anger de garantianspråk som kan bli aktuella och jämför därvid sina kostnadsberäkningar med de som verket gjorde i samband med ansökan om 1988 års vinterspel. En utgångspunkt är att verkets fasta kunder inte åsamkas kostnader på grund av ett OS-arrangemang.

Överbefälhavaren (ÖB) anför att frågan om militär medverkan faller utanför ramen för myndighetens befogenhet och måste avgöras av regeringen i särskild ordning. ÖB kan inte tillstyrka en militär medverkan i arrangemangen i sådan omfattning som sannolikt förutsätts eller förutsatts i t. ex. utredningen inför ansökan om 1984 års vinterspel. Ett beslut om sådan medverkan torde ge som konsekvens ett betydande utbildningsbortfall och allvarligt begränsa berörda enheters krigsanvändbarhet. ÖB anser vidare att möjligheterna till militär medverkan snarast försämrats mot bakgrund av ett allt kärvare ekonomiskt läge för försvarsmakten. ÖB hänvisar därför till de frivilliga försvarsorganisationerna som under hand redovisat ett principiellt intresse att medverka i ett olympiskt arrangemang, förutsatt att eventuella kostnader täcks.

Några remissinstanser berör direkt eller indirekt frågan om de intäkter som försäljningen av televisionssändningsrättigheterna kan ge. RF anser att trots att framlagda kalkyler pekar på att det kan bli ett ekonomiskt överskott så måste det avgörande för att arrangemanget skall komma till stånd vara att staten tar det slutliga ekonomiska ansvaret gentemot arrangörskommunerna Falun och Åre enligt IOK:s bestämmelser. Länsstyrelsen i Kopparbergs län räknar med att kostnaderna för spelen i Falun och Åre skall kunna täckas trots höga kostnader för organisation och massmedia och för tillgodoseende av kravet på utbyggnad av befintliga anläggningar och komplettering med nya. Länsstyrelsens bedömning vilar främst på att de s. k. TV-intäkterna kan beräknas bli avsevärda.

I frågan om utgifter för arrangerandet av vinterspelen redovisar såväl televerket som Sveriges Radio AB att förändrad teknik kan komma att något minska kostnaderna för massmediabevakningen. Detta gäller under förutsättning att man kan räkna med i stort sett samma förutsättningar för kalkylerna som i utredningen inför 1988 års OS-ansökan.

Stockholms kommun förberedde under år 1983 en ansökan till IOK om arrangerandet av sommarolympiaden år 1992. Mot den bakgrunden har RF och SOK i skrivelse till regeringen den 12 december 1983 förordat en prioritering av Falun/Åres ansökan för den händelse regeringen lämnar ekonomiska garantier för endast en ansökan hos IOK.

1.3 Utredning om förutsättningar för olympiska vinterspel år 1992 i Falun och Åre

Falu kommun har efter sin skrivelse den 3 februari 1983, liksom Åre kommun, lämnat kompletterande material angående investeringsbehov och andra förutsättningar för att arrangera de olympiska vinterspelen år 1992. Kommunerna har vidare den 17 oktober 1984 bildat ett gemensamt bolag, Falun Åre Organisation Co, FOC, Aktiebolag, för att förbereda och arrangera spelen. Inom FOC har det gjorts en utredning "Förutsättningar för olympiska vinterspel i Falun/Åre 1992". Utredningen överlämnades den 7 november 1985 till regeringen (jordbruksdepartementet). Utredningen bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Den som ansöker om att få arrangera de vinterolympiska spelen år 1992 har att före utgången av mars 1986 redovisa hos IOK villkoren för en sådan

ansökan. Ansökan skall därefter behandlas slutligt vid IOK:s session i Lausanne den 17 oktober 1986. IOK skall därvid utse värdort bland sannolikt sju kandidater. Falu och Åre kommuner och andra som har ett uttalat intresse av att de olympiska vinterspelen år 1992 förläggs till Sverige har i olika sammanhang hävdad att beslut om en statlig ekonomisk garanti måste föreligga i god tid före IOK:s session i oktober 1986.

Den av FOC genomförda utredningen av förutsättningarna för att arrangera de vinterolympiska spelen år 1992 har gjorts efter samråd med SOK och RF. De i utredningen föreslagna investeringarna och utgiftsprogrammen har beräknats i samråd med berörda intressenter, myndigheter och företag samt därefter godkänts av SOK och de olympiska specialförbunden. Investeringskalkylerna har sedermera granskats av byggnadsstyrelsen.

FOC redovisar så långt möjligt bruttoförhållanden avseende såväl kostnader som intäkter. Kostnaderna beräknas i prisläget januari 1985 till 1 539 milj. kr. inkl. oförutsedda kostnader med 272 milj. kr. Intäkterna beräknas i fast pris och under vissa antaganden till 1 724 milj. kr. Bland större investeringar märks om- och nybyggnader av ishockeyhallar, ny bob- och rodelbana samt ombyggnader av skidstadion vid Lugnet i Falun. Dalregementet I 13 föreslås bli OS-förläggning efter om- och tillbyggnadsarbeten beräknade till ca 100 milj. kr. I Åre krävs investeringar huvudsakligen i befintliga alpina anläggningar och ett nytt presscenter. En dominerande kostnadspost är kostnader inkl. investeringar för TV-sändningarna. De uppgår till nära 400 milj. kr.

Utgångspunkten för omfattningen av statsgarantin är att de beräknade kostnaderna uppräknade med index skall täckas av de beräknade intäkterna. FOC har i en komplettering till utredningen den 11 mars 1986 presenterat en kalkyl som omsluter 1 290 milj. kr. Kalkylen omfattar efter korrigering av kostnader för bl. a. rivning och/eller drift av arenor efter spelen, men exkl. oförutsedda kostnader, ett belopp av 1 290 milj. kr.

De huvudsakliga intäkterna i kalkylen uppkommer genom försäljningen av sändningsrätten för TV. Dessa intäkter anges till 1 052 milj. kr. Intäkterna har beräknats med utgångspunkt i de avtal som värdorten för vinterspelen år 1988, Calgary, har slutit. Det angivna beloppet motsvarar 65 % av summan av Calgarys avtal räknat efter en dollarkurs av 7 kr. Den totala intäkten av spelen beräknas som nämnts till 1 724 milj. kr. I detta belopp ingår förutom TV-intäkter bl. a. sponsor- och försäljningsintäkter, biljettintäkter samt vissa s. k. restvärden efter spelen.

Kalkylen är en investerings- och driftkalkyl. Den beaktar därför inte bestående investeringsvärden eller andra samhällsekonomiska effekter, såsom ytterligare ianspråktagande av samhällelig service, skatteinkomster, valutaintäkter, sysselsättnings- eller regionalekonomiska effekter.

Utredningen har utgjort primärt underlag för de överläggningar som förts mellan företrädare för regeringen och Falu och Åre kommuner om statliga ekonomiska garantier för genomförandet av de olympiska vinterspelen år 1992. Överläggningarna har resulterat i ett avtal mellan staten och det av kommunerna bildade bolaget FOC. Avtalet, som gäller under förutsättning av bl. a. regeringens godkännande, bifogas detta protokoll som *bilaga 2*.

Den svenska idrottsrörelsen har i flera sammanhang uttryckt önskemål om att olympiska vinterspel förläggs till Sverige. Idrottsrörelsen har därvid bedömt att ett sådant arrangemang är av stort idrottsligt intresse samtidigt som det skulle ha ett betydande propagandavärde för svensk idrott.

Falu och Åre kommuner har målmedvetet verkat för att olympiska vinterspel förläggs dit. Man har ansett att detta skulle vara av stor betydelse för orternas utveckling samt ge regional stimulans.

Frågan om OS i Sverige har också fått ett ökat stöd hos näringslivet inte minst mot bakgrund av den betydelse de olympiska spelen skulle få för en positiv utveckling av turismen i vårt land. Det är därför enligt min mening naturligt att även näringslivet deltar i arbetet med att genomföra olympiska spel i Sverige. Staten garanterar enligt det avtal som föreligger varken upplåningsbehov eller ytterligare kalkylerade räntekostnader. Jag ser detta som en naturlig uppgift för näringslivet.

Från regeringens sida har tidigare vid olika tillfällen uttalats en positiv inställning till en ansökan från svenska orter om att få arrangera vinter-OS år 1992. Regeringen gör samma bedömning nu. Den svenska idrottsrörelsen liksom FOC, och därigenom Falu och Åre kommuner, bör därför ges de ekonomiska garantier som krävs för en ansökan.

Utredningen om de praktiska och ekonomiska förutsättningarna för olympiska vinterspel i Falun och Åre år 1992 visar enligt min mening att spelen kan arrangeras på ett tillfredsställande sätt. Till detta bidrar de satsningar som i tidigare sammanhang gjorts i Falun och Åre, bl. a. riksskidstadion vid Lugnet och det s. k. Åreprojektet med den nyligen invigda störtloppsbacken för alpin skidåkning.

Även om jag sålunda bedömer förutsättningarna som goda vill jag dock erinra om arrangemangets mycket stora ekonomiska omfattning. Den kalkylerade omslutningen uppgår till ca 1,3 – 1,5 miljarder kr. Det risktagande som är förenat med detta måste därför med nödvändighet begränsas så långt möjligt. Så har också skett i den överenskommelse som har träffats mellan staten och kommunerna.

Överläggningarna har utgått från att kommunerna genom FOC tar ansvar för de olympiska vinterspelens genomförande och ekonomi. Det råder också enighet om att den ekonomiska verksamheten inom OS-budgeten skall bedrivas så att inte onödiga likviditetskostnader eller behov av alltför tidig lånefinansiering uppstår. Investeringsåtaganden på en rimlig nivå bör också bidra till att kommunernas ekonomiska ansvar efter spelen för anläggningar och därtill knutna driftkostnader kan upprätthållas. SOK och berörda specialförbund har godkänt anläggningarnas utformning med avseende på tekniska krav och standard. En viktig del i strävan att begränsa driftkostnaderna är den ideella arbetsinsats som idrottsrörelsen bidrar med. Ett ekonomiskt positivt resultat av vinterspelen bör därför tillfalla svensk idrott.

Kalkylerna har granskats i samband med överläggningarna i statsgarantifrågan. I förutsättningarna ingår bl. a. att utnyttja Dalregementet I 13 som en s. k. OS-by. Investeringarna i Falun och Åre, organisation och drift av

OS, liksom kostnaderna för massmediabevakning av spelen bedöms kunna i sin helhet rymmas inom avtalade utgiftsprogram. Det har förutsatts att tävlingar i alpin skidåkning i grenen Freestyle inte blir obligatoriska olympiska tävlingar.

Statens garantiåtagande gäller endast mot FOC, som skall vara ekonomiskt ansvarigt för genomförande av OS. FOC skall sålunda om det visar sig nödvändigt genom garantin få intäktsunderskott täckt inom ramen för i avtalet redovisade utgiftsprogram. Som ett villkor för en sådan statlig ekonomisk garanti skall bl. a. gälla att staten ges insyn genom revisorer i verksamheten. Staten kommer som jag tidigare nämnt inte att ställa några garantier för de lån som kommer att behöva tas upp av OS-huvudmannen före spelens genomförande. Lånen behövs i avvaktan på att OS-budgeten får sina slutliga intäkter efter genomförda tävlingar år 1992. Sådana lån förutsätts den ordinarie kreditmarknaden kunna förmedla mot bakgrund bl. a. av det positiva gensvar en svensk ansökan rönt hos bl. a. näringslivet.

Avstämning av OS-budgetens utveckling kommer att ske fortlöpande. I ett senare skede skall bestämmas hur hänsyn skall tas till kostnadsutvecklingen. Tidigast vid årsskiftet 1988/89 avser avtalsparterna ta upp överläggningar om fastställande av index för en justering av garantiåtagandet med hänsyn till kostnadsutvecklingen. Vid denna tidpunkt har sannolikt, om spelen förlagts till Sverige, avtal om intäkter från försäljningen av rätten till TV-sändningar slutits. Statsgarantins syfte är att täcka eventuella förluster i ett utgiftsprogram om 1 290 milj. kr. i prisläget januari 1985, i den mån det saknas finansiering genom intäkter. Statsgarantin är begränsad till det angivna beloppet. Om kostnader härutöver för arrangerande av de olympiska spelen uppkommer – och dessa inte kunnat påverkas av FOC – medger avtalet att garantiramen efter förhandling kan jämkas. Härvid har förutsatts att oförutsedda kostnader också för verksamhet och investeringsobjekt som omfattas av garantiramen skall kunna finansieras genom omprioriteringar.

Av avgörande betydelse för det ekonomiska resultatet av arrangemangen är storleken av intäkterna och deras periodisering. Med hänsyn främst till att försäljningen av TV-rättigheterna förutsätts svara för huvuddelen av intäkterna bör detta försäljningsavtal underställas regeringen för godkännande. Det är också av stor betydelse att OS-budgeten tillförsäkras största möjliga intäkter av försäljningen av rätten att använda OS-symbolen.

En kalkyl som i tiden spänner över nära sju år är naturligen svårbedömbär liksom dess resultat. För egen del vill jag därför framhålla vikten av en sammanhållen och framsynt ekonomisk planering och verksamhet för att nå ett positivt resultat.

De kalkyler över kostnader och intäkter som jag nu har redovisat visar i allt väsentligt att staten bör kunna lämna en ekonomiskt fullgod garanti för en vinterolympiad i Falun och Åre år 1992. Skulle IOK välja att förlägga 1992 års olympiska vinterspel till Falun och Åre är jag förvissad om att de svenska arrangörerna skall motsvara förtroendet och lägga grunden till tävlingar av högsta kvalitet.

3 Hemställan

Prop. 1985/86: 104

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att ikläda staten ekonomiska åtaganden i överensstämmelse med till denna proposition bifogat avtal.

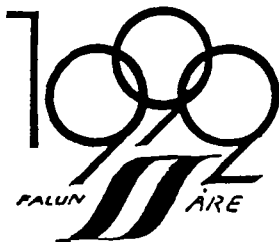
Ärendet bör behandlas under innevarande riksmöte.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

I N N E H A L L S F Ö R T E C K N I N G

BAKGRUND/ALLMÄNT	flik 1
VINTERSPELENS OMFATTNING	2
ORGANISATION	3
INVESTERINGAR I FALUN	4
INVESTERINGAR I ÄRE	5
INVESTERINGAR OCH DRIFT TELESERVICE	6
RADIO- OCH TV-BEVAKNINGEN AV OS 92 I FALUN OCH ÄRE	7
DRIFTKOSTNADER	8
INTÄKTER	9
TIDPLAN	10
KAPITALKOSTNADER	11
KOSTNADSSAMMANSTÄLLNINGAR	12
SAMHÄLLSEKONOMISKA KONSEKVENSER	13
SAMMANFATTNING	14

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Prop. 1985/86: 104

/Detaljerad/

BAKGRUND/ALLMÄNT	punkt 1	flik 1
Varför OS-frågan aktualiseras igen	1.1	1
Internationella relationer	1.2	1
Falun - Åre FOC, Aktiebolag	1.3	1
Utredningsarbetet	1.4	1
Tidigare OS-utredning	1.5	1
Fortsatt planläggning	1.6	1
VINTERSPELENS OMFATTNING	2	2
Förutsättningar och konsekvenser för Falun	2.1	2
Förutsättningar och konsekvenser för Åre	2.2	2
Tekniska anläggningar Falun/Åre	2.3	2
ORGANISATION	3	3
Organisation för marknadsföring av kandidaturen	3.1	3
Organisation för spelens genomförande	3.2	3
INVESTERINGAR I FALUN	4	4
Tävlings- och träningsarenor	4.1	4
Parkering, infrastruktur	4.2	4
Övergripande kraftförsörjning	4.3	4
Press-center m m	4.4	4
Boende	4.5	4
Sammanställning investeringskostnader Falun	4.6	4
INVESTERINGAR I ÅRE	5	5
Tävlings- och träningsarenor	5.1	5
Administration	5.2	5
Presscenter	5.3	5
Boende	5.4	5
Service	5.5	5
Trafik	5.6	5
Teknisk försörjning, drift o underhåll	5.7	5
Infrastruktur	5.8	5
Sammanställning investeringskostnader Åre	5.9	5
INVESTERINGAR OCH DRIFT TELESERVICE	6	6
Östersunds teleområde, Åre	6.1	6
Faluns teleområde, Falun	6.2	6
Televerket Radio	6.3	6
Sammanställning investeringar och drift	6.4	6
RADIO OCH TV-BEVAKNINGEN AV OS 92 I FALUN O ÅRE	7	7
Policy, förutsättningar	7.1	7
Sammanfattning av kostnader	7.2	7
Lokalbehov	7.3	7
DRIFTKOSTNADER	8	8
Driftkostnader	8.1	8
Driftkostnader lokalt Falun	8.2	8
Driftkostnader lokalt Åre	8.3	8

	punkt 9	flik 9	Prop. 1985/86: 104
INTÄKTER			
Biljetter	9.1	9	
Sponsors- och försäljningsintäkter	9.2	9	
TV-intäkter	9.3	9	
Intäkter totalt	9.4	9	
Intäkternas fördelning i tiden	9.5	9	
TIDPLAN	10	10	
KAPITALKOSTNADER	11	11	
KOSTNADSSAMMANSTÄLLNINGAR	12	12	
Kostnader	12.1	12	
Intäkter	12.2	12	
Netto	12.3	12	
SAMHÄLLSEKONOMISKA KONSEKVENSER	13	13	
SAMMANFATTNING	14	14	

1.1 Varför OS-frågan aktualieras igen

Sverige har deltagit i samtliga vinter-OS sedan 1924 då de första spelen genomfördes i Chamonix, Frankrike. Vi tillhör en av de mest framgångsrika nationerna, genom tiderna i vinterspelen. Vi har ännu aldrig stått som värd. Sedan 60-talet då frågan första gången aktualiserades har flera utredningar gjorts. Dessa har resulterat i två ansökningar. 1978 i Aten sökte vi 1984 års spel.

1981 sökte vi spelen igen vid IOC-kongressen i Baden-Baden. Då hade vi behövt ytterligare 9 röster av 81 för att få värdskapet. Det är därför med en stark känsla av att "nu är det vår tur" som en tredje ansökan förbereds.

Förutom det självklara i att en stor vintersportnation som Sverige någon gång måste "bjuda igen", är det också hög tid att vi, på hemmaplan, får uppleva ett olympiskt vinterspel. Den stimulans för de tusentals människor som på ett eller annat sätt engageras i arbetet, samt det ökade intresset för vintersport som blir följderna kan med säkerhet inte överskattas. Det ekonomiska risktagandet, mot bakgrund av senare års erfarenheter, kan nu också bedömmas vara mycket litet.

1.2 Internationella relationer

Sverige har spelat en betydelsefull roll i det internationella idrottsutbytet under hela 1900-talet. Sålunda var en svensk: Viktor Balck, medlem i den första Internationella Olympiska kommittén. En rad svenskar har varit och är medlemmar: Gustav Dyrssen, Bo Ekelund, Sven Thofelt, Matts Carlgren, Gunnar Ericsson och en, Sigfrid Edström var dess ordförande 1947-1951.

Många svenskar har deltagit och deltar i det internationella arbetet bl a genom att inneha platser i en rad specialförbunds och andra organs styrelser. Därav följer att ett mycket brett kontaktnät finns etablerat med de organisationer som påverkar beslut om värdskapet för olympiska spel. Detta utnyttjas självfallet i största möjliga utsträckning i marknadsföringen av Sveriges kandidatur.

1.3 Falun - Åre FOC, Aktiebolag

Vid ett sammanträde i Falun, september 1984, med representanter för staten, Falu och Åre kommuner, samt OS-kommittén, framfördes från statens sida att man vid förhandlingar i frågor om de olympiska vinterspelen 1992 gärna såg en juridisk person som förhandlingspart.

Med anledning av detta, statens önskemål, bildade Falu och Åre kommuner, i början oktober 1984 nämnda aktiebolag.

Bolagets uppgift har varit att taga fram denna utredning som underlag för förhandlingar med staten om statsgaranti för spelen.

Bolaget ägs till 50 % vardera av Falu- och Åre kommuner.

Styrelsen består fn av:

Nils Dahlberg	ordförande (kommunalråd Falu kommun)
John Bruno Jacobsson	(kommunalråd Åre kommun)
Bengt Åsengård	suppleant och tillika verkställande direktör

Organisationsnummer:	556232-7147
Adress:	Box 201, 830 05 Järpen
Telefon:	0647/108 50, vx Åre kommun

Bolagets tidigare firma är "Mitt i Åre Fastighets Aktiebolag". Ändringar anmälda till Patent- och registreringsverket men ännu ej registrerade.

1.4 Utredningsarbetet

Målsättningen med utredningen för de olympiska vinterspelen i Falun och Åre 1992 har primärt varit att ta fram ett bra underlag för förhandling med staten om en statsgaranti för spelen. Vidare har målsättningen varit att resultatet av utredningen skall bilda underlag för den fortsatta planeringen av spelen.

I utredningsarbetet har en fördjupad och förutsättningslös inventering av program och förutsättningar gjorts. Tidigare utredning för 1988-års vinterspel har härvid utgjort ett stöd.

Vad gäller tävlingsprogrammet har 12 dagar förutsatts. Vinter-OS i Calgary kommer att på prov förlängas till 16 dagar. IOC kommer på baxis av då gjorda erfarenheter att fatta beslut om vinter-OS längd och antalet grenar på programmet.

	<u>Falun</u>	<u>Åre</u>
Tävlande inkl. ledare mfl	1.700 pers	600 pers
Massmediapersonal	3.000 "	1.000 "
Officals		500 pers
Åskådare	650.000 pers	150.000 "

Utredningen har förutsatt att befintliga arenor i första hand utnyttjas, då dessa visat sig väl motsvara kraven för internationella elitävlingar. Det krävs dock åtskilliga moderniseringar av arenorna liksom komplettering med nya för tillkommande grenar och tävlingsmoment.

För Faluns vidkommande är det i första hand en kombinerad bob- och rodelbana, som måste byggas, liksom skidskyttestadion och utbyggnad av ishallar.

Programmet för Åre kan bli utökat med Super G och eventuellt Freestyle. Dessutom genomförs alpin kombination som separata tävlingar. Detta skulle ge totalt 18 st tävlingsdiscipliner mot 6 st i utredning för OS -84. För Freestyle erfordras helt nya pister. För övriga grenar har en omdisponering och komplettering av befintliga bansystem visat sig bli nödvändig - dels för att tidsmässigt klara det ökade programmet, dels som

en anpassning till höjda krav på banornas kvalitet och data. Framför allt gäller detta damernas störtlopp och ett generellt krav på konstsnö. Nybyggnad erfordras i Åre, liksom i tidigare OS-utredningar, för administration och press/radio/TV-center.

Synpunkter på anläggningarnas nuvarande och framtida standard har inhämtats från IOC:s tekniska delegater, internationella och nationella specialförbundens tävlingsansvariga samt från de i OS-organisationen, som arbetar för att OS 1992 skall arrangeras i Falun/Åre. Önskemål om förbättringar av befintliga och krav på nya arenors utformning har inhämtats på alla nivåer, varefter de sammanställts, bedömts, programmerats och kostnadsberäknats.

I samband med att vår kandidatur marknadsförts vid internationella sammankomster och tävlingar, har också intervjuer gjorts med ansvariga om erfarenheter från arrangemangen runt en stor tävling på respektive tävlingsort. Således har utredningen försökt att dra erfarenhet från såväl Sarajevo som Los Angeles arrangemang av OS 1984. Även Calgarys organisationsansvariga har intervjuats för att dra nytta av vunna kunskaper i deras planering för OS 1988.

Genomförandet av olympiska spel kräver dock insatser långt utöver vad själva tävlingarna beträffar. Därför har också olika myndigheter medverkat i utredningen med information och synpunkter på kringarrangemangen. Sålunda har de båda kommunernas olika organ lämnat uppgift om förutsättningar på respektive ort. Andra samhällsorgan som medverkat med faktauppgifter är Televerket, Polisen, Landstinget, Länsstyrelserna, Försvaret, Sveriges Radio och Sveriges Television liksom representanter för övriga massmediaorgan. Det har exempelvis gjorts en särskild utredning tillsammans med arméledningen och Dalregementet om förutsättningarna att utnyttja I 13 som s k olympisk by för ledare och aktiva under OS i Falun.

Kostnaderna har i allmänhet framtagits genom förenklad referenskalkyl, samråd med entreprenörer och prisuppgifter från leverantörer/tillverkare.

Redovisade kostnader avser kostnadsläge januari 1985.

I redovisade anläggningskostnader, punkt 4 och 5 nedan ingår de kostnader som framgår av bifogade kontoplan, bilaga 1 A (ingående kostnader inringade).

Investeringskalkyler redovisas som bruttokalkyl med ev. restvärde som intäkt efter genomförda spel.

Dokumentationen av de olika objekt och den utrustning som erfordras för att genomföra vinterspelen har gjorts detaljerad så långt att läsaren får en god uppfattning om innehåll och standard.

Den nu föreliggande utredningen om förutsättningarna för Falun/Åre att arrangera olympiska spel 1992, skiljer sig i vissa avseenden från den förra. De år som förflutit har givetvis medfört kostnadsökningar p g a att den allmänna prisnivå idag är högre. Kraven och förväntningarna på anläggningarnas standard och utformning är idag större än tidigare. Inte minst gäller det servicen till såväl aktiva som ledare, massmedia och publik. Standardförbättringen av befintliga anläggningar beräknas vara mera omfattande och därmed dyrare än för fyra år sedan.

Nya regler har tillkommit inom flera vintersporter, vilket beaktas i utredningen, och som också medfört högre kostnader.

Alla föreliggande utredningar som den här rapporten grundar sig på, har gjorts seriöst och grundligt. Sålunda är inte utredningarna bara en uppdatering av de som gjordes för 1988 års ansökan, utan nytt material har tagits fram, med avsikt att få ett underlag som väl motsvarar vad vi idag vet kommer att krävas av arrangemangen för lyckade olympiska spel i Falun/Åre 1992.

Kontaktpersoner:

● Falun Åre FOC, Aktiebolag	Bengt Åsengård	0647/110 34
● Falu kommun	Per Olof Blad	023/830 00
● Åre kommun	Bertil Lindberg	0647/108 50
● Sveriges Radio	Håkan Fahlberg	08/784 00 00
● Riksradiön	Bengt Sundström	08/784 00 00
● Sveriges Television	Kjell Ove Andersson	08/784 00 00
● K-konsult, Östersund (inv. Åre)	Hans Jäderberg	063/12 45 20
● Jack Hanssons Arkitektkontor, Falun (inv. Falun)	Kurt Evan Sonehag	023/195 80
● AB Jacobson & Widmark (inv. Falun)	Roland Pettersson	023/184 85
● Dala Elkraftkonsult, Falun	Gunnar Ericsson	023/180 55
● Skandiaconsult (flygfält Åre)	Ernst Persson	063/11 75 40
● Televerket, Östersund	Bert Järnbom	063/90 100
● Televerket, Falun	Bengt Söderqvist	023/90 200
● Televerkets Radio	Sture Strand	08/713 45 00
● Marknasföringskommittén	Lars Eggertz	023/920 00
● SOK	C G Anderberg	08/63 58 60
● RF	Bengt Sevelius	08/713 61 68
● OSF Skidor	Ivan Egerståhl	08/713 60 00
Skridskor	Bertil Olsson	08/11 54 05
Ishockey	Jan Åke Edvinsson	08/59 01 35
Konståkning	Birger Rosén	0302/117 88 0302/156 70
Bob-/rodel	Björn Walden	08/34 98 90 08/717 30 58
Skidskytte	Gösta Gärdin	08/788 99 42
● Stiftelsen	Stig Synnergren	08/789 85 00

Utredningen har utförts av Falun Åre FOC, Aktiebolag på uppdrag av Falu och Åre kommuner.

1.5 Tidigare OS-utredningar1.51 Olympiska vinterspelen 1984

1977 års OS-utredning lade oktober 1977 fram sitt betänkande (Ds Jo 1977:8) "Förutsättningar för vinter-OS i Sverige 1984". Utredare var riksdagsman Rolf Rämgård.

Efter förhandlingar med berörda parter - bl a de då aktuella arrangörskommunerna - förslog regeringen i en proposition (1977/78:146) riksdagen att lämna nödvändiga statsgarantier för spelens anordnande. Riksdagen biföll propositionen (KrU 1977/78:23, rskr 1977/78:275). Den svenska ansökan om att år 1984 få arrangera de olympiska vinterspelen i Göteborg, Falun, Åre och Hammarstrand vann emellertid inte bifall vid Internationella Olympiska kommitténs (IOK) sammanträde i maj 1978.

1.52 Olympiska vinterspelen 1988

I slutet av november 1980 överlämnades av Falu kommun till regeringen utredningen "Förutsättningar för olympiska vinterspel i Falun/Åre 1988". Falu kommun hemställde bl a i till utredningen fogad skrivelse att utredningen skulle analyseras av regeringen och berörda kommuner tillsammans samt att regeringen skulle ställa för ändamålet lämplig expertis till förfogande.

Den av Falu kommun överlämnade utredningen hade gjorts av kommittén för vinter-OS i Falun år 1988. Denna kommitté var sammansatt av representanter för stiftelsen Svenska Skidspele-
n, Sveriges Olympiska kommitté (SOK), Åre slalomklubb samt stiftelsen Jämtfjäll. Kommitténs syfte var att med utgångs-
punkt i det av 1977 års OS-utredning framlagda betänkandet beskriva de praktiska förutsättningarna för ett arrangemang
av vinter-OS år 1988. Kommittén hade därvid sökt analysera
de åtgärder som behöver vidtas samt utarbetat kostnadskalkyler
för dessa. Kommittén koncentrerade sig på att utreda konse-
kvenserna av de ändrade förutsättningar (2 orter istf. 4 orter)
som förelåg jämfört med 1977-års OS-utredning. De ekonomiska

kalkylerna grundades till del på indexuppräknings av de 1977 gjorda kalkylerna. Nya kalkyler gjordes i de fall de ändrade förutsättningarna antogs påverka kostnaden. I övrigt antog kommittén för vinter-OS i Falun 1988 att slutsatser i Rolf Rämgårds utredning 1977 fortfarande ägde aktualitet.

Genom beslut april 1981 bemyndigade regeringen chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla en särskild utredare för att behandla frågan om olympiska vinterspel i Falun och Åre 1988. Som utredare tillkallades förre landshövdingen Carl Persson samt ett flertal sakkunniga.

Utredningen antog namnet "1981 års OS-utredning". Dess betänkande överlämnades till chefen för jordbruksdepartementet i april 1981.

"1981 års OS-utredning" grundades på de tidigare, av Rolf Rämgård 1977 och av kommittén för vinter-OS i Falun 1988, gjorda utredningarna. Pga kort utredningstid, 3 veckor, fanns då ej, annat än i undantagsfall, tid för några mera detaljerade beräkningar av kostnader och intäkter.

Utredaren redovisade i sitt betänkande "ett möjligt underskott i storleksordningen 70 milj kronor", samtidigt som detta var den bedömda risken för förlust. Vidare påpekade utredaren att det ekonomiska utfallet av ett vinter-OS i mångt och mycket var avhängigt TV-intäkterna.

Med utgångspunkt från "1981 års OS-utredning" upprättades regeringen proposition 1980/81:200 vilken beslutades i maj 1981. Frågan om statens ekonomiska garanti för spelens genomförande behandlades därefter av riksdagen (prop. 1980/81:200, kr v 1980/81:35, rskr 1980/81:428).

Riksdagsbeslutet innebar bl a bemyndigande för regeringen att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som kan följa av att olympiska vinterspel anordnas i Sverige. Vidare innebar riksdagsbeslutet godkännande av i propositionen angivna riktlinjer för OS-frågans fortsatta handläggning.

På grundval av riksdagsbeslutet undertecknades i september 1981 ett avtal mellan staten (med förbehåll för regeringens godkännande), Falu kommun, Åre kommun samt Sveriges Olympiska kommitté.

Enligt detta avtal lämnade staten ekonomiska garantier för ett vinter-OS i Falun/Åre 1988 undantaget mindre del, relaterad till biljettintäkterna, för vilken de båda kommunerna svarade.

1.6 Fortsatt planläggning

Även om denna utredning haft en hög målsättning att klara ut de frågor som sammanhänger med genomförande av ett OS återstår frågor att besvara.

Det är därför av vikt att planeringen för vinter OS 1992 fortsätter och att tiden fram till IOC:s beslut, den 17 oktober 1986 nyttjas för denna planering.

Omedelbart efter IOC:s beslut måste en mängd viktiga beslut tas som påverkar och formar spelens utförande.

Detta förutsätter en god planering i ett tidigt skede. Här redovisad utredning bör därför fördjupas och kompletteras till en programhandling. Så måste t ex organisationsformen klaras ut.

En detaljerad tidplan fram till juni 1987 bör upprättas på basis av framtaget program och utifrån en upprättad grov tidplan t o m 1992. Plan bör upprättas för internationella och nationella kontakter.

2 VINTERSPELENS OMFATTNING

2.1 Förutsättningar och konsekvenser för Falun

Falun har lång erfarenhet som arrangörsort för stora, internationella vintertävlingar, främst längdåkning på skidor. Åren 1954 och 1974 har VM i nordiska skidgrenar avgjorts på Lugnet. Vid den senare tidpunkten i ett då nyanlagt Riksskidstadion. Varje år arrangeras också på Lugnet Svenska Skidspelen under några intensiva tävlingsdagar i månadsskiftet februari-mars.

År 1955 hölls i Falun EM på skridskor, då på naturis på Kopparvallen.

Även om Falun mest förknippas med vinteridrott, förekommer också under sommarhalvåret många stora, både nationella och internationella tävlingar. Nämnas kan NM på cykel, 0-ringen med 25.000 deltagare etc. Det finns således en väl grundad tradition för stora tävlingar, liksom också kunniga och erfarna arrangörer i Falun. Till yttermera visso har Falun genom åren skolat många idrottstalanger som låtit tala om sig, även i internationella sammanhang.

Falun är således väl rustat ur arrangörssynpunkt och också vad gäller arenor för att arrangera vinterolympiska spel. Idrottsområdet Lugnet, med långa traditioner som tävlingsplats, har under den senaste 15-årsperioden byggts ut till att bli en anläggning för sommar- och vinteridrotter. Lugnet kommer också att utgöra stommen för tävlingsarenorna under ett vinter-OS i Falun/Åre, med merparten av anläggningar redan i bruk.

Falun som residensstad är också ett centrum för handel, service och kultur i ett av landets mest frekventerade turistlandskap. Det ger ytterligare en intressant dimension, väl värd att framhålla, som arrangörsort för OS 1992.

Tävlingsarenor**Hoppbackar**

Tävlingarna i backhoppning och i nordiska kombinationens backmoment, kommer att avgöras i befintliga hoppbackar på Lugnet. Backarna, 70 och 90 m, byggdes till VM 1974 och är fortfarande bland de modernare i världen. Kompletteringar av lokaler och utrustning blir dock nödvändiga till OS. Även publikläktare och massmedias lokaler behöver byggas ut.

Längdskidstadion

Längdskidstation färdigställdes liksom hoppbackarna till VM 1974. Här saknas en del lokaler för tävlingsorganisationen liksom uppehålls- och servicerum för aktiva och inbjudna hedersgäster.

Sedan stadions tillkomst har också FIS, internationella skidförbundet infört regler, dock ännu ej obligatoriska, som gör det nödvändigt att bygga om start- och målområdet. Områdets topografiska förutsättningar är sådana att målgången sker i medlut, vilket FIS numera underkänner. Här krävs således en ombyggnad.

Spårområdet i Lugneterrängen behöver endast i smärre omfattning förändras och kompletteras.

Skidskyttestadion

Skidskyttet kommer att förläggas till skidstadion med samma spårområde som för längdtävlingarna. Skjutstation saknas emellertid och skall nyanläggas i omedelbar närhet av start- och målområdet. En utredning om skjutstationens utformning har tidigare gjorts i samråd med Sveriges Militära Idrottsförbund. Resultatet av den utredningen har varit vägledande för bedömningen av kostnaderna för en ny skjutstation.

Ishockey, konståkning och curling

På Lugnet finns idag en ishall med konstfrost ishockeyrink och 4 curlingbanor. Hallen är dock för liten för OS, varför en utbyggnad blir aktuell, främst för att kunna rymma ca 9 000 åskådare, att jämföras med dagens kapacitet, ca 4 000. Hallen utformas så att en temporär restaurant för ca 1 000 personer ryms. Det är dock erforderligt att ytterligare 2 hallar kan disponeras för såväl tävling som träning för ishockey, konståkning och curling, som kan bli olympisk gren till 1992. B-hallen, som efter OS kommer att nyttjas som mäss-hall och fotbollshall, byggs för att också inrymma en provisorisk restaurant. Den tredje hallen, C-hallen, uppföres också på Lugnet som en påbyggnad till befintlig utomhus konstfrost inhockeyrink.

Skrinnarbana

Grunden till en skrinarbana finns redan på Lugnet i form av en konstfrost bandybana. Denna byggs ut ca 40 % och kompletteras med permanenta åskådarplatser och lokaler för arrangörer och massmedia.

Bob och rodel

Bob- och rodelbana i kombination och med konstfrost is saknas i Sverige. En ny sådan bana skall således anläggas. Utredningar om lämplig förläggning har gjorts vid två tillfällen. Nödvändiga terrängförutsättningar finns inom Lugnet. Banan förläggs lämpligen på plats som medger gemensam transport med backhoppningen av tävlande och utrustning.

2.12

Administration

Organisationen och genomförandet av OS kommer att ske med erfarenheter från bl a VM på skidor. Upptagningsområdet för såväl anställd personal som frivilliga funktionärer blir primärt Falun-Borlänge-regionen med visst tillskott av personal från Stockholmsregionen.

2.13

Press-center

Falun har goda förutsättningar att kunna bjuda väl fungerande presscenter såväl för skrivande press som etermedia. Den nybyggda Lugnetskolan, endast några hundra meter från tävlingsområdena, kommer att fungera som central för skrivande press. Totalt står 14 000 m² till förfogande, med bl a restaurant och aula för större presskonferenser.

Som regicentral, intervjustudios etc för TV, kommer en då befintlig tennishall om ca 3 000 m² golvyta att utnyttjas. Ytan kan fördubblas genom montering av tillfälligt mellanbjälklag.

Kommentatorsplatser för radio och TV, liksom uppehålls- och arbetsplatser för skrivande press kommer att finnas på resp tävlingsarena.

2.14

Boende

Tävlande och ledare, ca 1 700 personer, kommer att bo på Dalregementet på gångavstånd från Lugnet. Regementet står inför en renovering som är planerad att genomföras under 1986-87. En anpassning av förläggningen till OS-by med 2-3-personsrum, temporära tillbyggnader för service m m kommer att ske under 1991 och finansieras över OS-budgeten.

IOC-ledamöterna kommer att bo på Grand hotell, medan representanter för specialförbunden förläggs till övriga hotell i Falun-Borlänge-regionen. Övriga tillresande funktionärer på olika nivåer anvisas bostad inom en region med 10 mils radie från Falun. Här finns ca 40 000 bäddar att tillgå.

Journalister och övriga massmediarepresentanter kommer att erbjudas bostäder i dels nyproducerade lägenheter och dels inhyrda lägenheter i befintligt bostadsbestånd, alla centralt belägna i Falun.

2.15 Trafik

Dala Airport i Borlänge svarar för såväl reguljär- som charterflygtrafiken. Därifrån kommer pendelbussar att ombesörja vidaretransporter.

Helikopterterminal för resor till och från Åre kommer att anläggas vid Dalregementet.

Tågtrafiken kommer med extratåg att kunna motsvara efterfrågan utan att extra investeringar blir nödvändiga.

Vägnätet runt Falun är väl utbyggt med matarleder såväl in till centrum som förbi tätorten. Vid varje infart planeras stora temporära bilupställningsplatser. Därifrån erbjuds bilburna tillresande busstransport in till tävlingsplatserna resp centrum, för att minimera biltrafiken under tävlingarna.

Vid Lugnet finns stora områden för vinterparkering, varför gångavstånden fram till tävlingsområdet blir korta.

Alla kommunens skolmatsalar kommer att användas som restaurang för publik, som komplement till övriga näringsställen. Inom Lugnet kommer också att finnas publika restauranger för ca 3 000 gäster samtidigt.

2.16 Samhällsservice

Samhällsservicen är väl utbyggd i Falun, och kommer med tillfällig förstärkning att väl tillgodose efterfrågan.

Polisen är i stort personellt och materiellt väl rustad. Tillresande personal kommer att förläggas i bostäder inom 10-milsradien.

Sjukvården är med centrallaseratt i Falun väl utbyggd, och kommer att klara såväl provtagning för dopinganalyser som nödvändig sjukvårdsservice. På tävlingsarenorna kompletteras sjukvården med insats av frivilligorganisationer. Dopinganalyser förutsätts organiseras i samarbete med Huddinge sjukhus som har ett av IOC ackrediterat laboratorium.

2.2

Förutsättningar och konsekvenser för Åre

Åre har sedan sekelskiftet förknippats med turism och idrott. I samband med järnvägens byggande kom de första "luftgästerna" på besök och Åre som turistort var född. År 1909 byggdes sedan bergbanan inom ramen för det första Åreprojektet initierat av ingenjören Rahm. Åre utvecklades efter detta både som kurort och skidort. Sveriges första släplift byggdes vid nuvarande störtloppets målskjuts år 1939. Åre utvecklades allt mer mot en alpin metropol och 1954 fick man äran att arrangera världsmästerskapen i alpin skidsport.

World Cup-tävlingarna i utförsåkning startade på 70-talet och Sverige fick snart framgångar genom Ingemar Stenmark. Det blev därför naturligt att Sverige tilldelades en deltävling och lika naturligt var det att Åre 1977 valdes som tävlingsort. Åre hade ju med hjälp av staten byggt upp nya anläggningar med en kabinbana som kronan på verket.

Dessa väl arrangerade tävlingar medförde att Åre tilldelades ytterligare tävlingar år 1979, 1981 och 1984. Disciplinerna var i dessa sammanhang slalom och storslalom för herrar. Erfarenheterna från dessa tävlingar har inneburit att arrangörerna besitter stora kunskaper i hur man organiserar och genomför ett stort arrangemang. Något som naturligtvis är ett stort plus vid ett eventuellt OS 1992.

Inför säsongen 1984/85, har Åre ytterligare förstärkt sin position som Sveriges alpina centrum. Genom ett unikt samarbetsprojekt, har en störtloppsbanan inklusive liftar byggts, med hjälp av statliga medel. I gengäld kommer turistnäringen i Åreområdet att investera i storleksordningen 300 miljoner kronor fram till 1988. Vid den första internationella störtloppstävlingen i mars 1985, fick banan betyget att vara tekniskt svår och fullt jämförbar med de bästa på kontinenten.

Den ovan beskrivna utvecklingen har inneburit att Åre idag har mycket av vad som krävs för att kunna arrangera den alpina delen av ett OS. Med tanke på den framtidstro som för närvarande finns i Åre, kommer förutsättningarna att förbättras ytterligare fram till 1992.

2.21

Tävlingsarenor

Spelen kan 1992 omfatta totalt 18 discipliner, fördelade på följande sätt.

Slalom

Åre har idag en mycket fin pist för slalom. Tanken är att inför de olympiska spelen förbättra den ytterligare genom att förlänga något i backens övre del. Här avgörs herrarnas tävling. Damernas tävling avgörs i den nedre delen av den nuvarande storslalombanan.

Storslalom

Den nuvarande storslalombanan är något smal. Det innebär därför svårigheter att lägga två banor. Istället för att bredda den nuvarande nedfarten, föreslås att en ny nedfart byggs öster om denna. Fördelen med detta är att det första åket går i nuvarande nedfart och det andra i den nya. Detta gäller både herr- och damtävlingen.

Super-G

Tävlingsformen har nu prövats under ett par års tid i World-Cup-sammanhang. Disciplinen kommer att finnas med i Calgary för första gången och kan komma att permanentas. Herrarna kommer att starta en bit ned i den nya nedfarten öster om nuvarande turistnedfarten. Damerna startar vid Hummelstugan och använder längre ned den nya nedfart som även används i storslalom.

Störtlopp

Herrarna använder sig av den nya störtloppsbanan. En ny nedfart (ca 1 500 m), öster om den nuvarande störtloppsbanan byggs då damernas störtlopp kräver en viss längd och fallhöjd.

Kombinationstävlingen slalom - störtlopp

Detta är en ny disciplin i OS-sammanhang. Tidigare kombinerades den ordinarie slalom- och störtloppstävlingen. I stället kan det bli aktuellt att ordna separata slalom- och störtloppstävlingar som ingår i kombinationen. Dessa tävlingar ställer i så fall speciella krav på längd och fallhöjd.

Slalom herrar utnyttjar nedre delen av slalombacken
damer utnyttjar nedre delen av storslalombacken

Störtlopp herrar startar längre ned i störtloppsbanan
damer utnyttjar samma start som herrarnas Super-G
i den nya störtloppsbanan för damer

Freestyle

Denna tävlingsform har hittills inte förekommit i OS-sammanhang. Den införs dock som uppvisningsgren i Calgary 1988 och kan komma att permanentas. Exakt var dessa tävlingar ska förläggas kommer att utredas senare.

Ambitionen är att de tre tävlingsmomenten, hopp, balett och puckelpist ska finnas inom ett och samma område.

Sammanfattning tävlingsgrenar

I huvudsak kan redan befintliga nedfarter och liftar utnyttjas. De nya nedfarter som måste byggas, är följderna av att nya discipliner införs i OS-programmet. Varje disciplin ställer sina krav på tävlingspistens längd, tekniska svårighet och fallhöjd.

En ny stollinbana vid störtloppets övre del kommer att byggas oberoende av OS 1992. I övrigt kommer investeringar i start- och målområden, skyddsnet, snökanonanläggningar m m att krävas. Se vidare punkt 5.

2.22

Administration

De kunskaper om organisation och genomförande som vunnits genom World-Cup-tävlingarna, kommer att utnyttjas. Personellt finns resurser som kan anställas i Åreområdet, liksom en stor del av de frivilliga. I övrigt ligger Östersund inom pendlingsavstånd.

2.23

Presscenter

Idag finns inte någon lokal som kan härbärgera skrivande press, radio och TV m m, som kommer att verka under ett OS. Vissa planer på ett kongresscenter finns i Åre, men det är idag oklart om detta blir av. Denna byggnad skulle annars passa bra som presscenter.

I tävlingsområden kommer permanenta och provisoriska kommentatorshytter att byggas upp (se vidare punkt 5).

2.24

Boende

OS-byn kommer i Åre att inhysa ca 600 personer, aktiva och ledare. Åre Fjällby ligger i direkt anslutning till störtloppets målområde och är tänkt att utgöra OS-by. De rums- och bäddresurser som kommer att krävas 1992, kommer med god marginal att finnas inom Åre Fjällby. Detta gäller också ett stort övriga lokaler som restaurang, servicebyggnader m m.

IOC/NOC-ledamöter, representanter för skidförbunden m m kommer att bo på Diplomatkoncernens anläggningar (Hotell Diplomat, Hotell Åregården och Åregårdarna). Enligt de utbyggnadsplaner som finns, kommer dessa anläggningar gott och väl att tillgodose de krav som ställs vid ett OS. Detta gäller såväl antal rum som standard.

Massmedia kommer att bo på Hotell Sunwing liksom under WC-tävlingarna. Enligt de utbyggnadsplaner som man har, oberoende av OS, kommer anläggningen att ha ca 500 rumsenheter 1992. Övrigt behov av samlingslokaler, restauranger m m kommer att vara täckt.

Totalt finns idag ca 10.000 bäddar i hotell och stugbyar inom Åre kommun. En siffra som troligen kommer att ligga på 15.000 bäddar 1992. Till detta kommer ytterligare bäddar i Östersund, Krokom och Bergs kommuner.

På restaurangsidan finns idag ca 2.500 platser i Åre/Duvedsområdet, med en uppskattad ökning till 4.000 fram till OS.

2.25

Trafik

Åre har bra kommunikationer. Europaväg 75 mellan Sundsvall och Trondheim i Norge passerar Åre. Järnvägen mellan Trondheim - Östersund - Stockholm medför goda förbindelser, vilka kan utvecklas ytterligare med sovtåg till och från Falun. SJ planerar att inom de närmaste åren rusta upp bän-

delen Östersund - Storlien. Transfertiden till Östersunds flygplats beräknas bli ca 1 timme då färja över Rödösundet förutsättes ersättas med bro. Flygplatsen får under 1985 en ny huvudbyggnad och förbättrad teknisk utrustning. För IOC/NOC-representanter mfl planeras dels helikoptertrafik mellan Falun och Åre, dels flygtrafik mellan Falun och Järpen (15 km öster Åre). Landningsplats för helikoptrarna finns vid Årés fotbollsplan intill befintlig helikopterterminal.

Befintligt privatflygfält (Molanda) kommer att byggas ut och utrustas temporärt under OS med erforderliga landningshjälpmedel. Detta för att möjliggöra en snabb förbindelse mellan Falun och Åre med flygplan med en kapacitet på ca 35 passagerare.

För publiken kommer det att anordnas 5.000 parkeringsplatser på Åresjöns is. I övrigt kommer ytterligare ca 1.000 stationära parkeringsplatser att byggas fram till 1992.

2.26 Samhällsservice

I samband med Åreprojektet satsade staten och kommunen i ett nytt reningsverk i Åreområdet. Verket har kapacitet för en ytterligare utbyggnad, vilket troligen kommer att ske oberoende av ett OS. Några större investeringar på OS behövs därför inte. De extra resurser som behöver sättas in, är av temporär karaktär.

På sjukvårdssidan finns goda resurser genom Åre sjukhus, vilket endast behöver förstärkas personellt under spelen. Östersunds sjukhus har de resurser som krävs vid allvarligare sjukdomsfall.

2.3 Tekniska anläggningar Falun/Äre

För genomförande av OS-tävlingar och med dess sammanhörande verksamheter erfordras betydande tekniska anläggningar för

- elförsörjning
- telekommunikation, externt
- telekommunikation, internt
- tidtagning och resultatberäkning
- resultatgivning, press och massmedia
- resultatgivning, publik-tävlingsarenor
- information, tävlande och publik
- säkerhet, nationstrupper

I grundplaneringen har motsvarande anläggningsomfattning inför OS 1988 i Calgary studerats. De anläggningar vars omfattning i korta drag beskrivs nedan, uppfyller de krav som kan ställas på tekniska utrustningarnas del i en fulländad tävlingsapparat med god service till massmedia och publik.

2.31 Elförsörjning

Falun: Inom Lugnetområdet finns ett internt elförsörjningsnät - 10 kV ledningar och transformering 10/0,4 kV - som byggs ut och förstärks för leverans till tillkommande och utbyggda anläggningar.

Äre: Råkraftleverantören svarar för elförsörjningen till de skilda tävlingsarenorna medan arrangören detaljfördelar kraft inom respektive tävlingsområde.

2.32 Telekommunikation, externt

Falun och Äre: Televerket svarar för teleförbindelser mellan tävlingsarenor - presscentra - förlängningar - m m.

2.33 **Telekommunikation, internt**

Falun och Åre: Internt telenät byggs upp som möjliggör fasta uppkopplingar till funktionärsstationer med förändringsmöjligheter knutna till respektive tävling. Interntelefon byggs - tillbyggnad i Falun, nybyggnad i Åre - som möjliggör externt opåverkade förbindelser mellan tävlingsansvariga och övriga huvudfunktionärer.

2.34 **Tidtagning och resultatberäkning**

Falun och Åre: Fasta ledningsförbindelser anordnas mellan start - tävlingsbanan - målplats - resultatberäkning samt till speaker och skrivcentral.

2.35 **Resultatgivning, massmedia och press**

Falun och Åre: Från resultatberäkningsdatorerna överförs videosignaler till TV- och radiocentralerna samt installeras bildskärmar och resultat skrivare för den skrivande pressen.

2.36 **Resultatgivning, publik - tävlingsarenor**

Falun och Åre: Installeras elektroniska resultat tavlor för direktinformation av tävlingsläget samt på vissa arenor Storbilds TV för situationsinformation.

2.37 **Information, publik och tävlande**

Falun: Högtalaranläggningarna vid längdstation, hoppbackar och ishall kompletteras, i övrigt nybyggnad, allt med omfattning att ge publik information samt möjlighet till intern information till tävlande före- och efter tävlingspass.

Åre: Motsvarande anläggningar nybyggs.

2.38

Säkerhet, nationstrupper

För kontroll av inpassering till tävlingsområden och OS-by anordnas passerkortsläsare samt TV-övervakning av vissa tävlings- och förläggingsområden.

3 ORGANISATION

3.1 Organisation för marknadsföring av kandidaturen

Sedan 1981 finns en stiftelse: Stiftelsen för vinter OS i Falun/Åre vars uppgift är att samla in medel till kampanjen för marknadsföringen av Sverige som Olympisk världnation. Dess ordförande är förre ÖB Stig Synnergren.

För marknadsföringen av kandidaturen finns en marknadsföringskommitté. Denna består av företrädare för de båda kommunerna, Sveriges Olympiska kommitté, Riksidrottsförbundet, de svenska vintersportförbunden m fl. Dess ordförande är talman Ingemund Bengtsson.

Marknadsföringskommittén har ett arbetsutskott vars ordförande är ordföranden i Sveriges Turistråd Gert Karlsson, vice ordförande är C G Anderberg SOK och H Strandberg, Åre.

Kommittén har ett kansli i Falun och en anställd "director" förre kommunalrådet Lars Eggertz.

Ca 40 personer är knutna till kommittén.

Marknadsföringskommitténs arbete inriktar sig primärt på att informera Internationella Olympiska Kommitténs ledamöter om Falun - Åres kandidatur. Avsikten är att visa att vi i Sverige är väl skickade att arrangera olympiska vinterspel under de mest gynnsamma och sportsligt rättvisa förhållanden som kan erbjudas. Det framhålls också, att det är en rättvisesak, att ge uppdraget att arrangera OS till ett framstående vintersportland som Sverige med många välkända olympier. Vi har visat vid många tillfällen, att vi kan anordna stora internationella tävlingar. Sverige har aldrig varit världland för ett vinter-OS.

Marknadsföringen riktar sig också till de internationella specialförbundens företrädare och massmediafolk, kort sagt information till alla de som utövar inflytande på eller lämnar råd till IOK:s ledamöter, när det skall ta ställning till valet av arrangörsort.

3.2 Organisation för spelens genomförande

De olympiska vinterspelen i Falun/Åre kommer att genomföras inom ramen för vad som stadgas i Olympic Charter.

På en organisation för olympiska spel måste kraven ställas, liksom för övriga organisationer, att organisationen väl anpassas för sitt ändamål, att organisationen får klara och entydiga linjer osv. Därutöver, och inte minst viktigt, bör organisationen ges sådan form att beslut och budgetansvar kan decentraliseras inom ramen för klara ansvarsområden och ekonomiska ramar.

Vidare måste organisationen kunna anpassas till verksamheten i de olika skedena från förberedelse till genomförande och avveckling av spelen.

Med hänsyn till förväntad statlig garanti för spelen är det rimligt att antaga att staten ställer krav på att få tillsätta statlig revisor.

En lokal organisationskommitté bör finnas i Åre och ha vissa parallella och med centrala organisationskommittén underställda funktioner.

I beräkningen av organisationens driftkostnader, punkt 8, redovisas en med den centrala organisationskommittén intigerad lokal organisationskommitté i Falun. Utredningen tar dock ej ställning till huruvida en lokal organisation i Falun skall byggas upp eller om ansvaret för de lokala frågorna i Falun helt skall åvila den centrala organisationskommittén.

Det totala ansvaret för genomförandet av olympiska vinterspelen åvilar den centrala organisationskommittén i Falun.

4 **INVESTERINGAR I FALUN**

4.1 **Tävlings- och träningsarenor**

4.11 **Generellt**

4.111 **Markförvärv**

All mark som ianspråkats för bebyggelse ägs av Falu kommun. Tomtkostnad har påförts för ny bebyggelse. För parkering utanför Lugnet kommer mark att arrenderas.

4.112 **Homologisering**

Underlag för homologisering tas fram efter färdig projektering. Här ingår handläggningskostnader, resor, avgifter m m.

4.113 **Ceremoniplats**

Permanent plats för prisutdelning och övriga ceremonier saknas på Lugnet idag. Området söder om skidstadions start- och målområde utrustas som ceremoniplats i form av ett torg. Här ingår podium för orkester 100 m², prispallar, 3 flaggstänger och ljus- och vindskärm bakom orkesterplats.

I anslutning till ceremoniplatsen monteras 50 flaggstänger med nationsskyltar.

Vid hoppbackarna monteras flaggspel för 50 nationer.

Olympisk eld placeras på fundament vid 90 m-backens torn.

4.114 **Utrustning, förvaring**

Avspärningar ca 5 000 m inhägnad med nätstängsel på stolpar. Kanalisation av publikströmmar (enklare stängsel) vid skidstation och bob- och rodelbana, ca 2 000 m.

Befintligt stängsel bedöms ej vara användbart vid tiden för OS 1992.

Befintliga hoppbackar för 70 och 90 m byggdes 1973 och 90 m-backens profil justerades 1983. Vid tiden för OS 1992 kan det antas att backarna måste moderniseras och vissa underhållsarbeten genomföras.

Vatten och avlopp saknas i anslutning till backarna.

Det är angeläget för tävlande att erhålla större uppehållsrum liksom hygieniska installationer.

Åskådarpplatserna behöver renoveras och utökas, främst i det parti där publiken kommer hopparna närmast. Domartorn måste utökas för att rymma tillkommande elektronisk utrustning m m.

Samlingsrum för press och hedersgäster bör också finnas i anslutning till backarna.

Omklädningsrum för tävlande kommer att finnas i dalstation för ny bergbana.

4.121

Transportanläggningar

Transportmöjlighet av tävlande och utrustning saknas idag. Ny bergbana anläggs och blir gemensam med bob- och rodelbanan. Se 4.19.

4.122

Överbackar

70 m:

Förbättring av systemet för snöpreparering.

Justeringsarbeten i åkbanan.

Toalett för tävlande.

Komplettering av elinstallation, telenät.

90 m:

Förbättring av systemet för snöpreparering

Justeringsarbeten i åkbanan och tornet.

Toaletter för tävlande.

Upphållsrum för tävlande och tränare ca 150 m².

Inredning - utrustning i uppehållsrum.

Vatten och avlopp samt WC i uppehållsrum.

Komplettering av elinstallation - telenät.

Nya avsatser för att sänka farten.

4.13 **Längdskidstadion**

Längdskidstadion färdigställdes 1973 och skall anpassas till ny utrustning samt restaureras.

Endast 8 nationslagsrum finns, varför tillbyggnad måste ske.

Press och hedersgäster har med åren ökat i antal, varför större uppehålls- och arbetsrum måste utföras.

Start- och målområdet måste byggas om och anpassas till nya regler. Medlut mot mål accepteras inte längre i internationella mästerskapstävlingar.

4.131 **Administrationsbyggnad**

Ombyggnad av befintlig del ca 800 m² och anpassning till nya funktionskrav.

Tillbyggnad för press, radio och TV, resultatservice, hedersgäster m m, ca 800 m².

Inredning - utrustning kompletteras.

4.132 **Servicebyggnad**

Ombyggnad och restaurering av befintlig byggnad, ca 400 m².

Inredning - utrustning kompletteras.

4.133 **Nationsby**

Nya nationslagsrum, 30 st, anläggs i anslutning till start- och målområdet, ca 700 m².

Inredning - utrustning nyanskaffas.

4.134 **Start- och målområde**

Omdaning av målområdet för att uppfylla nya regler, ca 200 lm.

Förbättring av befintliga åskådarplatser och utökning med ca 5 000 platser.

- 4.135 **VA, el, mark m m**
Komplettering av VA-nät.
Markplanering runt byggnader.
Markarbeten för omläggning och komplettering av nya tävlings-
spår.
Kanalisation för elektronikutrustningar, media, resultat-
service m m.
Översyn och komplettering av interna telenät och svagströms-
anläggningar.
Installation av ljudöverföringsanläggning till nationslagrum.
Komplettering av utvändiga belysningar.
Videobank (storbilds-TV).
Förvaringstavla, elektronisk, vid målområdets början.
Komplettering av elektronisk utrustning såsom radio, headset,
personsökare m m.

- 4.136 **Resultatgivning**
Resultatgivningssystem i Falun, liksom i Åre, får ny modern
utformning baserad på senaste teletekniska utvecklingen på
området.

4.14 **Skidskyttestadion**

Skidskyttet försiggår till stor del i samma spår och terräng som längdåknigen. Härutöver skall dock en skjutstation finnas i närhet av start- och målområdet. En sådan permanent station saknas idag på Lugnet. En tidigare utredning har lagt fast lämplig utformning och plats. Denna utredning ligger till grund för kostnadsberäkningen.

4.141 **Skjutstation**

Nybyggnad av skjutstation med 30 skjutplatser, kulfång, måltavlor etc.

4.142 **Resultatservice, speakertjänst o d**

är gemensamma med längdskidstadion, dock utföres installation för överföring till videobank.

- 4.15 **Ishockey, konståkning, curling**
 På Lugnet finns idag en ishall som byggdes 1976, tillsammans med konstfryst bandybana. Hallen är dimensionerad för ca 4 000 åskådare och innehåller förutom ishockeyrink också 4 curlingbanor. Kylmaskineri, ishockeyrink, curlingbanor m m behålles liksom bef läktargradiner. Ny överbyggnad utföres med plats för ytterligare ca 5 000 åskådare, uppehållsrum för press, funktionärer och åskådare. Över curlingbanor utföres tillfällig restaurant för ca 1 000 gäster, som efter OS ändras till bowlinghall.
- 4.151 **Ishall, A-hall**
 Om- och tillbyggnad av befintlig ishall.
 Ny resultatavla för ishockey utföres.
 Ny videobank (storbilds-TV) utföres.
- 4.152 **Ishall, B-hall**
 Ny hall utföres för såväl ishockey som curling. Hallen övergår efter OS till att vara mässhall och fotbollshall, Tillfällig restaurant för ca 1 000 personer förläggs till B-hallen. Isbanor utföres demonteringsbara. Publikkapacitet ca 2 500 personer.
 Ny resultatavla för ishockey utföres.
 Ny videobank (storbilds-TV) utföres.
- 4.153 **Ishall, C-hall**
 Befintlig, utomhus, konstfryst ishockeybana utnyttjas. Enklare hall med omklädningsrum m m monteras över banan, ca 2 600 m². Hallen utnyttjas i första hand för träning i ishockey och konståkning.
 Befintlig resultatavla från nuvarande ishallen flyttas och rustas upp.
- 4.154 **VA, el, mark m m**
 Markplaneringar runt byggnader utföres.
 Tomtkostnader för nybyggnad av B-hall.
 Nytt VA-nät till B- och C-hall utföres.

- 4.16 **Skrinnarbana**
Befintliga isbanor färdigställdes 1976 och måste kompletteras såväl av tekniska som utrymmesmässiga skäl.
Kurvor för skrinarbana saknas.
Nödvändiga permanenta byggnader för entréfunktioner, press, sekretariat m m saknas idag.
Åskådarplatsernas antal idag, ca 4 000, är för litet.
- 4.161 **Skrinnarbana**
Utbyggnad av befintlig, konstfryst, bandybana med kurvor för 400 m rundbana, ca 5 000 m².
Förbättring av befintlig frysanläggning.
Kanalisation för el, tele.
Komplettering av telenät för samband.
Ljudanläggning utföres.
Ny resultatavla utföres (saknas idag).
- 4.162 **Åskådarplatser**
Ombyggnad av befintliga gradiner.
Nybyggnad av gradiner för ca 7 000 personer.
Tak över del av åskådarplatser ingår som del i A-hall.
- 4.163 **Sekretariat etc**
Nybyggnad av sekretariat, tidtagning, kommentatorsplatser m m, ca 400 m².
Kanalisation för media utföres.
- 4.164 **Biljettkiosker**
Nybyggnad av entréer med vändkors och biljettexpedition, ca 150 m².
- 4.165 **Stängsel**
Nybyggnad av stängsel och räcken runt bandy- och skrinarbana.

4.166

VA, el, mark m m

Markplanering runt anläggningen.

Utökning av banbelysningen och komplettering av befintlig belysning.

4.17

Bob- och rodelbana

Prop. 1985/86: 104

Kombinerad, konstfryst, bob- och rodelbana saknas i Sverige idag. Efter utredning har det visat sig lämpligt att förlägga en bana till Lugnet, omedelbart vid sidan av hoppbackarna. För transport utnyttjas gemensam bergbana med backhopparna. Banan utföres av betong ca 1 200 m lång, med nödvändiga start- och målhus för såväl bob som rodel.

4.171

Transportanläggning

Bergbanan, gemensam med backhoppningens utövare.

Se 4.19.

4.172

Bana, inkl fundament och startramper

Utföres av betong i överensstämmelse med FIL:s 1) och FIBT:s 2) bestämmelser.

Ledningar via kontrollstationer för indikering, tidtagning och teleförbindelse.

Resultatanläggning.

4.173

Byggnader

Nybyggnad av starthus med verkstad och förråd för bobar och rodlar, personalrum m m, ca 350 m².

Nybyggnad av starthus 2 (damstart), med omklädningsrum, WC, förråd, tidtagning, kontrollrum m m, ca 200 m².

Nybyggnad av målhus med rum för tävlingsledare, jury, tidtagning, press m m, ca 150 m².

Maskinrum för frysanläggning, personalrum m m, ca 250 m².

4.174

VA, el, mark m m

Tomtkostnader.

Markarbeten utmed hela banan.

Vägar, vatten- och avloppsanläggning.

Markplanering runt byggnader, stödmurar, åskådarplatser.

Kylanläggning, solskyddsanordningar.

Utvändig belysning.

1) FIL = FÉDÉRATION INTERNATIONALE DE LUGE DE COURSE
2) FIBT = "- "- DE BOBSLELEH ET DE TOBOGGANIN

4.18 **Entréer**

Permanententréer till området, med biljettexpedition, personalrum m m saknas idag.

4.181 **Entrébyggnad 1**

Nybyggnad av biljettkiosker med vändkors, biljettexpedition, personalrum vid ny huvudentré, ca 200 m².

Entrébyggnad 2

Nybyggnad av biljettkiosker vid entré till skidstadion från Lugnetvägen, ca 100 m².

4.182 **VA, el, mark m m**

Tomtkostnader.

Markplanering runt byggnader.

Vatten- och avloppsanläggning.

Utvändig belysning.

4.19

Bergbana

Transport av tävlande och utrustning mellan under- och överbackar är ej tillfredsställande löst idag. Det finns en gammal släplift utmed slalombacken, mot hoppbackarna. Den kan dock ej utnyttjas av hopparna. Väg mellan över- och underbackarna innebär lång biltransport, varför hopparna idag går till fots. När bob- och rodelbanan byggs, måste bättre transportväg utföras, då utrustningen inte kan bäras. Därför är en bergbana mycket lämplig för såväl person- som lasttransporter.

4.191

Bergbana

Nybyggnad av bergbana med byggnader för dal-, avstignings- och bergstationer.

4.192

VA, el, mark m m

Tomtkostnader.

Markplanering.

Kraftförsörjning från bef transformatorstation.

Utvändig belysning vid stationer.

4.2 **Parkering, infrastruktur**

Vid Lugnet finns idag ca 700 parkeringsplatser i anslutning till skidstadion. Vid större tävlingar utnyttjas tillfälliga uppställningsplatser, belägna längre bort från Lugnet. Det är emellertid angeläget att utvidga den permanenta närparkeringen.

Utbyggnad med ca 500 platser vid skidstadion.

Nybyggnad av parkering vid hoppbackarna.

Nybyggnad av parkering vid A-hallen.

Nybyggnad av parkering vid B-hallen.

Belysningar vid parkeringar.

4.21 **Ytor, vägar mellan tävlingsplatserna**

Körytor, entrévägar m m.

Gång- och cykelvägar.

Planteringar, markarbeten, slänter och färdigställande av ytor mellan byggnader-anläggningar, ca 150 000 m².

4.22 **Reservkraftanläggningar m m**

Reservkraftanläggning saknas på Lugnet idag. Det är därför angeläget att sådana installationer görs att ett kraftbortfall inte äventyrar all verksamhet. Följande anläggningar skall reserkraftmatas:

Hoppbackarna med bergbanan 400 KVA.

Längdskidstadion med skidskytte 400 KVA.

Ishall med skrinarbana 400 KVA.

Anordnande av inkopplingsanordning för reservkraftaggregatet samt sektioneringar för bortkoppling av oprioriterade belastningar utföres till samtliga ovan uppräknade arenor.

4.3 **Övergripande kraftförsörjning**

Inom Lugnetområdet finns ett kraftfördelningsnät för 10 kV med huvudfördelningen för 10 kV i Sporthallen och transformatorer 10/0,4 kV för

Sporthallen
Gymnasiet
Ishallen
Hoppbackar/Längdskidstadion

För att klara de skisserade utbyggnaderna erfordras

a) förstärkning av

10 kV högspänningsställverk
10 kV kabelnät
Transformatorstation, Ishallen
Transformatorstation, Hoppbackar

b) nya anläggningar:

Transformatorstation vid Längdstation
Transformatorstation vid B-hallen (Mässhall)

4.4 **Press-center m m**

För skrivande press kommer Lugnetskolan att disponeras under OS. Matsal-samlings-sal blir restaurant och lokal för press-konferenser. Skrivcentral-fotolab-telexcentral förläggs till skolans lärosalar för yrkesteknisk undervisning. Det är stora sammanhängande lokaler som kompletteras med tillfälliga skärmväggar och installationer. Lokalerna är lätta att angöra med fordon för snabba transporter.

TV- och radiocenter förläggs till ny tennishall, också på gångavstånd från Lugnetarenorna. Här kommer en komplettering med mellanväggar, mellanbjälklag och installationer att ske. För TV-team från USA och Asien kommer lokalerna i f d Vårdskolan på Lugnet att upplåtas. Byggnaden ligger som granne till Tennishallen (radio- och TV-center). Här kommer också en anpassning av byggnadens nuvarande lokaler att ske, d v s

klassrummen ändras till intervjustudios, laboratorier, etc.

4.5

Boende

OS-byn kommer som huvudalternativ att förläggas till Dalregementet, som vid tiden för OS är nyrenoverat. Det krävs dock ytterligare förbättringar för att passa till OS-by. Sålunda kommer rummen att ändras till 2-3-personsrum, förård, läkarmottagningar, skrivrum etc. Tillfälliga nybyggnader för post, tele, affärer m m utföres inom området, liksom en provisorisk förläggingsbyggnad för att uppnå tillräckligt antal bäddar.

För mediafolk kommer lägenheter i Faluns ordinarie bostadsbestånd att hyras. vissa anpassningar av lägenheterna, liksom förhyrning av möbler och utrustning kommer att medföra kostnader. Återställningen av lägenheterna efter OS har också bedömts orsaka kostnader, som kan bli svåra att finansiera med hyresintäkterna.

4.6 Sammanställning investeringskostnader Falun

<u>POS</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1 000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM</u>
4.1	TÄVLINGS- OCH TRÄNINGSARENOR		271 900
4.11	Generellt	4 500	
4.111	Markförvärv, har på- förts resp nybyggnad	-	
4.112	Homologisering	200	
4.113	Ceremoniplats	2 800	
4.114	Utrustning, förv	1 500	
4.12	Hoppbackar m m		17 000
4.121	Transportanläggningar	-	
4.122	Överbackar		
	70 m	1 000	
	90 m	2 600	
4.123	Underbacken	2 800	
4.124	Åskådarläktare	3 500	
4.125	Domartorn	2 500	
4.126	Press, radio, TV	3 200	
4.127	VA, el, mark m m	1 400	
4.13	Längdskidstadion		37 200
4.131	Adm byggnad	8 900	
4.132	Servicebyggnad	2 700	
4.133	Nationsby	5 100	

<u>POS</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1 000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM</u>
4.134	Start- o målområde	5 500	
4.135	VA, el, mark m m	1 500	
4.136	Resultatgivning	13 500	
4.14	Skidskyttstadion		3 000
4.141	Skjutstation	2 400	
4.142	Resultatservice, spektertjänst o d	600	
4.15	Ishockey, konståkning curling		121 800
4.151	Ishall, A-hall	36 000	
	Ny resultattavla för ishockey	800	
	Ny videobank (storbilds-TV)	13 000	
4.152	Ishall, B-hall	49 000	
	Ny resultattavla för ishockey utföres	800	
	Ny vidobank (storbilds-TV) utf	13 000	
4.153	Isahll, C-hall	6 000	
	Bef resultattavla från nuvarande ishallen flyttas o rustas upp	100	
4.154	VA, el, mark m m	3 100	

<u>POS</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1 000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM</u>
4.16	Skrinnarbana	18 600	
4.161	Skrinnarbana	5 500	
	Förbättring av bef frysanläggning	1 100	
	El, tele	500	
	Ljudanläggning utföres	200	
	Ny resultatavla utf (saknas idag)	2 000	
4.162	Åskådarpplatser	3 900	
4.163	Sekretariat etc	2 700	
4.164	Biljettkiosker	500	
4.165	Stängsel	300	
4.166	VA, el, mark m m	1 900	
4.17	Bob- och rodelbana	55 300	
4.171	Transportanläggning	-	
4.172	Bana, inkl fundament och startramber	14 500	
	Ledningar, tidtag- ningar o teleför- bindelser	400	
	Resultatanläggning	2 200	
4.173	Byggnader	4 900	
4.174	VA, el, mark m m	33 300	

<u>POS</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1 000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM</u>
4.18	Entréer	3 600	
4.181	Entrébyggnad 1	1 300	
	Nybyggnad av biljett- kiosker med vändkors, biljettexpedition, personalrum vid ny huvudentré, ca 200 m ²		
	Entrébyggnad 2	600	
	Nybyggnad av biljett- kiosker vid entré till skidstadion från Lugnet- vägen, ca 100 m ²		
4.182	VA, el, mark m m	1 700	
4.19	Bergbana	10 900	
4.191	Bergbana	9 000	
4.192	VA, el, mark m m	1 900	
4.2	PARKERING; INFRA- STRUKTUR		14 800
	Parkering Utbyggnad med ca 500 platser vid skid- station	2 200	4 400
	Nybyggnad av parkering vid hoppbackarna	400	
	Nybyggnad av parkering vid A-hallen	700	
	Nybyggnad av parkering vid B-hallen	800	
	Belysningar vid parkering- ar	300	
4.21	Ytor, vägar mellan tävlingsplatserna	8 900	

<u>POS</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1 000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM</u>
4.22	Reservkraftanläggning m m	1 500	
	Hoppbackarna med berg- banan 400 KVA	900	
	Längdskidstadion med skidskytte 400 KVA	300	
	Ishall med skrinarbana 400 KVA	300	
4.3	ÖVERGRIPANDE KRAFT- FÖRSÖRJNING	2 000	
	a) förstärkningar av		
	10 kV högspännings- ställverk	300	
	10 kV kabelnät	600	
	Transformator- station, hoppbacka	300	
	b) nya anläggningar:		
	Transformator- station vid Längd- stadion	400	
	Transformator- station vid B- hallen (mässhall)	400	
4.4	PRESS-CENTER M M	6 000	
	Inredning o utrustning i Lugnetskolan	1 000	
	Kompl samt inredning - utrustning i Tennis- hallen	4 500	
	Inredning o utrustning i f d Vårdskolan	500	

<u>POS</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1 000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM</u>
4.5	BOENDE		85 000
	OS-by, Dalrege- mentet	75 000	
	Pressby	10 000	
<hr/>			
4.1-4.5	Summa investeringskostnad Falun		379 700

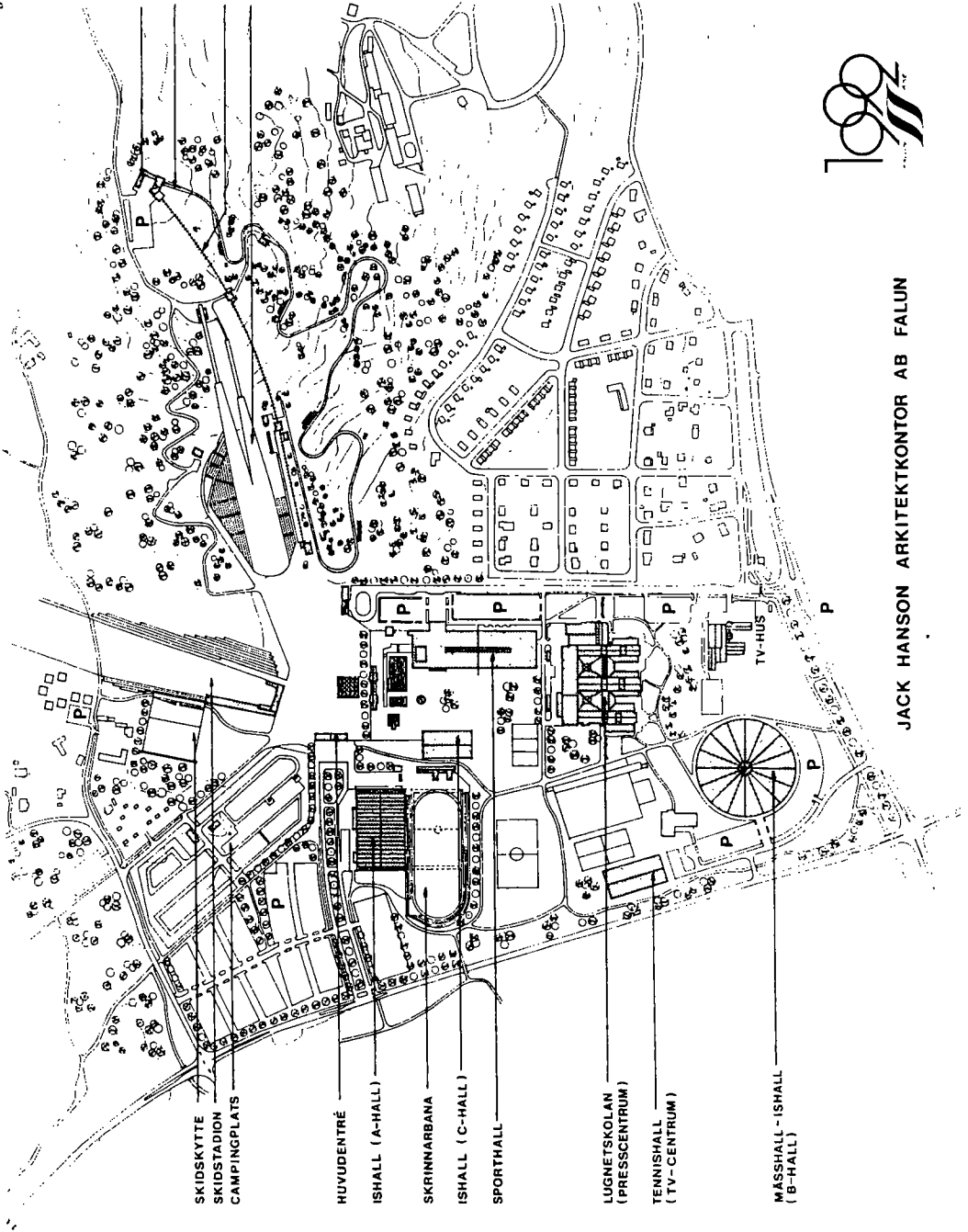
Bilagor

Dispositionsplan Lugnet Falun	bilaga 4A
Karta centrala Falun	" 4B

BILAGA 4A

STARTHUS OCH
FÖRRÅD
KOMB BOB-
OCH RODEL-
BANA
BERGBANA
HOPPBACKAR
70 o 90 M

JACK HANSON ARKITEKONTOR AB FALUN

BIL. 4 a

5 **INVESTERINGAR I ÅRE**

5.1 **Tävlings- och träningsarenor**

5.11 **Generellt**

5.111 **Markförvärv och arrenden**

Markförvärv för utvidgning av störtloppets målområde.

Mark för nya banstäckningar och transportanläggningar, som inte ägs av Åre kommun eller ÅKAB arrenderas. Kostnad för första avtalsperioden redovisas som OS-investering.

5.112 **Homologisering**

Framtagande av homologiseringsunderlag (efter färdig projektering) samt handläggningskostnader, resor, avgifter m m.

5.113 **Ceremoniplats**

Slalom-storslalomsbanornas målområde utrustas som ceremoniplats och prisutdelningsplats - olympisk eld, demonterbart ceremonipodium, 40 m² + för orkester 40 m², prispall, 3 flaggstänger, 120 flaggor, nationsskyltar 40 st, utsmyckningsattiraljer m m.

Förberedelserum 40 m² och preparerings- och förrådsrum 30 m² i nybyggnad söder om målområdet redovisas på pkt 5.124.

Båda målområdena utrustas med flaggstänger och flaggor 2 x 40 st.

5.114 **Utrustning, förvaring**

Avspärningar ca 17 km med nätstängsel på stolpar c/c 3 m.
Kanalisation av publikströmmar (enkla stängsel) ca 6 km, in-släppsportaler ca 15 st.

Tävlings- och träningsutrustning (nyanskaffningsbehov), exempelvis portmarkeringar, borrar, snöskotrar, pulkor, sjukvårdsutrustning, kommunikationsradio m m.

Högtalarsystem till samtliga arenor inkl erforderlig komplettering med ledningar och stolpar.

Högtalارانläggningar till värmestugor/samlingsplatser för nationsgrupper vid startplatser.

Förråd för ovanstående 100 m² till respektive målområde redovisas på pkt 5.124 och 5.144 (hälften av utrustningen kan säljas ut efter spelen).

5.115 **Tidtagnings- och sekretariatsutrustning**

Tidtagningsinstallationer i starthus 10 st och mål 3 st. Ledningar till tidgivningstavlor och mellan start- och målområden (komplettering).

Tidtagnings- och sekretariatutrustning - gemensamt för båda arenorna. (Byggnad redovisas på pkt 5.22. Förbindelse med Radio-TV och presscenter ingår i televerkets redovisning).

Tidgivningstavla för mellan- och sluttid med placering vid start störtlopp H, mellantidslägen samtliga banor = 6 st, vid störtloppsbanans målskjuts samt vid målen.

Totalt 10 st.

2 st storbilds-TV, preliminärt 7 x 10 m - 1 st på vardera målområdet. Nyttjanderätt till TV-bolagets material förutsätts!

5.12 Störtlopp H och H-komb

5.121 **Transportanläggningar**

För mtrl-transporter utnyttjas bef kabinbana till startområdet.

För träning och tävling förutsätts att planerad linbana Olympia II från +820 till startområdet är utbyggd före 1992 (ej OS-investering) alternativt att stollinbana enligt 5.131 används i kombination med 1000 m-linbanan.

5.122 **Startområde**

Ny starttramp byggs för att ge tillräcklig starthastighet.

Nytt startområde ansluts till banan vid +1155 för H-kombination/tillika reservstart för H vid hårt väder.

Nya starthus 25 m² byggs till båda startplatserna.

Servering till kabinbanans bergstation förutsätts vara utbyggd före 1992 och kan då fungera som värmestuga (ej OS-kostnad).

5.123 **Tävlingsbana**

Markarbeten i bansträckningen är klara.

Konstsnöanläggning är utbyggd.

Skyddsnet är utbyggda i erforderlig omfattning.

För 3 st räddningsstationer i öppen terräng byggs vindskydd.

Markberedning för helikopterlandningsplatser görs på två platser. I övrigt sker preparering med pistmaskin.

10 st TV-plattformar 5 m² och 4 st fotoplattformar 10 m² byggs. De senare skall vara grundlagda 6 m från skyddsnet och ha utkragad plattform för sikt över skyddsnet.

5.124 **Målområde**

Terrassering av mark för provisorisk läktare ovanför E75.
Ny gångväg och trappor för publik mellan E75 och läktare.

Terrasserings- och markberedningsarbeten för utvidgning av målområdet, för anpassning av uppbromsningsplanet till ny fast byggnad och läktare och för provisoriska läktare, 2 st.

Uppställningsyta för OB-bussar och TPC-bilar.

Gångvägar/trappor för publik.

Belysningsmaster för belysning av hela målområdet och mål-skjutsen.

1 st målport och nytt mobilt målhus för handtidtagning 10 m².

Permanent läktare utförs med 200 sittplatser (VIP) och 1000 ståplatser.

Provisoriska läktare byggs med 1500 + 2800 + 2000 ståplatser.

"Korridorer" för press, fotografer, ledare och tävlande.

18 st permanenta kommentatorshytter 2 x (2+3) m på permanent läktare och 36 st provisoriska på provisoriska läktare. Inkl elförsörjning, belysning och värme. - Tele/radio/TV-installationer ingår i respektive nyttjares kalkyl.

Byggprogram övriga funktioner (NTA):

- Värmestuga för press och tävlande	100 m ²
- Central för olycksfallsberedskap samt dopingkontroll (5.26)	65 m ²
- Förrådsyta enligt 5.114	100 m ²
- Serviceutrymme för skidfabrikanter 8 x 20 m ²	160 m ²
- Tekniskt utrymme för televerket (enligt utr OS-84:90 m ² uppräknat med 1,4)	125 m ²

- Tekniskt utrymme radio-TV (enligt
utr OS-84: 70 m² uppräknat med 1,4) 100 m²
- VIP-servering: Bef i Lundsgården -
- Sammanträdesrum för tävlingsjury -
förutsätts finnas i Lundsgården alt
i bef målhus

Nybyggnadsbehov ca 650 m² NTA motsvarande ca 1100 m² BTA.

Lokalerna förutsätts byggas som permanent byggnad kombinerad med fast läktare.

5.13 Störtlopp D, D-komb och Super G - H

5.131 **Transportanläggningar**

Ny stollinbana (2-stols) byggs från Olympia I:s bergstation till platån söder om "Konjaksstenen" på ca + 1100. Därifrån sker transport på skidor till respektive startplats.

5.132 **Startområden**

Startområde för störtlopp D etableras på + 1035 på ryggen ovanför Svartberget.

Permanent starthus 25 m² och värmestuga 50 m². (Skall senare kunna kompletteras till enklare servering).

Startområde för D-komb - tillika reservstart för störtlopp D samt för Super G - H etableras på +930 i anslutning till bansträckningen.

Permanent starthus på 25 m².

5.133 **Tävlingsbana**

Ny bansträckning byggs från start på +1035 genom gamla "störtloppsgravinen" till turistnedfart parallell med störtlopp H samt mellan turistnedfart och målskjuts.

I turistnedfartsdelen görs kompletteringsarbeten.

Vid korsningen med Årevägen, Bräckevägen och "Röda Rappet" utförs skidtunnlar (lika bef vid störtlopp H).

Konstsnöanläggning byggs ut i nya bandelar och i bef turistnedfart. Längd ca 1850 m.

Transformatorstation byggs och elkablar läggs för strömförsörjning i banan.

Skyddsnät byggs till en sammanlagd längd på ca 400 m.

För 2 st räddningsstationer i öppen terräng byggs vindskydd.

Markberedning för helikopterlandningsplatser utförs på två platser.

5 st TV-plattformar och 2 st fotoplattformar byggs (jfr 5:123).

5.134 **Målområde**
Se 5.124.

5.14 Storslalom H och D samt Super G - D

5.141 **Transportanläggningar**
Befintliga bansystem kan utnyttjas.

5.142 **Startområden**
Markberedning för 3 st nya startområden och starthus.

3 st nya permanenta starthus 25 m².

Befintlig servering på Hummeln förutsätts fungera som värme-
stuga.

5.143 **Tävlingsbanor**
I nedre delen av befintlig bana för storslalom (bana 1) görs
justeringsarbeten.

Ny bana (bana 2) etableras. Längd ca 1350 m. Bredd 45-50 m
(inklusive publikutrymmen). Banan planeras ut till jämn yta
för att snabbt kunna prepareras med konstsnö.

Väg till Fjällgården byggs om för att ge plats för bana 2.
Längd ca 500 m, nivåskillnad 45 m med tre kurvor. Vägbredd
6 m med mötesplatser.

Konstsnöanläggning byggs ut i banans övre del, längd ca 350 m
och i bana 2, längd ca 1450 m.

Transformatorstation byggs och elkablar läggs i Super G-banan
för strömförbrukning.

Skyddsnet byggs i Super G-banan, längd 200 m.

Helikopterlandningsplatser förutsätts kunna beredas med pist-
maskiner.

Utrymningsväg för räddningspulkor till Vakthögen förbättras, längd ca 50 m.

2 st nya TV-plattformar byggs i banornas övre del och 4 st nya i bana 2.

5.144 **Målområde**

Utskjutande rygg vid befintligt målhus schaktas ned helt så att ett brett samlat målområde skapas.

Vall mellan uppbromsningsplan och köyta till WC-linbanan schaktas om och anpassas till nya läktare.

Slänt öster om Stjärnlinbanan terrasseras till publikgradänger.

Tillfartsväg för transporter till målområdet skärs in i slänten norr om kabinbanans dalstation. Vägen skall ha min 4 m fri höjd under kabin och stolar.

Gångvägar och trappor till målområdet iordningsställs (utförs i samband med nybyggnad öster om dalstationen).

Belysning rustas upp och kompletteras i hela målområdet.

Nytt målhus 50 m² byggs mitt i målområdet. Mobilt målhus 10 m² utförs för handtidtagning storslalom och Super G. 2 st nya målportaler byggs.

Permanent läktare byggs med 200 sittplatser (VIP, slalom) och 800 ståplatser.

Provisoriska läktare byggs med 200 sittplatser (VIP, storslalom och Super G) och 800 + 500 ståplatser.

"Korridorer" för press, fotografer, ledare och tävlande till båda sidorna av målområdet.

18 st permanenta kommentatorshytter utförs på permanent läktare och 36 st provisoriska på provisoriska läktare (jfr 5.124).

Byggprogram övriga funktioner (NTA):

- Värmestuga för press och tävlande	100 m ²
- VIP-servering med kök	150 m ²
- Sammanträdesrum för tävlingsjury	25 m ²
- Ceremoniutrymmen (enl 5.113)	70 m ²
- Central för olycksfallsberedskap samt dopingkontroll	50 m ²
- Förråd (enl 5.114)	100 m ²
- Tekniskt utrymme för televerket (enligt utr OS-84: 90 m ² upp- räknat med 1,4)	125 m ²
- Tekniska utrymmen radio/TV (enligt utr OS-84: 70 m ² upp- räknat med 1,4)	100 m ²

Nybyggnadsbehov 820 m² NTA motsvarande ca 1400 m² BTA.

Lokalerna förutsätts kunna inrymmas i en nybyggnad öster om kabinbanans dalstation.

5.15 Slalom H och H-komb

5.151 **Transportanläggningar**

Befintlig stollinbana kan utnyttjas.

5.152 **Startområden**

Markarbeten görs för nytt startområde på +635 NV om nuvarande start samt för skidväg från WC-banans bergstation till starten.

Nytt starthus 25 m² byggs för slalom H.

För slalom H-komb utnyttjas befintligt startområde och start-
hus.

5.153 **Tävlingsbanor**

Befintlig med förlängning mot NV till ny startplats. Längd ca
100 m, bredd ca 50 m.

5.154 **Målområde**

Se 5.144.

5.16 Slalom D och D-komb

5.161 **Transportanläggningar**

Befintlig stollinbana kan nyttjas.

5.162 **Startområde**

Röjning och markarbeten för nytt startområde intill storslalom-banan (bana 1) på +615.

Permanent starthus 25 m² byggs.

5.163 **Tävlingsbana**

Enligt 5.143, bana 1.

5.164 **Målområde**

Se 5.144.

- 5.17 **Träningsbackar till 5.12 - 5.16**
Befintliga backsystem förutsätts bli utnyttjade.
För slalom och storslalom: Tottbacken, Snobbrännan, Tvättbrädan
och Hamrebacken.
"Schuss-träning" och vallatest för störtlopp: Rödkullen och
Högåsensadeln.
- 5.171 **Transportanläggningar**
Befintliga system kan utnyttjas.
- 5.172 **Startområden**
Inga investeringskrav.
- 5.173 **Träningsbanor**
Konstsnöanläggning i Snobbrännan rustas upp och förbättras.
Ny konstsnöanläggning i Tvättbrädan.
- 5.174 **Övrigt**
Tidtagningssystem förutsätts hållas av nationstrupperna. Värme-
stugor på viss distans får accepteras.
Inga OS-investeringar.

5.18 **Free-style**

Som programförutsättning gäller att tävlingsformen har fått en etablerad bredd och att kringutrustning och försörjning skall hålla i princip samma klass som till övriga arenor.

Arenornas lägen har ej bestämts. Kalkyl baseras på ett idéprojekt med 3 st nyetablerade arenor för balett, hopp och puckelpist inom samma område. Samma arenor för H och D förutsätts.

Mängderna bygger på regelkrav vad gäller arenor. I övrigt är mängder mycket grovt skattade.

5.181 **Transportanläggningar**

Viss spridning av de tre arenorna måste förutsättas med hänsyn till terränganpassning. Kalkyl baseras på att det krävs 2 st släpliftar med längd 350 m.

5.182 **Startområden**

Markberedning av 3 st startområden.

3 st permanenta starthus á 25 m².

5.183 **Tävlingsbanor**

Tre banor nyetableras helt. Krav på jämn lutning, exakta profile i hoppbanor, god överblick för domare m m innebär att relativt omfattande omschaktningar blir nödvändiga.

Balett: Längd 300 m, lutning ca 5⁰, bredd ca 40 m + utrymme för publik.

Hopp: Längd 200 m (totalt), bredd ca 30 m + utrymme för publik

Puckel- Längd 250 m + uppbromsningsplan, lutning 25-35⁰, bredd
pist: ca 40 m + utrymme för publik

Konstsnöanläggning i samtliga tre banor.

Arbetsbelysning i arenorna.

5.184 **Övriga arenokostnader**

Markförvärv och arrenden.

Homologisering.

Flaggspel, skyltning, utsmyckning.

Avspärning m m, utrustning (jfr 5.114).

Sekretariats- och domarutrustning (jfr 5.115).

Tidtagningsinstallation i puckelpistbanan.

1 st resultattavla (mobil).

"Domartorn", värmd yta med lång glasad fasad mot arenan. 3 st
å ca 40 m².

3 x 3 st TV-plattformar å 5 m².

24 st provisoriska kommentatorshytter per arena. Totalt 72 st.

3 st fasta läktare för 200 sittande (VIP).

Terassering av mark för publik till hopp.

Byggprogram: Övriga funktioner (NTA):

- Värmestuga för press och tävlande 2 st till 3 arenor förutsätts.	200 m ²
- VIP-servering med kök	150 m ²
- Tävlingssekretariat	50 m ²
- Sammanträdesrum för jury	25 m ²
- Central för olycksfallsberedskap och dopingkontroll	50 m ²
- Förråd för tävlingsutrustning m m	50 m ²
- Tekniska utrymmen för televerket (60 % av övriga arenors krav)	75 m ²
- Tekniska utrymmen för radio-TV (60 % av övriga arenors krav)	60 m ²

Nybyggnadsbehov 660 m² NTA motsvarande ca 1100 m² BTA.

5.185 **Infrastruktur**

Eftersom anläggningen nyetableras erfordras en utbyggnad av all service och försörjning. Följande förutsättningar ligger till grund för kalkyl:

Helikopterlandningsplats med inhängnader.

Väg till arenorna längd 2 km.

Parkeringsyta för 500 bilar och 50 bussar (ca 20 000 m²)

Gångvägar inom området 2 km.

Skyltning m m.

VA-anlutning 2 km.

E1- och telematning 2 km.

5.2 Administration

5.21 Organisationskommitté

Kontorslokaler erfordras för 10 st långtidsanställda + 5 st tiden kring OS-veckorna: 150 m² NTA motsvarande ca 260 m² BTA.

5.22 Tävlingskommitté

Tävlingssekretariat med 10 arbetsplatser (20 personer i skiftgång): 100 m² NTA motsvarande ca 170 m² BTA.

5.23 Biljettkommitté

Kontorslokaler erfordras för sekretariat på 5 personer (intill 5.21): 50 m² NTA motsvarande 80 m² BTA.

För biljettförsäljning uppställs 20 st provisoriska biljettkiosker (Friggebodar) á 10 m².

5.24 Transportcentral

Trafikledning för 100 bilar/minibussar.

Utrustning för kommunikationsradio.

Kontor (5 pers) 40-50 m² NTA + uppehållsrum för de chaufförer som har transportcentralen som bas 50-60 m² NTA.

Totalt ytbehov 100 m² NTA. motsvarande 160 m² BTA.

40-50 bilplatser skall finnas i direkt anslutning.

5.25 Ackreditering och information

Hallyta på ca 100 m² NTA med temporär inredning för ackreditering och med utrustning för fotografering. Verksamheten kan successivt styras över till information. Totalytan bedöms med entré, kapprum och toaletter uppgå till ca 140 m² BTA.

2 bussupställningsplatser och 5-10 bilplatser skall finnas i direkt anslutning.

Information i presscenter: 20-25 personer, varav max 12-13 samtidigt, kräver ca 100 m² NTA - redovisas under 5.35.

Information i OS-byn. 20 personer, varav max 10 personer samtidigt, kräver ca 80 m² NTA - redovisas under punkt 5.41.

5.26 **Arrangörens sjukvårdsorganisation**

Byggnadsyta har tagits upp vid respektive arena samt i OS-byn. Fältutrustning ingår i 5.114.

5.27 **Militär och polis**

Expeditionsyta för militären 5-6 personer + kommunikationscentral: 60 m² NTA motsvarande ca 100 m² BTA.

Expeditionsyta för polis 80 m² NTA motsvarande ca 130 m² BTA + temporära arrestlokaler.

5.28 **Vaktjänst, städorganisation m m**

Expeditioner och personalutrymmen för ovanstående och diverse andra servicefunktioner. Ytbehovet bedöms schablonmässigt till 110 m² BTA.

5.29 **Totalt ytbehov: Administration**

Utöver lokalytor som redovisas till arenor, i presscenter eller i OS-byn erfordras ca 1150 m² BTA kontor. Halva ytan behövs under längre tid för planering och avveckling.

Byggnadsyta förutsätts finnas år 1992. Kalkyl görs på anpassningskostnader, inredning och utrustning.

Dessutom byggs 20 st temporära biljettkiosker á 10 m².

5.3 **Presscenter**

5.31 **Press**

Skrivande press, fotografer och tele 1150 m² NTA.

Presskonferenser 200 m² NTA.

Summa 1350 m² NTA motsvarande 1280 m² BTA.

5.32 **Fotolab**

Fabrikantlaboratorier som enligt Schladming¹⁾ som referens bedöms kräva ca 400 m² BTA. Etableringen betalas helt av fotofabrikanter. Byggnadsyta bör reserveras. Ingen OS-kostnad.

5.33 **Radio-TV**

Programyta 1000 m² NTA motsvarande ca 1450 m² BTA.

5.34 **Personalrestaurang**

Programyta 340 m² NTA motsvarande ca 500 m² BTA.

5.35 **Service**

Information enligt 5.25 100 m² NTA motsvarande ca 160 m² BTA.

Bank och post 100 m² NTA motsvarande ca 160 m² BTA.

Taxfree-shop och bar 160 m² NTA motsvarande ca 250 m² BTA.

5.36 **Totalt ytbehov Presscenter**

Totalt ytbehov ca 4500 m² BTA exklusive fotolab (fabrikanter).

1) Arrangör för Alpina VM 1982.

5.4 Boende5.41 OS-byn

Byn skall kunna ta emot 600 pers (tävlade, ledare och servicepersonal), huvudsakligen i dubbelrum men med några enkelrum per nation.

Äre Fjällby har i dag utbyggnadsplaner som ger högre kapacitet än kravet. Blandningen av rum och lägenheter med andelslägenheter kan vålla vissa praktiska problem vid inhägnad av byn eller genom att andelar måste friköpas.

Torkskåp finns i erforderlig omfattning.

Restauranger, shopper, sällskapsutrymmen, informations- och underhållningslokaler kommer före 1992 att vara utbyggda i tillräcklig omfattning.

Yta kommer att finnas för bank, post, tele och information. 250 - 300 m² behöver temporärt anpassas för dessa funktioner.

Hotellrum/lägenheter anpassas temporärt till kontorsrum för nationstrupper 35 st.

En allmän läkarmottagning och ca 19 utrymmen för enklare nationsmottagningar anordnas genom temporär anpassning av lägenheter, 12 lägenheter á ca 30 m².

Som anpassningskostnad räknas 1/3 av nybyggnadskostnad + inredning och utrustning.

Temporära förråd uppföres, 35 st á 20 m² (typ byggförråd/containers).

Området skall ha 2 p-platser/nation = 70 bilplatser + uppställningsplatser för TPC-trafik. Kravet förutsätts vara uppfyllt före 1992.

Hela OS-byn inhängas med 2100 högt staket. Dessutom inhägnas en yttre zon på samma sätt.

Inpassage sker genom yttre vaktstuga 20 m² BTA till den yttre zonen. I denna zon uppförs träffstuga (typ soldathem) med enklare servering och kök 200 m² NTA motsvarande 300 m² BTA.

Mellan yttre och inre zon uppförs ytterligare en vaktstuga på 20 m² BTA.

Vaktstugor utförs flyttbara för att senare kunna nyttjas som övernattningsstugor eller dyl. För "Soldathem" räknas anpassningskostnad motsvarande 50 % av nybyggnadskostnad + inred. o utrustning.

Transport går genom separat grind som bevakas från någon av vaktstugorna.

Grind, yttre zon och entréområdet TV-övervakas. (Ingår i televerkets kalkyl).

5.42 VIP-hotell

Diplomat-Åregården reserveras som VIP-hotell.

Efter planerad utbyggnad kommer anläggningarna att med god marginal tillgodose behovet av bäddar och service.

Arrangören förmedlar tjänsterna som dock förutsätts betalas av gästerna eller som central organisationskostnad.

5.43 Journalistbyn

Sun Wing reserveras som journalistby.

Med de utbyggnadsplaner som redovisats kommer ca 500 rumsenheter/lägenheter att kunna erbjudas 1992. Detta innebär att skrivande press, fotografer, radio-TV-journalister och filmteam m fl totalt 640 personer kan erbjudas rum. Detta förutsatt att max 360 personer ställer krav på enkelrum.

Hotellet kommer även i övrigt att ha en komplett service utbyggd för denna beläggning.

Arrangören förmedlar tjänsterna som dock förutsätts betalas av gästerna.

5.44 **Övrig personal**

För massmediatekniker 360 pers, spelcialister, tävlingsfunktionärer, servicepersonal, polis, militära befäl m fl, som ej har bostad inom regionen, görs inbokning på hotell och stugbyar inom Björnänge-Åre-Duvedområdet.

Enligt Jämtfjälls statistik fanns år 1984 ca 4000 turistbäddar inom detta område. Därtill kommer en stor volym planerad utbyggnad.

Militära värnpliktiga förutsätts bo i tält i Undersåker.

5.45 **Publik**

Inom Åre kommun finns i dag ca 10 000 turistbäddar. Inom en 10-mils radie/2 timmars resavstånd finns dessutom turistanläggningar i Krokoms och Bergs kommuner samt Östersunds hotellkapacitet.

Några speciella OS-pengar för investering i hotell eller stugbyar bedöms ej komma att krävas.

5.5 Service

5.51 Mat till publik

Försäljningsrätter för korv, hamburgare, varm och kall dryck m m från temporära stånd och vagnar förmedlas av OS-arrangören

Inga investeringar med OS-pengar.

5.52 Shoppar och tidningsförsäljning

Hanteras lika 5.51.

5.53 Bank och post

Den utbyggnad som planeras före 1992 och den komplettering som görs i OS-byn och presscenter bedöms täcka behoven.

5.54 Dagligvaruhandel

Inga extra investeringar p g a OS.

5.55 Sjukvård

Utöver redovisat lokalbehov till arenor och i OS-byn erfordras inget tillskott av lokalyta. Höjd beredskap och ökad driftkostnader kalkyleras av landstinget.

5.56 Religion och kultur

Äre gamla och nya kyrka står till förfogande.

Församlingsgård beräknas vara utbyggd före 1992.

Speciella kulturarrangemang förutsätts komma att hållas. Lokalfrågan är ej utredd.

5.6 **Trafik**

Investeringar till Free-style-arenor redovisas på pkt 5.185.

5.61 **Landningsbana på Åresjön**

Landningsbana 800 x 50 m för sportflygplan prepareras på Åresjöns is.

Taxibana och uppställningsplats för flygplan samt väganslutning till Åre Strand.

Kostnaden redovisas som driftkostnad under pkt 8.3.

5.62 **Helikopterterminal**

Fotbollsplanen på Åre Strand snöröjs och prepareras som landningsplats för stor helikopter (40 passagerare).

Befintlig hangarbyggnad förutsätts kunna nyttjas som terminalbyggnad.

Kostnaden redovisas som driftkostnad under pkt 8.3.

5.63 **Vägar**

Ringleden förutsätts vara fullt utbyggd före 1992. Ingen OS-kostnad.

Ny väg byggs mellan E75 och väg 638. Vägen ersätter den väg vid Lundsgården som blivit avskuren av störtloppsmålet. Nivåskillnad 40 m, beräknad längd ca 550 m. Bredd 7,5 + 2,25 m gångbana på en sida. - OS-investering.

Befintlig väg norr om E75 mellan målområdena kompletteras till huvudgångstråk - OS-investering.

Ombyggnad av väg till Fjällgården redovisas på pkt 5.143.

5.64

Bussterminal

Uppställning för ca 25 bussar byggs ut vid Ringleden före 1992.

Planerad parkeringsyta öster om kyrkogården reserveras för bussparkering. Dessutom anordnas temporär bussparkering på snöröjda tjälade ängsytor norr och öster om planerad bilparkering. Detta kan ge en total yta på ca 9000 m² med plats för ca 80 bussar.

Parkeringsplats väster om kyrkogården har studerats men ej lagts fast i plan. Preliminärt bedöms 20-30 bussar kunna beredas plats där.

Ytterligare 100 bussar bereds uppställningsplats genom snöröjning och preparering av ängsmark i utkanten av samhället.

Temporär bussterminal (-er) 100 m² BTA utförs. Hyrda bodar/baracker förutsätts.

Kostnaderna redovisas som driftkostnad under pkt 8.3.

5.65

Parkering o uppställningsytor

Parkering för publik anordnas på Åresjön för 3000 + 2000 bilar. 2 st tillfarter prepareras från Vik respektive väster om störtloppsmålet. För tillfart från öster breddas E75 med nytt avfartskörfält. Anslutningsväg mot sjön ses över och kompletteras (västra sidan).

Söder om störtloppsmålet bereds en parkerings- och uppställningsyta på ca 1000 m² mellan järnvägen och sjön.

De båda utfarterna utförs med manuellt bevakade plankorsningar med järnvägen. Gångvägar bereds till Åre Strand respektive störtloppsmålet.

Kostnader redovisas som driftkostnad under pkt 8.3.

Allmänna parkeringsplatser i centrala Åre och intill arenorna reserveras för tävlingsarrangören.

5.66 Tillfälliga trafikåtgärder o dyl

Skyltning, orienteringstavlor, avspärningar, avkörnings- och mötesramper, breddad plogning för parkeringsplatser m m.

Extraordinära väghållningskostnader: sandningar, saltningar, bortforsling av snö, obekväma arbetstider, förhöjd beredskap, vägbevakning, extra maskininlejrningar.

Kostnader redovisas som driftkostnad under pkt 8.3.

5.67 Planering, projektledning m m

Extra personal på kommunens tekniska avdelning med successivt ökad arbetsvolym 1986-1992.

Kostnaden redovisas som driftkostnad under pkt 8.3.

5.7 **Teknisk försörjning, drift o underhåll**

Investeringar till Free-style-arenor redovisas på pkt 5.185.

5.71 **VA-försörjning**

Temporära förstärkningsåtgärder för VA-verk och ledningar, extra personal, extra leasad maskinutrustning m m.

Kostnaden redovisas som driftkostnad under pkt 8.3.

5.72 **Publiktoaletter och renhållning**

Temporära toaletter för åskådare och tävlande, 100 st.

Extra lejd renhållningskapacitet som ej täcks av taxeintäkter.

Kostnader redovisas som driftkostnad under pkt 8.3.

5.73 **Brandskydd**

Förstärkning av räddningstjänsten till motsvarande en kommun med 40 000 invånare.

Heldygnsbemanning med 1 brandförman + 3 brandmän. Nuvarande styrka behålles som förstärkningsstyrka.

Kostnaden redovisas som driftkostnad under pkt 8.3.

Inga kompletterande investeringar förutsätts.

5.74 **Planering, projektledning m m**

Extra personal på kommunens tekniska avdelning med successivt ökad arbetsvolym 1986-1992.

Kostnaden redovisas som driftkostnad under pkt 8.3.

5.75

El-försörjning

Befintligt nät och planerad effektutbyggnad före 1992 bedöms enligt JKAB täcka OS-behoven.

Anordningar för inkoppling av kraft till radio/TV och televerket, reservkraft m m förutsätts ingå i deras respektive kalkyler under pkt 6 och 7.

5.76

Tele-försörjning

Erforderliga investeringar och driftkostnader redovisas av televerket - se pkt 6.

5.8 **Infrastruktur**

5.81 **Bro Rödösundet**

Bro över Rödösundet enligt utredning av statens vägverk.

5.82 **Flygplats Molanda**

Flygplats Molanda, Järpen. Utbyggnad av befintligt privatflygfält med bana 1.700 m i kod 3C. Temporärt under OS utrustas flygplatsen för precisionsinflygning kategori I (ILS). Flygplatsen kommer under OS att trafikeras med flygplantypen SAAB-FAIRCHILD SS-340 för 34 passagerare.

5.9 Sammanställning investeringskostnader Are

<u>POS.</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1.000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM.</u>
5.1	TÄVLINGSARENOR OCH TRÄNINGSBACKAR		100 000 Exkl free-style inkl free-style tot 136 milj kr
5.11	Generellt (exkl free-style)	36 160	
5.111	Markförvärv och arrenden	600	
5.112	Homologisering	100	
5.113	Ceremoniplats	1 760	
5.114	Utrustning	6 170	Restvärde 1 000
5.115	Tidtagning- och sekretär.utrustn.	27 530	
5.12	Störtlopp H och H-komb	18 210	
5.121	Transportanläggning	-	
5.122	Startområden	800	
5.123	Tävlingsbana	1 210	
5.124	Målområde	16 200	
5.13	Störtlopp D, D-komb och Super G-H	17 860	
5.131	Transportanläggning	5 680	
5.132	Startområden	630	
5.133	Tävlingsbana	11 550	
5.134	Målområde (enl 5.124, se nedan)	-	

<u>POS.</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1.000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM.</u>
5.14	Storslalom H och D samt super G-D	25 830	
5.141	Transportanläggning.	-	
5.142	Startområden	520	
5.143	Tävlingsbanor	7 800	
5.144	Målområde	17 510	
5.15	Slalom H och H-komb	890	
5.151	Transportanläggning.	-	
5.152	Startområden	710	
5.153	Tävlingsbanor	180	
5.154	Målområde (enl. 5.144 se do)	-	
5.16	Slalom D och D-komb	220	
5.161	Transportanläggning.	-	
5.162	Startområde	220	
5.163	Tävlingsbana bana 1 enl 5.143	-	
5.164	Målområde, enl 5.144	-	

<u>POS.</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1.000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM</u>
5.17	Träningsbackar till 5.12-5.16	830	
5.171	Transportanläggning.	-	
5.172	Startområden	-	
5.173	Träningsbanor	830	
5.174	Övrigt	-	
5.18	Free-style	(36 000)	
5.181	Transportanläggning.	2 270	
5.182	Startområden	520	
5.183	Tävlingsbanor	5 590	
5.184	Övriga arenakost- nader	19 190	
5.185	Infrastruktur	8 430	
5.2	ADMINISTRATION	4 500	
5.21	Organisations- kommittén		
5.22	Tävlingskommitté		
5.23	Biljettkommitté		
5.24	Transportcentral		
5.25	Ackreditering		
5.26	Arr. sjukvårdsorg.		
5.27	Militär och polis		
5.28	Vakttj. städorg. m m		
5.29	Totalt ytbehov administration	4 500	

<u>POS.</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1.000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM.</u>
5.3	PRESSCENTER	37 000	
5.31	Press		
5.32	Fotolab.		
5.33	Radio-TV		
5.34	Personalrest.		
5.35	Service		
5.36	Totalt ytbehov presscenter	37 000	
5.4	BOENDE	5 000	
5.41	OS-byn	5 000	
5.42	VIP-hotell	-	
5.43	Journalistbyn	-	
5.44	Övrig personal	-	
5.45	Publik	-	
5.5	SERVICE	-	Ingen OS-kostn
5.6	TRAFIK	2 600	
5.61	Landningsbana på Åresjön	-	Ingår pkt 8.38
5.62	Helikopterland. plats	-	- " -
5.63	Vägar	2 600	
5.64	Bussterminal	-	Ingår pkt 8.38

<u>POS.</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1.000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM.</u>
5.65	Parkering och uppställningsytor	-	Ingår pkt 8.38
5.66	Tillfälliga trafikåtgärder	-	- " -
5.67	Planering, projektledning m m	-	- " -
5.7	TEKNISK FÖRSÖRJNING, DRIFT O UNDERHÅLL		- " -
5.71	VA-försörjning	-	
5.72	Publiktoaletter och renhållning	-	
5.73	Brandskydd		
5.74	Planering, projektledning m m	-	
5.8	INFRASTRUKTUR		69.500
5.81	Bro Rödösundet	-	38.500
5.82	Flygplats Molanda	-	31.000
			Restvärde 2.500
5.1-5.7	Summa investeringskostnad Åre		218.600
			Exkl free-style

OBS

Free-style redovisas vad avser investeringskostnad för att ge en uppfattning om vad denna gren skulle dra i investeringskostnad i de fall den blir olympisk gren 1992.

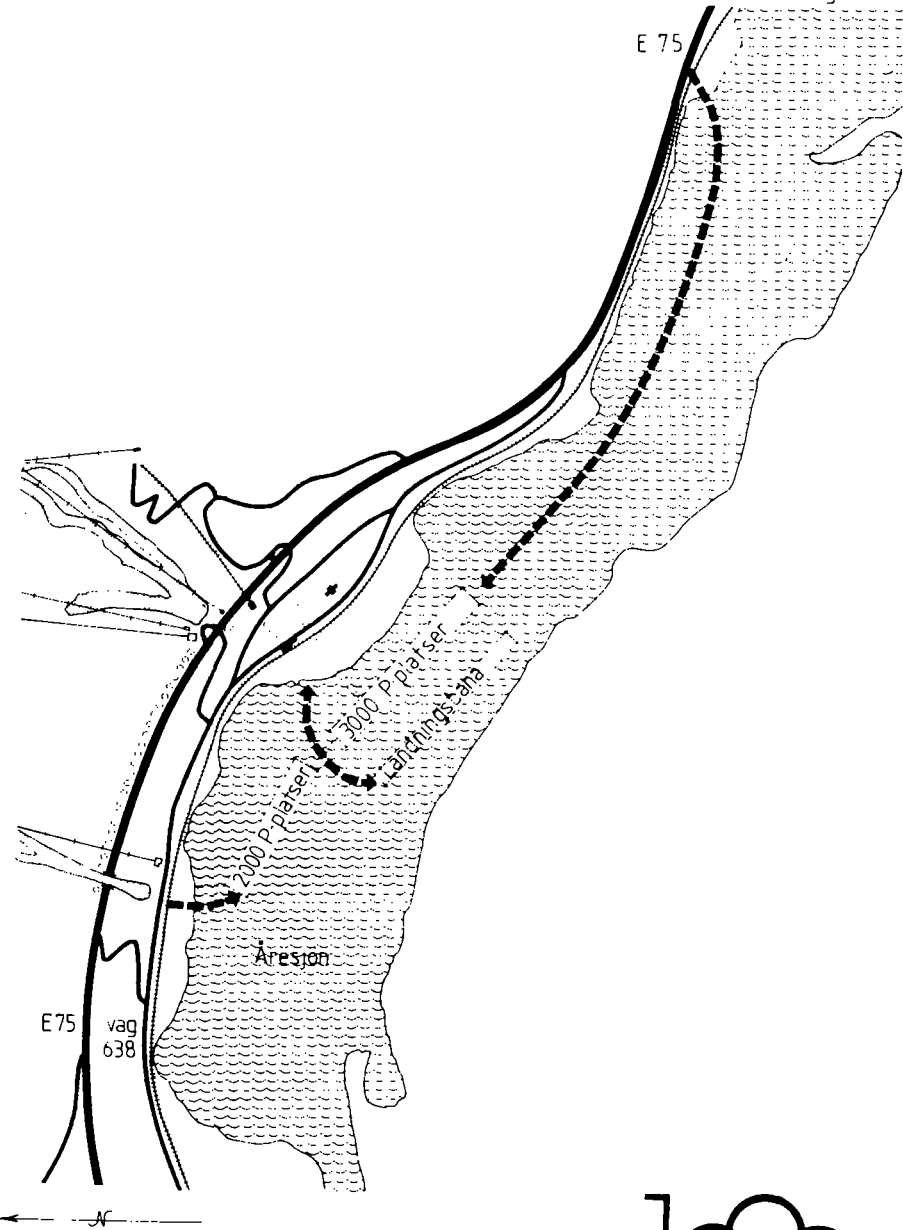
I övrigt har ev merkostnader för free-style ej beaktas.

Fortsatt ingår ej free-style i kostnadssammanställningar, ränteberäkningar etc.

Bilagor

Översiktskarta trafik	bilaga 5 A
Översiktskarta centrala Åre	" 5 B
Tävlingsarenor	" 5 C
Målområde störtlopp, Super G-H	" 5 D
Målområde slalom, storslalom, Super G-D	" 5 E

Bilaga 5a

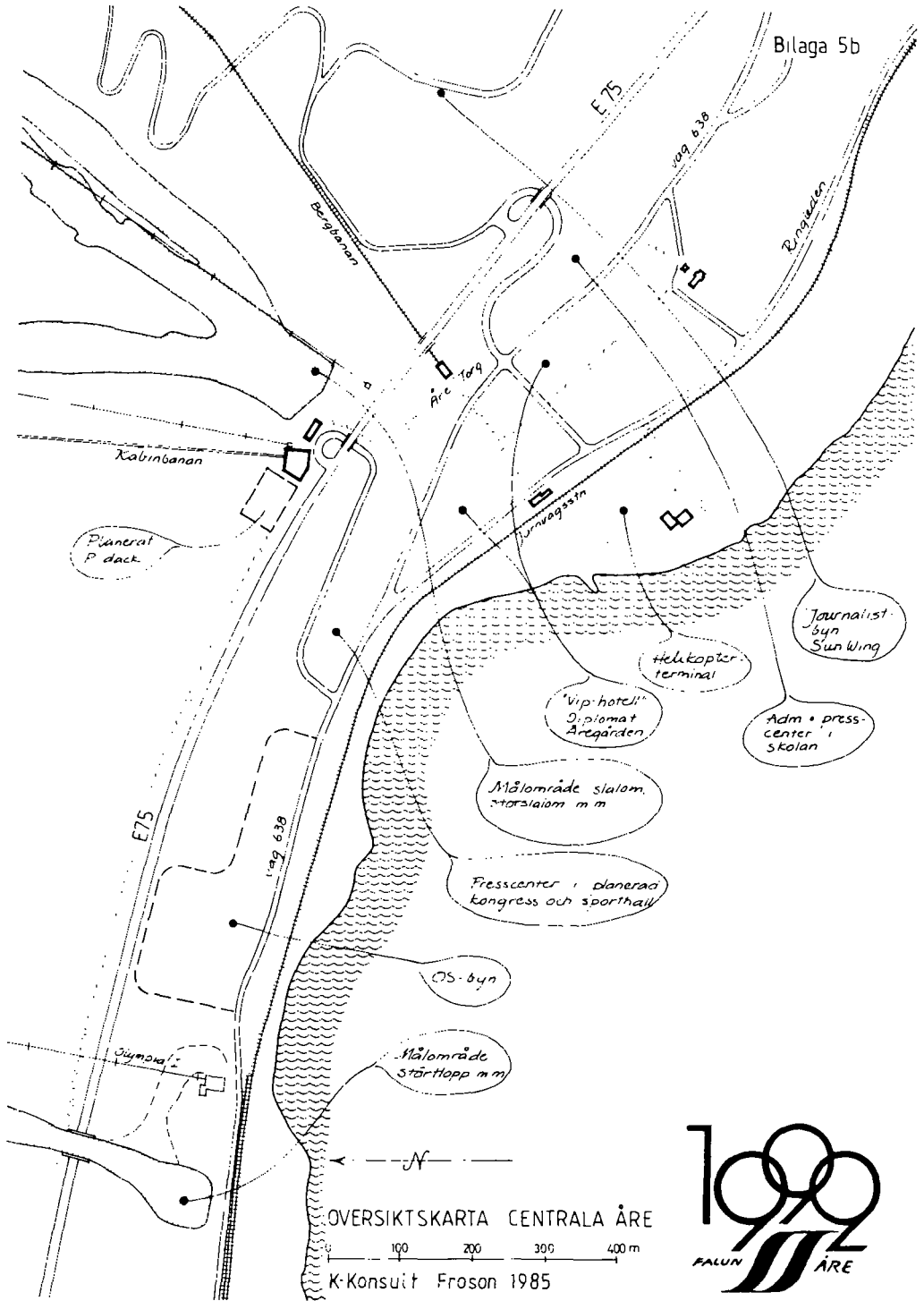
ÖVERSIKTSKARTA TRAFIK

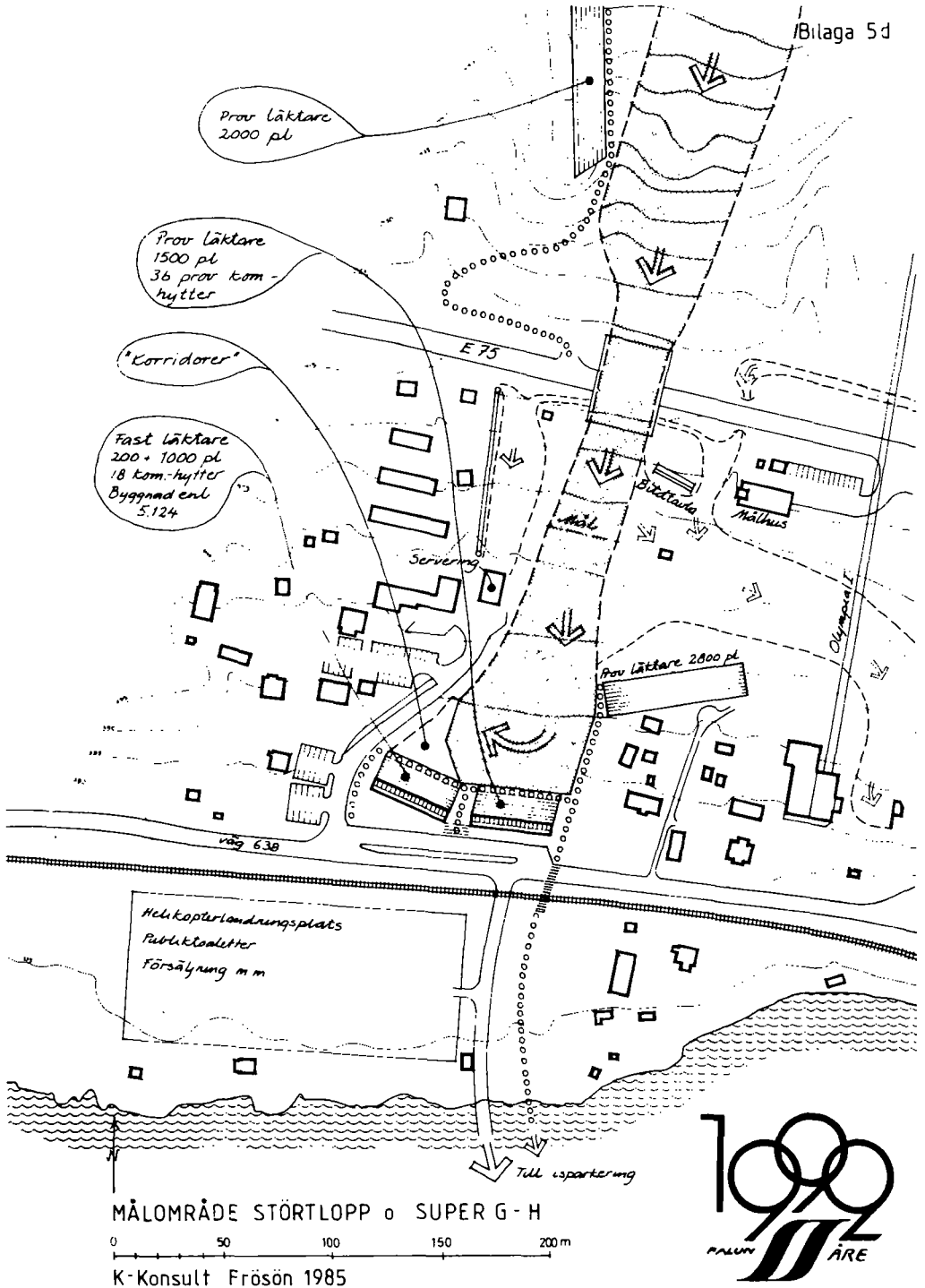
0 500 1000 m

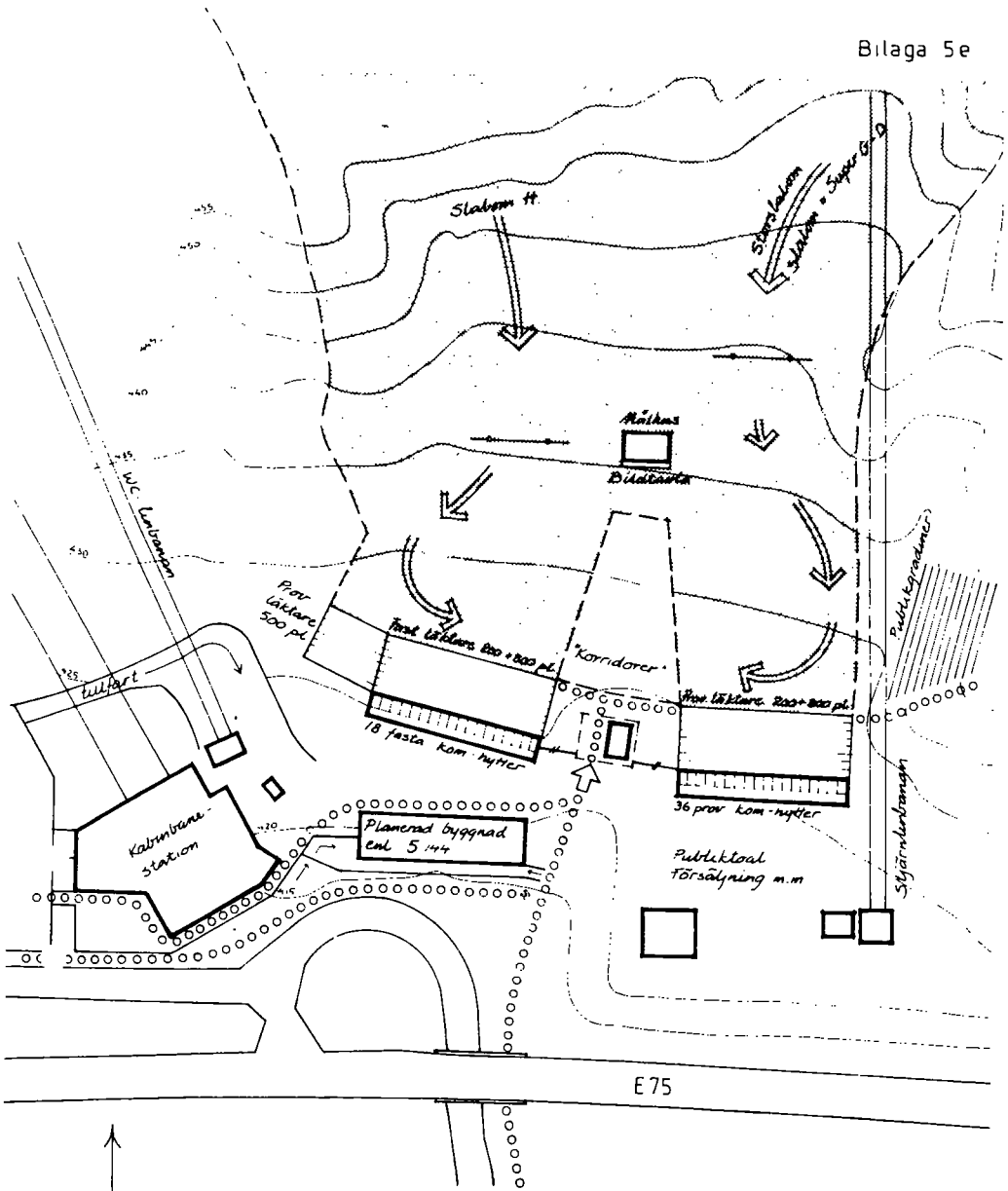
K-Konsult Froson 1985

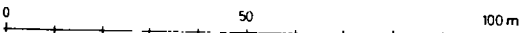
Bilaga 5b

MÅLOMRÅDE SLALOM, STORSLALOM o SUPER G-D

K-Konsult Frösön 1985

6 INVESTERINGAR OCH DRIFT TELESERVICE

6.1 Östersunds teleområde, Åre

Utredningen har gjorts på Telekontoret i Östersund, huvudsakligen av Verner Sjölander och Bert Jernbom i samråd med

- Telekontoret i Falun
- Televerket Radio, Farsta
- Tele Larm AB, Östersund

Erfarenheter från tre tidigare utredningar 1968, 1976 och 1980 samt World Cup tävlingar som genomförts i Åre har varit till hjälp vid bedömning av vilka krav som kommer att ställas på telenätet. Vi har också försökt att väga in effekter som den nya tekniken kan förväntas ge både ifråga om nätstruktur och nya användarkrav.

Utvecklingen inom telekommunikationsområdet är ju oerhört expansiv just nu och detta förhållande gör att man kan tänka sig flera alternativa lösningar i de enskilda fallen. Givetvis har utgångspunkten genomgående varit att man skall använda den teknik som idag är tillgänglig och kommersiellt gångbar. I vissa avsnitt bygger dock utredningen på nätdelar som ännu bara finns i långsiktiga planer som kan komma att ändras. Det ligger därför en viss osäkerhet i beräkningarna som kan slå åt båda hållen vad beträffar kostnaderna.

Om OS-92 skulle komma att förläggas till Åre skulle nätutvecklingen i västra Jämtland påverkas mot tidigare digitalisering dels genom att kraven på nya nättjänster ökar, men viktigaste genom att underlaget för finansieringen stärks på längre sikt genom ökade intäkter från internationell trafik.

I utredningen ingår inte kostnaderna för trafik från terminalerna och abonnentväxeln ut i det publika nätet. Däremot ingår kostnader för trafik mellan Åre och Falun inom abonnentväxelsystem.

6.11 **Förstärkning av trafikapparaten**

Telestationen i Åre utökas med 400 nr. Förbindelseledningarna inom Järpen närförmedlingsområde samt från Östersunds fjärrförmedlingsstation till övriga FS utökas.

DATEX- och TELEX-nätet förstärks. OPTO-kabelnätet byggs ut från Nällden till Åre. Det förutsätts att optonätet Östersund - Nällden redan är utbyggt. Manuella avdelningar i Östersund (och/eller annan betjäningssort inom landet) utökas med 8 expeditionsplatser. NMT-basstationer i västra Jämtland och NMT-växeln i Sundsvall utökas.

6.12 **Abbonentväxel**

- Subväxel, 400 nr, till huvudväxel i Falun. Ansluts även till 0647-området för avgående trafik och för ankommande nationell trafik till Åre-spelen.
- Datakommunikation från 50 anknötningar.
- Hänvisningsdator.

6.13 **Terminaler**

- Terminaler för TELEFEX, TELEFAX och TELEX.
- DATEX-anslutningar innefattar DCE (inte DTE abonnentutrustning).

- Samtalsautomater i hytter 50 st, i kiosker 30 st.
- Mobila terminaler, NMT 20 st.
- MBS 50 st och MINICALL 160 st.

6.14 **Interna nät**

Subcenter (Sporthallen) blir centralpunkt för internt nät.

SUBC-målområden, störtlopp och slalom samt OS-byn. Kanalisation och kabling för telefon, data och video. Kablarna avslutas med kopplingsfält.

SUBC-Free-style-arenor. Ledningslängd 2 km från målområde störtlopp.

Videoförbindelser i tävlingsbanor för störtlopp och slalom för kameraplatser som ej kan nås med radiolänk.

6.15 **Förhyrda ledningar**

Åre - Falun, se pkt 6.25.

6.16 **Videoförbindelse**

Åre - Falun se pkt 6.31 (Televerket Radio).

6.17 **Driftkostnader**

För driftservice och beredskapsjour åtgår sammanlagt 10 månader, testtävlingar inräknat.

6.18 **Restvärden, mervärdesskatt**

För installationer i trafikapparaten är restvärdet värdet vid tiden då installationen normalt erfordras minskat med räntekostnaden. För tillfälliga installationer (terminaler o dyl) är restvärdet värdet på materielen efter nedmonteringen minskad med nedtagningskostnaden.

Moms tas ut på vissa produktioner som levereras av televerket. Televerket betalar moms på viss material och entreprenörsarbeten i trafikapparaten, ej på egna arbeten.

Uppskattningsvis är 5 % av totalkostnaden moms.

6.19 Larm- och bevakningsanläggningar i Åre

Fasta larmanläggningar:

- inbrottslarm
- passagekontroll
- TV-bevakning

6.2 Faluns teleområde, Falun

Telekommunikationsområdet utvecklas mycket snabbt. Nya och för något år sedan okända faciliteter introduceras i en jämn ström. Detta medför givetvis att kraven från användarna av de olika tjänsterna också utvecklas och skärps i motsvarande grad. Jämför man den nu aktuella utredningen ang OS 1992 med exempelvis den utredning som gjordes inför olympiska spel i Falun/Åre 1988 finner man följaktligen de mest markanta skillnaderna i de skärpta kraven från användarna. Som ett exempel, som inte alls fanns med i tidigare utredning, kan nämnas ett separat Kabel-TV-nät med en kapacitet av 20 kanaler inom området Olympia-byn - tävlingsarenorna i Falun.

Några principiella skillnader när det gäller uppläggningsen i övrigt finns egentligen inte, utan skillnaderna får hänföras till den tekniska utvecklingen och de ökade kraven från användarna.

6.21 Förstärkning av trafikapparaten

För att klara förväntad ökning av telefon-, text- och data- trafik erfordras förstärkning av följande nätdelar.

- Telefonstationer i Falu-regionen utökas vad gäller kapacitet för lokal-, när-, riks- och utlandstrafik samt för anslutning av vanliga telefonapparater, automater och abonnentväxel.
- Lands- och rikslinjenätet tillförs flera förbindelser, så att teletrafiken till, från och inom Falu-området kan flyta med normal framkomlighet.

- Lokallinjenätet i Falun byggs ut för att ge erforderlig kapacitet för anslutning av Lugnet-området, OS-byn samt de bostadsområden som planeras bli tagna i anspråk för inkvartering.
- telefonautomater uppsättes till ett antal av ca 300 st för att tillgodose i första hand publikens behov av tillgång till telefon.
- text- och datastationer i Falun utökas för att ge anslutningsmöjlighet för de text- och dataterminaler, vilka i första hand arrangörer och massmedia behöver.
- mobiltelefonnätet (NMT) ges utökad kapacitet.
- datavisionsnätet ges sådan kapacitet att det blir möjligt att i databasen lagra t ex start- och resultatlistor, personuppgifter om de aktiva m m. Uppgifterna kan sedan enkelt och snabbt sökas via terminal av arrangörer och massmedia.

6.22

Abonnentväxel

En abonnentväxel med ca 1.000 anknytningar inom Lugnetområdet samt ca 400 anknytningar i OS-byn uppsättes. Växeln anslutes med ca 200 ledningar till telefonstation i Falun och förses med utrustning för betjäning av 10 telefonister. För att underlätta telefonisternas arbete förses växeln med s k hänvisningsdator. Mellan växlarna i Falun och Åre anordnas direktledningar. Detta innebär att trafik mellan en anknytning i Falun och en anknytning i Åre ej behöver gå via allmänna telefonnätet.

6.23

Terminaler

För att utnyttja de olika teletjänsterna har räknats med följande olika typer av terminaler. Uppskattat antal av resp anges inom parantes - telex (105), teletex (30), telefax (55), modem f datavision (250), modem f datex (55), mobilsökare (310), vanlig telefonapparat (1.000), mobil telefonapparat, typ NMT (20) samt diverse tillsatsutrustningar t ex telefonsvarare,

nummersändare, högtalarunderställ m fl.

Telefonapparater, som anslutes till abonnentväxeln, ingår i 6.22.

Terminaler (TV-apparat + ev tangentbord) för anslutning till datavisions-nät och kabel-TV-nät är ej inräknade i angiven kostnad.

6.24 **Internt nät**

För radio/TV:s behov av ljud- och videoförbindelser byggs ett kabel-nät mellan resp tävlingsarena och "broadcasting centre" (IBC). Erforderliga videoförbindelser från längdskidåkningen ute på spårslingan ingår dock i 6.31.

För att ge arrangörer, massmedia och aktiva möjlighet att följa aktiviteterna vid de olika arenorna, byggs ett nät för kabel-TV med en kapacitet av 20 kanaler. Uttag för anslutning anordnas bl a i varje rum i OS-byn och vid kommentatorsplatserna på resp tävlingsarena.

Behovet av förbindelser för radio/TV-sändningar till/från Falun är inräknade under 6.25 vad gäller ljud och under 6.31 vad gäller video.

6.25 **Förhyrda ledningar (ljudförbindelser)**

För radio/TV:s behov av programförbindelser m m till/från Falun anordnas fasta förbindelser mellan huvudcentralen i Falun (IBC) och undercentralen i Åre (SUB-IBC). För anslutning till nationella/internationella nät för radio- och TV-utsändning anordnas fasta förbindelser mellan IBC i Falun och central i Stockholm. Kostnad för video-förbindelser till/från Falun anges dock under 6.31.

6.26 Videoförbindelser

Kostnad för anordnande av erforderliga video-förbindelser Falun-Åre och Falun-Stockholm anges under 6.31.

6.27 Driftkostnader

Funktionen hos anläggningarna för telekommunikation måste i möjligaste mån säkerställas. Vid behov ska felsökning/felavhjälpning eller annan tänkbar åtgärd, t ex omkoppling, snabbt kunna påbörjas. För detta krävs utökade personella insatser motsvarande ca 30 manmånader (inkl testövningar) i form av jourtjänstgöring eller liknande, samt utökad reservdelshållning.

6.28 Restvärden/mervärdesskatt

För installationer i trafikapparaten är restvärdet värdet vid tiden då installationen normalt erfordras minskat med räntekostnaden. För tillfälliga installationer (terminaler och dylikt) är restvärdet värdet på materielen efter nedmonteringen minskad med nedtagningskostnaden.

De produkter och tjänster, som televerket tillhandahåller, är endast delvis moms-belagda. I princip betalas ingen moms på det förädlade värdet av t ex telefonstationsutrustning utan enbart på de ingående komponenter, som köpes på öppna marknaden.

Ingående moms uppskattas därför utgöra 5 % av totalt angivet belopp.

6.29 Larm och bevakningsanläggningar

Anläggningar anordnas för:

- inbrottslarm
- passagekontroll
- TV-övervakning

6.3 Televerket Radio

Televerket Radio har i samarbete med Faluns och Östersunds teleområde samt Sveriges Radio utarbetat en mycket preliminär kalkyl utvisande televerkets kostnader för ljudradio- och TV-distribution mellan tävlingsplatserna och till utlandet vid ett svenskt vinter-OS 1992.

Kalkylen är baserad på tillsammans med Sveriges Radio bedömda överföringsbehov mellan tävlingsplatserna och till utlandet. Kostnaderna anges i 1985 (januari) års prisnivå och baseras på grova uppskattningar. Vi förutsätter att rundradiofonden inte ska belastas med kostnader för radio- och TV-verksamheten.

Om spelen skulle förlängas t ex tre dagar påverkas kostnaderna marginellt såvida inte fler TV-förbindelser mellan Åre och Falun eller Falun och utlandet skulle erfordras. Sådana extra-kostnader har ej medtagits.

Utöver nedan angivna behov kan det bli aktuellt att utländska programföretag kommer med egna transportabla jordstationer. Omkostnaderna härför brukar betalas av resp land och har ej medtagits i kalkylen.

6.31 Investeringskostnader

För att möta de förväntade kraven behövs en avsevärd utbyggnad av televerkets anläggningar. I viss utsträckning kan detta ske genom tidigareläggning av planerade utökningar/moderniseringar. En stor del av utrustningen kan emellertid senare nyttjas i televerkets normala verksamhet. Därvid måste dock flyttning av utrustning ske till andra orter.

Efterföljande sammanställning visar hur den uppskattade totala bruttoinvesteringskostnaden (materiel och därmed förenade arbetskostnader) på ca 92 milj kr kan härledas ur olika investeringsändamål.

	Bruttoin- vestering	Restvärde
Lokala förbindelser för bild och ljud samt kontroll- och kopplingsutrustning på tävlingsplatser och masterkontroll		
- Åre	6,5	
- Falun	8,5	
	<u>15</u>	10
Förbindelser för bild och ljud mellan Åre och Falun	20	13
Atergångsförbindelser (6 st TV-tittar) från Falun till Åre	30	18
Förbindelser från Falun till utlandet	<u>27</u>	<u>17</u>
SUMMA	92	58
Netto speciellt för OS 34 milj kr		

Kostnader för lokala kabelbundna förbindelser inkl kabel-TV-nät i Åre och Falun samt ljudförbindelser huvudsakligen kommentatorförbindelser från Åre till Falun och Falun till utlandet ingår i den separat lämnade teleområdeskalkylen. Detta gäller även telefontjänster (växlar o dyl).

De angivna kostnaderna är beräknade på i huvudsak nu känd teknik och utrustning. I vilken omfattning den tekniska utvecklingen påverkar angivna kostnader beror inte enbart på utrustningens pris och kapacitet utan även på de krav och förväntningar användarna ställer på ny teknik och utrustning.

Den för OS behövliga investeringen ryms inte inom televerkets normala investeringsramar, varför televerket ej kan finansiera dessa med egna medel utan vi förutsätter att medel härför erhålls från OS-kommittén.

För genomförandet av bruttoinvesteringen erfordras under 1990 ca 35 milj kr och 1991 ca 57 milj kr. Restvärdet ca 58 milj kr beräknas kunna utnyttjas för televerkets investeringar med 32 milj kr 1993 och 26 milj kr 1994. Några räntekostnader har inte inräknats.

6.32

Driftkostnader

Följande sammanställning får betraktas som preliminär avsedd att belysa storleksordningen av de kostnader som skall belasta OS-kommittén och inkludera ett begränsat för-OS 1991. Merparten av kostnaderna utfaller till betalning i samband med spelen varför behov av förskottsmedel för detta ej beaktas i denna kalkyl.

Förplanering och projektering	5
Utbildning och bemanning för distribution, övervakning och service	4
Förbindelsebeställningskontor Frekvensplanering	
Hyra av jordstation, satellittrassponder, helikopter, reportagelänk, terminalvagnar m m	4
Avgår intäkter från utländska programföretag	-2
Netto	11 milj kr

6.33

Lokaler

Televerket förutsätter att arrangören utan kostnad för televerket tillhandahåller ändamålsenliga lokaler för tillfällig uppställning av teknisk utrustning, expeditioner, personalrum och för andra motsvarande ändamål liksom erforderlig värme, elektrisk energi inkl reservkraft, VVS och säkerhetsbevakning.

Vidare förutsätts att arrangören tillförsäkrar televerket logimöjligheter för tjänstgörande driftpersonal (ca 25 personer i Falun och ca 15 i Åre) under tävlingsperioden i nära anslutning till masterkontrollerna.

Lokalbehov i direkt anslutning till Sveriges Radio:

Störtloppsmål	20 m ²	5 kVA
Slalomsmål	20 "	5 "
IBC Åre	100 "	10 "
IBC Falun	200 "	15 "
Länkterminal vid hoppbacken Falun	20 "	10 "

Bilparkering i anslutning till IBC Åre	10 platser
Bilparkering i anslutning till IBC Falun	15 platser

Uppställningsplatser utomhus (inhägnad) för transportabla satellitstationer med fri sikt mot söder

- Åre 60 m² 15 kVA
- Falun 120 m² 30 kVA

Tillgång till lokalerna ca 4 månader före och 1 månad efter OS.

6.34

Sammanfattning

För radio- och TV-distributionen är det uppskattade kostnaderna följande (1985 (januari) års prisnivå).

Totalinvestering	92 milj kr
- avgår restvärde	-58 " "
Driftkostnad	+13 " "
- avgår intäkter från ut- ländska programföretag	-2 " "
Budgetreserv 15 %	<u>7 " "</u>
Nettokostnad (exkl ränta) att belasta OS-budgeten	52 milj kr

Radio- och TV-överföringar klassas för närvarande som tele-tjänst, varför moms ej tillkommer. Däremot ingår i ovannämnda kostnader moms på den materiel televerket måste köpa in.

Bilagor

Åre förbindelsebehov	bilaga 6A
Falun förbindelsebehov	" 6B
Förbindelser utlandet	" 6C

Sammanställning investeringar och drift

<u>POS.</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1.000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM.</u>
6	INVESTERINGAR OCH DRIFT TELESERVICE	233 000	Restv. tot 93 000
6.1	ÖSTERSUNDS TELEOMR.	52 500	Restv tot 16 400
6.11	Förstärkning trafik apparaten	28 800	Restv 10 700
6.12	Abonnentväxel	6 100	Restv 1 900
6.13	Terminaler	8 600	Restv 2 100
6.14	Interna nät	2 300	Restv 300
6.15	Förhyrda ledningar		Ingår 6.25
6.16	Videoförbindelser		Ingår 6.31
6.17	Driftkostnader	700	
6.19	Larm och bevakning	6 000	Restv 1 400

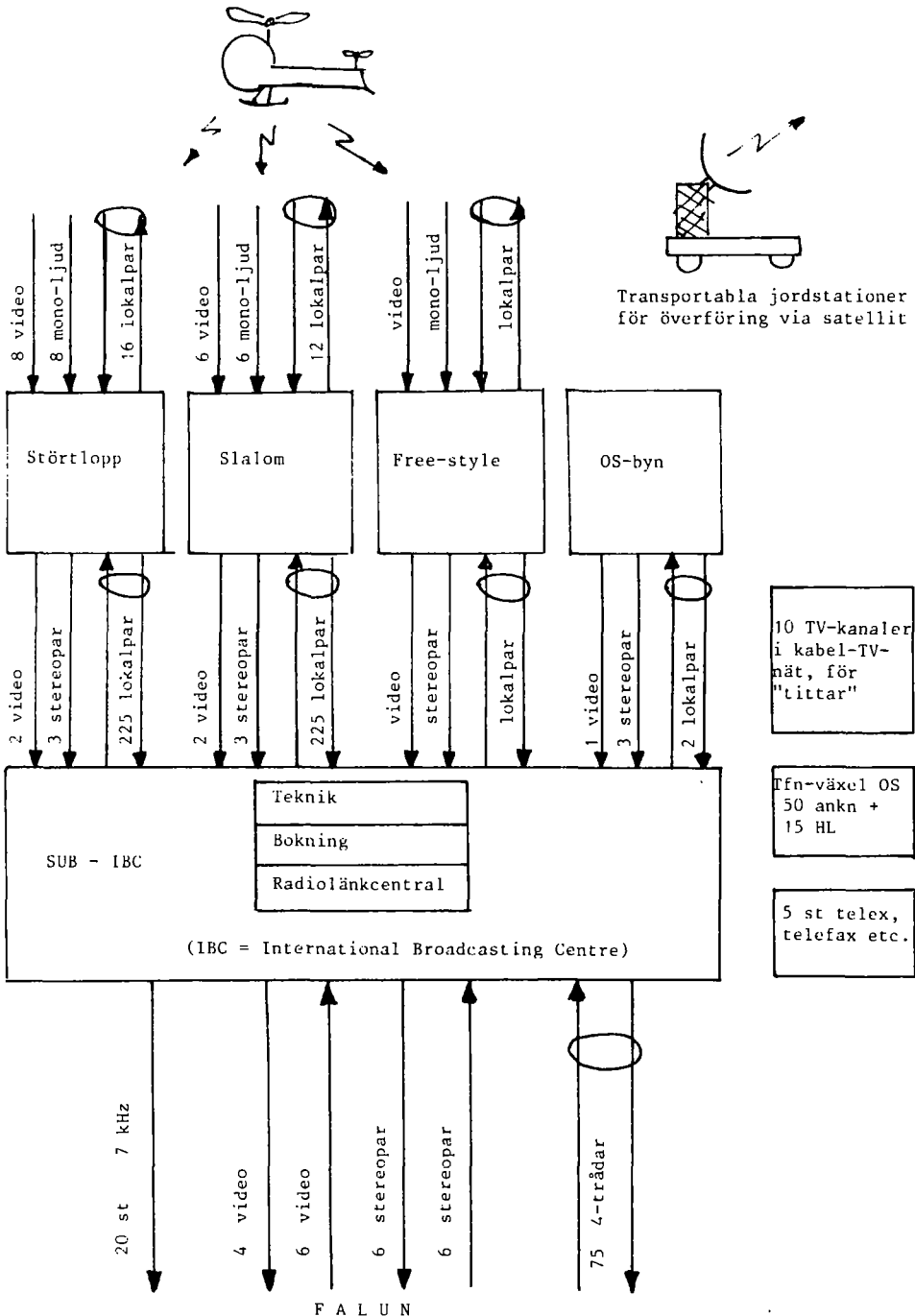
anm

För Free-Style tillkommer kostnad om ca 1 milj kr för interna nät.

6.2	FALUNS TELEOMRADE	77 800	Restv tot 18 600
6.21	Förstärkning av trafikapparaten	33 300	Restv 11 400
6.22	Abonnentväxel	9 200	Restv 2 800
6.23	Terminaler	10 000	Restv 3 000
6.24	Interna nät	4 000	Restv 200
6.25	Förhyrda ledningar	13 000	
6.26	Videoförbindelser		Ingår 6.31
6.27	Driftkostnader	2 300	
6.29	Larm och bevakning	6 000	Restv 1 200

<u>POS.</u>	<u>INVESTERINGSDEL</u>	<u>KOSTNAD I 1.000-TAL KRONOR</u>	<u>ANM.</u>
6.3	TELEVERKET RADIO	103 000	
6.31	Investeringskostnader	92 000	Restv tot 58 000
	Lokala förbindelser för bild och ljud	15 000	Restv 10 000
	Förbindelser bild och ljud Åre-Falun	20 000	Restv 13 000
	Återgångsförbind- elser från Falun till Åre	30 000	Restv 18 000
	Förbindelser Falu-utland	27 000	Restv 17 000
6.32	Driftkostnader	11 000	

ÅRE, VINTER-OS 1992

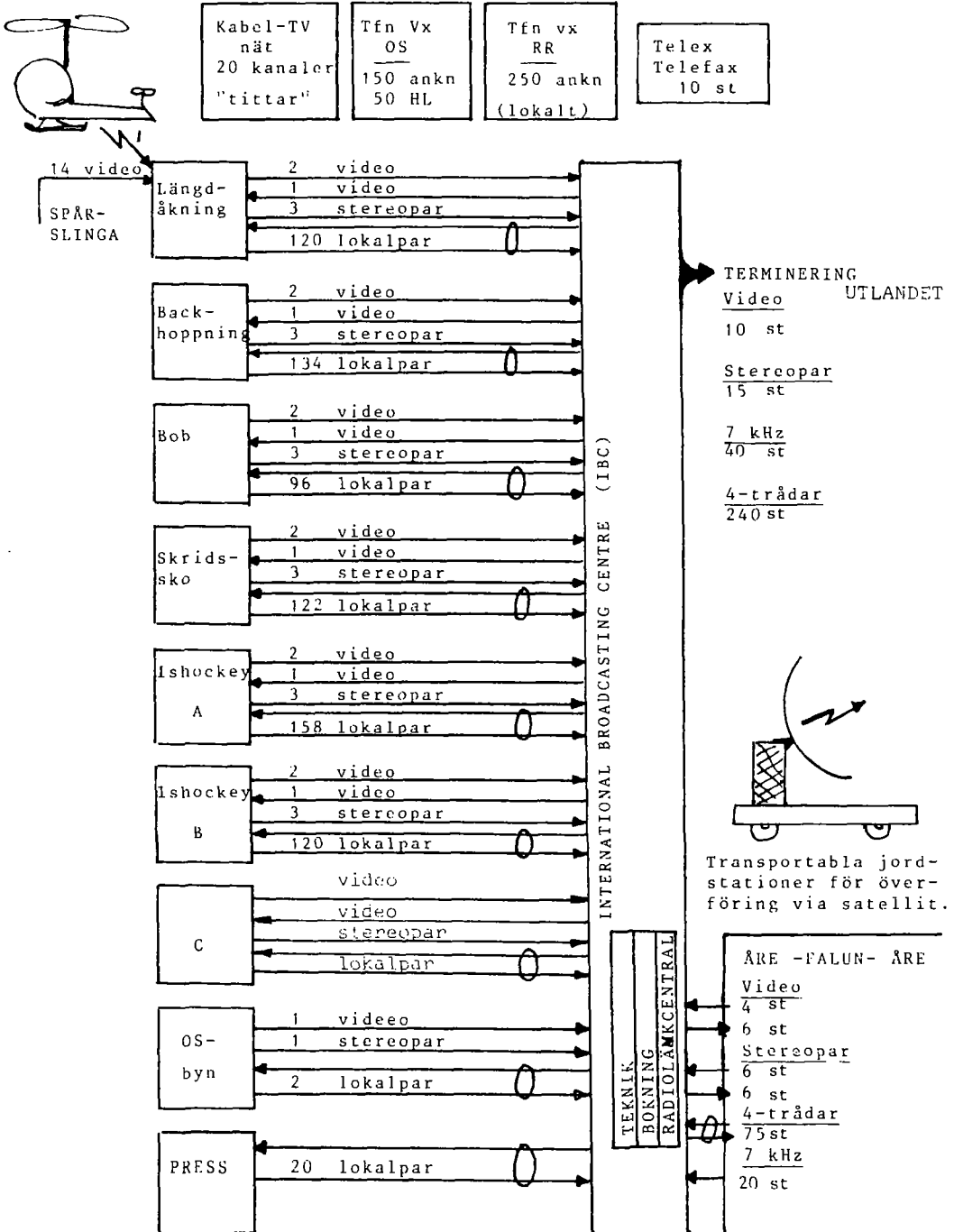
BILAGA 6B

1985-03-28

1985-04-10 Rev.

TELEVERKET RADIO
Rundradio, Rrt 4

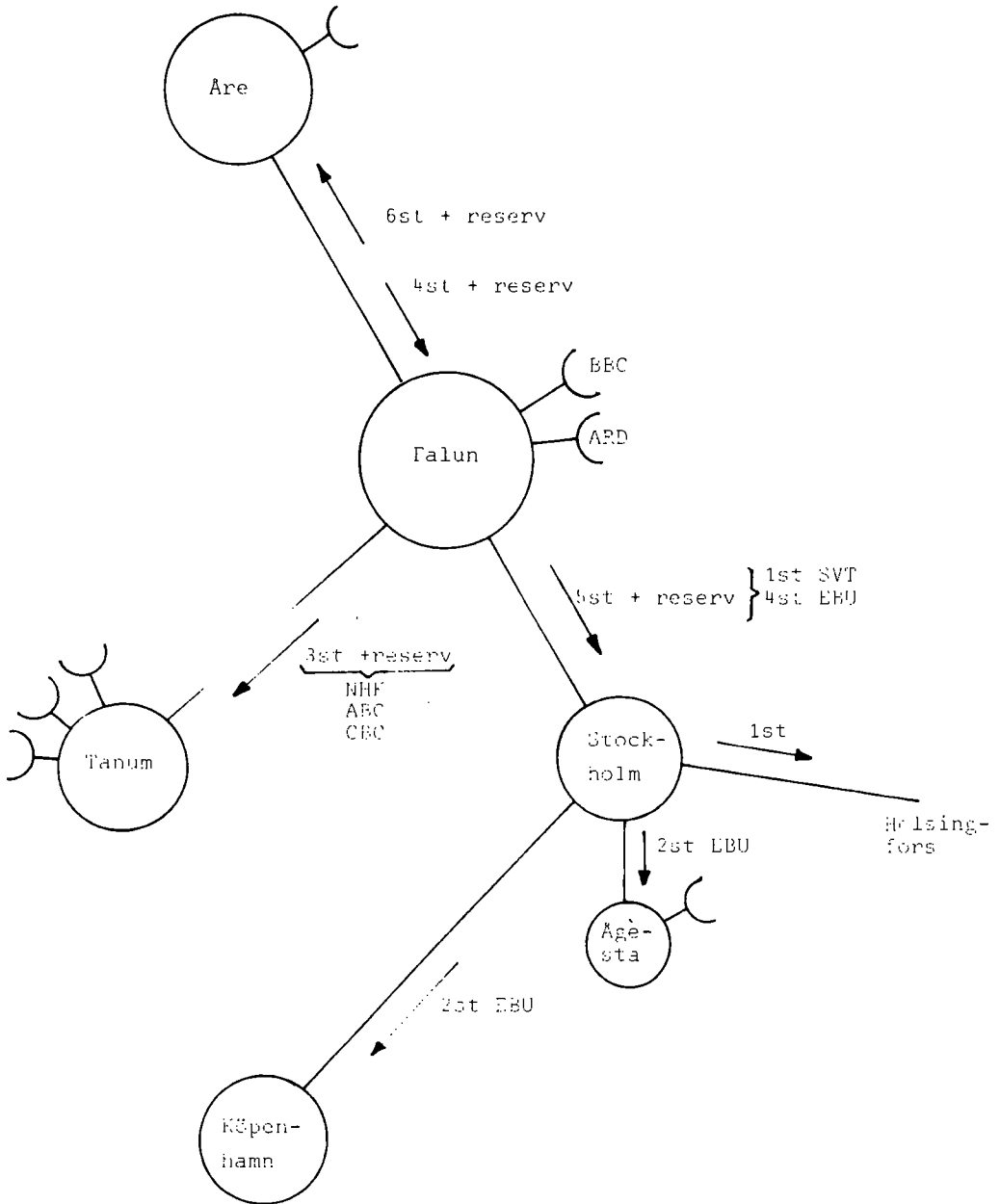
FALUN VINTER-OS 1992

TELEVERKET RADIO
Rundradio, Rrt 4

VINTER-OS 1992

Bildförbindelser

7 RADIO- OCH TV-BEVAKNINGEN AV OS 92 I FALUN OCH ÅRE

7.1 Policy, förutsättningar

En absolut förutsättning för att moderna olympiska spel blivit internationella storhändelser och därmed av stort PR-värde för värdnationen är en väl fungerande massmediabevakning. Radio och TV ger möjligheter för i stort sett hela jordens befolkning att följa spelen och ett stort ansvar åvilar arrangerande lands rundradiobolag.

Insatserna från de ansvariga radio- och TV-bolagen vid de olympiska spelen under 60-, 70- och 80-talen har varit betydande och absolut senaste "state-of-the-art" hos teknisk utrustning har utnyttjats.

En utgångspunkt för Sveriges Radio-bolagens planering inför OS 92 i Falun/Åre är att hålla samma höga standard och säkerhet som under tidigare spel.

Det direkta underlaget för denna rapport är erfarenheter och uppgifter från tidigare olympiska spel främst vinter-OS i Sarajevo.

Radio- och TV-bevakningen av OS 92 i Falun och Åre har ur RR's och SVT's synpunkt två syften

- att bevaka samtliga tävlingsevenemang inkl invigning och avslutning och erbjuda alla nationer som så önskar multinationella oredigerade tv-program. Tre multilaterala kanaler planeras.
Radiobevakningen innebär produktion av internationellt ljud.
- att mot betalning erbjuda resurser för unilateralt riktat material. I första hand avses resurser för produktion av egna radio- och TV-program och inslag för överföring till hemlandet.

Vissa nationer, t ex USA och Japan fordrar vanligen avsevärda resurser och arrangemang utöver denna service. Man tar med sig stora mängder egna tekniska resurser som kräver lokaler, kamera-platser, parkeringsytor, kraftförsörjning, förbindelser etc. Detta har ej beaktats i kalkylen.

Riksradians och Televisionens egen programverksamhet i samband med OS ligger utanför denna kalkyl.

Televerket Radio/Rundradio svarar för alla förbindelser enligt det ordinarie avtalet mellan bolagen. Normalt avses då all överföring av programmaterial med tillhörande kommandoförbindelser till och från samt mellan produktionsplatserna. Inom produktionsplatserna svarar normalt programbolag själva för erforderliga förbindelser. På grund av den stora omfattningen och komplexiteten hos vissa arrangemang (utförsåkning o längdåkning på skidor) kommer Televerket att svara även för vissa överföringar mellan enskilda kameror och OB-enheterna.

RR och SVT har försett Televerket med uppgifter om de aktuella förbindelsebehoven.

Radions och TV's behov av teletjänster är omfattande. Uppgifter om dessa behov har överlämnats till Televerket. Kostnader för detta har inte medtagits i kalkylen.

Tävlingsprogrammet som redovisas i bilaga 7A utgör den primära planeringsbasen som direkt bestämmer omfattningen av insatser i form av tekniska resurser och personal. Programmet är utarbetat inom SVT i avsikt att minimera resursbehoven. Ändringar i förhållande till bilaga 7A medför sannolikt kostnadsökningar.

Policyn vid kalkylering av kostnader för tekniska resurser har varit att i möjligaste mån undvika investeringar. RR's och SVT's egna resurser räcker bara till att täcka en bråkdel av resursbehoven. Planeringen förutsätter att avsevärda resurser i både apparatur och personal kan hyras från främmande länders rundradioorganisationer, främst inom Norden.

Radio- och TV-centra i Falun och Åre kräver emellertid omfattande installationer och specialutrustningar som inte är möjliga att hyra eller återvinna.

Alla priser är beräknade i prisläge januari -85 och inkluderar mervärdeskatt.

I allt ökande grad har det blivit regel vid olympiska spel att värdlandet tar betalt av gästande radiobolag för exklusiva tjänster såsom redaktionsrum med inredning och utrustning, studioutnyttjning, reportageteam, videobandredigering etc.

Det är alltså rimligt att räkna med intäkter som inte är försumbara.

Samtliga lokaler anskaffas, byggs och grundinredas av arrangören utan kostnad för Sveriges Radio-koncernen. Programbolagen svarar för installation av teknisk utrustning.

Arrangören svarar för kraftförsörjning enligt specifikationer från Sveriges Radio.

Arrangören svarar också för reservkraft för fasta anläggningar såsom Radio- och TV-center i Falun och Åre.

SVT svarar för reservkraft på OB-platser.

Arrangören svarar för att elektriska signaler representerande tidtagning och resultatredovisning överföres kostnadsfritt till SVT's utrustning.

Den tid som stått till förfogande för SR-bolagen för att framställa kalkylen har varit anmärkningsvärt kort. Felbedömningar och glömda kostnader kan således förekomma.

SR förutsätter att koncernens kostnader för bevakning av olympiaden enligt ovan inte belastar rundradiofonden.

Kostnaderna för produktion enligt här angivna förutsättningar betalas av OS-kommittén enligt särskilt avtal mellan kommittén och SR-koncernen.

7.2 Sammanfattning av kostnader

Sammanställning av ingående kostnader redovisas i bilagorna
7A - 7H.

7.21 Driftkostnader

Tekniska resurser på arenor (bil 7B)	14,3 milj kr
Tekniska resurser i radio- och TV- centra (bil 7C)	
- Falun	3,2 " "
- Åre	1,0 " "
Personalkostnader (bil 7D)	27,1 " "
Planeringskostnader (bil 7G)	24,0 " "
Övriga driftkostnader (bil 7E)	7,8 " "
SUMMA DRIFTKOSTNADER	77,4 milj kr

7.22 Anskaffningskostnader

På arenorna (bil 7B)	3,4 milj kr
I radio- och TV-centra (bil 7C)	
- Falun	11,2 " "
- Åre	2,7 " "
SUMMA ANSKAFFNINGSKOSTNADER	17,3 milj kr

7.23 Totala kostnader

● Driftkostnader	7.21	77,4 milj kr
● Anskaffningskostnader	7.22	17,3 " "
SUMMA KOSTNADER		94,7 milj kr

7.24 Intäkter

Enligt kalkyl (bil 7H)	10,0 milj kr
------------------------	--------------

7.25	<u>Nettokostnader</u>		
	● Totala kostnaden	7.23	94,7 milj kr
	● Intäkter	7.24	10,0 " "
		SUMMA NETTOKOSTNADER	84,7 " "

7.26 **Likviditetsbehov**

Merparten av kostnaderna såsom teknikhyror och personalkostnader utfaller till betalning i samband med spelen. Eventuella behov av förskottsmedel för detta har ej beaktas.

För anskaffning av teknisk material och planering krävs en tidigare tillgänglighet.

För anskaffningar:

1:a kvartalet 1990	5,0 Mkr
3:e " 1990	3,4 "
4:e " 1990	8,9 "

För planering:

1:a kvartalet 1987	0,9 Mkr
1:a " 1988	3,7 "
1:a " 1989	2,6 "
1:a " 1990	3,3 "
1:a " 1991	10,7 "
1:a " 1992	2,8 "

7.3 **Lokalbehov**

Behoven redovisas i detalj i bilaga 7F.

Sammanlagt behövs uppskattningsvis:

- I radio- och TV-centret i Falun	6.025 kvadratmeter
- I radio- och TV-centret i Åre	655 "
- Kommentatorhytter o dyl på arenorna	1.700 "

I angivna ytor ej erforderliga ytor för utländska TV-bolag.

Radio- och TV-verksamhet ställer särskilda krav på lokaler. Det gäller en stabil kraftförsörjning till elektroniken, väl tilltagna ventilationsanläggningar för att leda bort förlustvärme samt god ljudisolering för studiolokalerna.

Lokalerna skall vara väl samlade, huvuddelen måste vara i samma byggnad.

Beräkningen har tagit hänsyn till Televerkets behov av utrymme för termineringsutrustning och förstärkaranläggningar i radio- och TV-centra.

Särskilt viktigt är att erforderliga uppställningsytor för OB-bussar ställs till förfogande vid arenorna.

I anslutning till TV-centra erfordras parkeringspaltser för 150 bilar i Falun och 50 i Åre.

Hänsyn måste tagas till behoven av kameraplatser på arenorna.

BILAGOR

- Bilaga 7A Tävlingschema
- " 7B Behov av tekniska resurser för arenabevakning
- " 7C Behov av tekniska resurser i radio- och TV-centra i Falun och Åre
- " 7D Driftpersonal - behov och kostnader
- " 7E Övriga driftkostnader
- " 7F Lokalbehov för radio och TV
- " 7G Förplanering
- " 7H Intäktskalkyl

BILAGA 7B

BEHOV AV TEKNISKA RESURSER FÖR ARENABEVAKNING.

Samtliga arenor tv-bevakas med konventionell OB-teknik, egna eller inhyrda enheter. Evenemangens art, storlek och vikt kräver att OB-bussarna måste kompletteras med ett större antal lösa kameror och annan tv-teknisk utrustning.

Särskilda länkar eller speciella fiberkabelsystem måste arrangeras för överföring av kamerasignaler från otillgängliga platser till OB-bussarna.

Radions behov av teknik på arenorna inskränker sig i stort sett till kommentatorsystem.

Sammanställningen nedan redovisar behoven av tekniska resurser arenavis.

1. TEKNISK PRODUKTIONSUTRUSTNING.

PLATS/GREN	OB	KAMEROR	VB	SLO-MO	TEXTG	DVE	KOMM-ENH
<u>FALUN/LUGNET:</u>							
Ishockey A							
Konståkning	1	10	2	3	2	1	52
Ishockey B	1	10	2	3	2	1	40
Skridsko	1	10	2	2	2	1	41
Skidor							
Skidskytte	1	20	2	2	2	1	40
Backe	1	7	2	2	2	1	46
Bob/Rodel	1	20	2	3	2	1	32
<u>ÅRE:</u>							
Slalom etc	1	10	2	2	2	1	49
Störtlopp etc	1	15	2	2	2	1	49
SUMMA:	8	102	16	19	16	8	349

Kalkylen förutsätter att OB-enheterna inhyres kompletta med ovanstående utrustning.

Programbolagen räknar med att själva svara för reservkraft med mobila aggregat på samtliga arenor. Om kollisioner mellan tävlingar kan undvikas i rimlig grad torde visst sambruk kunna åstadkommas.

Sammanlagt 5 st aggregat behövs:

- Åre/slalom och störtloppsbackarna gemensamt
- Backe och bob/rodel gemensamt
- Ishockey A och konståkning
- Ishockey B och skridsko gemensamt
- Skidor och skidskytte

2. EKONOMISK ANALYS.

Hyrestiden för OB-enheter är i genomsnitt 20 dagar per enhet inkl riggning, produktionstid samt rivning.

Kostnader:

a) OB-bussar.

Kostnad kkr
(H=hyra, A=an-
skaffning)

Marknadspriset på dagshyra för en modern OB-buss kompletterad till erforderlig nivå (10 kameror, extra slow-motion, vb, textgenerator och digitala videoeffekter) är 68 kkr

8 st bussar i 20 dagar blir

H = 10.880

b) Extra kamerakedjor.

10 st i 17 dagar för 3.1 kkr/dag

H = 527

c) Kommentatorenheter (inkl monitorer).

Hyreskostnaden beräknas till ca 5 kkr/enhet. För erforderliga 349 enheter blir kostnaden ca

H = 2.160

Inköp av kommentatormonitorer, 3 st till varje hytt för 2,8 kkr/st.

A = 2.932

d) Gemensamt HF-kommandosystem.

Sambandssystem via HF inklusive person-sökarsystem.

A = 400

d) Reservkraftaggregat.

Hyrestid 20 dagar, 7.4 kkr/dag och 5 enheter ger

H = 740

e) Sammanställning av kostnader.

SUMMA HYRESKOSTNADER: 14.307 kkr

Kostnaderna utfaller till betalning under 1:a kvartalet 1992.

SUMMA ANSKAFFNINGSKOSTNADER: 3.332 kkr

Likvida medel behövs 3:e kvartalet 1990.

BILAGA 7C

BEHOV AV TEKNISKA RESURSER I RADIO- OCH TV-CENTRA I FALUN OCH ÅRE1. TEKNISK PRODUKTIONSUTRUSTNING.a) FALUN/LUGNET.

Radio- och tv-centret i Falun/Lugnet är knutpunkten för all verksamhet, såväl tekniskt som administrativt. Alla inkommande signaler från arenorna på Lugnet och Åre termineras här. Signalerna bearbetas vid behov och sammanställs till tre parallella utgående multilaterala tv-kanaler. En unilaterala kanal produceras i centret.

Samtliga 349 kommentatorledningar termineras och rangeras till rätt mottagarland i RR/SVT-centret.

Faciliteter för kommentering från tv-monitoer, sk off-tube kommentering erbjudes.

Registrering och bearbetning för unilateralt bruk av materialet som överförs från tävlingsarenorna sker i vb-centralen med sina 8 vb-block.

Anläggningen är tekniskt komplex och kräver avsevärda tekniska installationer.

Vidare innehåller centret tv- och radiostudior för gästande rundradioblag, redaktionslokaler för dessa, central administration, bokningskontor, förråd och underhållsverkstäder.

Teknisk apparatur:

25 st utrustade radiostudior
6 st utrustade "

26 st tv-redaktioner med förbindelser och grundutrustning

2 st tv-studior utrustade med
- 3 kameror
- bildmixer
- ljudmixer
- textgenerator
- ljusreglering
- installationsmateriel

(Planeringen utgår från att försörjning sker med mindre OB-bussar.)

VB-central

- 16 vb-maskiner grupperade i
2-maskinsblock
- underväxel

2 st ENG-block

2 st ENG-team

15 st kommentatörenheter för off-tube

Masterkontroll från EBU

- 4 st PK'n
- dispatch
- kommentatorväxel

Central växel, gränssnitt mot Televerket

HF-system för distribution av 20 videokanaler ("kabel-tv")

b) ÅRE.

Centret är en sambandscentral för aktiviteterna i backarna i Åre. Viss teknik för vb-bearbetning erfordras samt terminering och rangering av inkommande ledningar. Några få radio- och tv-studior för segerintervjuer och uppföljningar för uthyrning till gästande bolag behövs.

I övrigt innehåller centret lokaler för ledning och administration, förråd och underhållsverkstäder.

Teknisk apparatur:

2 st komplett utrustade radiostudior

15 st mindre tv-redaktioner med förbindelser och grundutrustning

1 st TV-studio med

- 3 kameror
- bildmixer
- ljudmixer
- textgenerator
- ljusreglering

(Planeringen utgår från att försörjning sker med mindre OB-buss.)

VB-central med

- 8 vb-maskiner grupperade i
2-maskinsblock

Central växel, gränssnitt mot Televerket

HF-system för distribution av 10 videokanaler ("kabel-tv")

2. EKONOMISK ANALYS.

Grundutrustning såsom OB-bussar, videobandmaskiner, ljudblock etc förutsättes kunna hyras. Den stora masterkontrollen lånas av EBU till vissa, i sammanhanget låga, driftskostnader.

Installationerna är emellertid omfattande och kräver avsevärda mängder kabel och växelsystem.

a) FALUN/LUGNET.

Hyreskostnad kkr

- 5 st ljudbussar för radiostudior	315
- 2 st OB-bussar för tv-studior	840
- 16 vb-maskiner	740
- 2 st ENG-block	185
- 2 st ENG-team	247
- 15 st off-tube kommentatorsyst.	241
- Masterkontroll EBU	494
- Frame stores för Master Control	123

SUMMA: 3185 kkr

Anskaffningskostnad kkr

- Grundutrustning till 30 st radiostudior	700
- HF-kommando inkl personsökare	250
- HF-sändare RR	275
- Monitorer, VHS	2759
- Bärbara bandspelare RR	330
- Radiomottagare	45
- "Kabel-TV system"	500
- Kabelutjämnig	480
- Växel	100
- VB-väljare, kringutrustning	400
- Mätutrustning	100
- ENG-block, kringutrustning	100
- kabel, installationsmateriel RR+TV	1360
- övrigt	420
- projektering (inkl Åre) RR+TV	1850
- installation RR+TV	1535

SUMMA: 11204 kkr

b) ÅRE.

Hyreskostnad kkr

- 2 st ljudbussar för radiostudior	126
- 1 st OB-buss för tv-studio	420
- 8 st vb-maskiner	370

SUMMA: 916

Anskaffningskostnad kkr

- "Kabel-TV system"	300
- HF-sändare RR	110
- Bärbara bandspelare RR	130
- Monitorer, VHS	480
- Kabelutjämnig	180
- Växel	60
- VB-väljare, kringutrustning	200
- Mätutrustning	100

- kabel, installationsmateriel	300
- övrigt	210
- installation RR+TV	600
SUMMA:	2670 kkr

c) Sammanställning av kostnader.

Summa hyreskostnader	4 100 kkr
Kostnaderna utfaller till betalning 1:a kvartalet 1992.	
Summa investeringskostnader	13 874 kkr

Behov av likvida medel:

1990 1:a kvartalet	5.0 Mkr
1990 4:e "	8.9 "

BILAGA 7D

DRIFTSPERSONAL - BEHOV OCH KOSTNADER.

Bevakning av en olympiad är en personalkrävande operation. Ett stort antal specialister inom tekniska och programmässiga yrken behövs för att utsändningarna skall kunna ske på ett professionellt och säkert sätt. Ett stort serviceansvar gentemot gästande radio- och tv-bolag från hela världen åvilar arrangerande nation. Exempel på erforderliga personalkategorier

- TOM	- Ljudtekniker
- Bildingenjörer	- Mixertekniker
- TV-fotografer	- Ljudassistenter
- Elektriker	- OB-assistenter
- Servicetekniker	- Kommentatortekniker
- Videobandtekniker	- Slow-motion tekniker
- Grafiker	- Ateljépersonal
- Producenter	- Scriptor
- Bandredaktörer	- Förrådspersonal
- Ekonomer	- Sekreterare
- Bokare	- Tolkar
- Ledning	- Växelpersonal
- Studiömän	- Liason officers

Utgångspunkten för personalplaneringen är det antagna tävlingsprogrammet enligt bilaga 1. Hänsyn måste också tas till tid för riggning, genrep och rivning/avveckling.

Maximalt behöver ca 630 personer vara i tjänst samtidigt.

Riksradien och Televisionen kan inte försörja OS-bevakningen med egen personal. Stora andelar måste inhyras "externt" i Sverige och från i första hand de övriga nordiska länderna.

Viss nyckelpersonal i TV-centret i Falun samt merparten av kommentatorteknikerna tas från övriga Europa.

RESURSBEOV OCH KOSTNADER.

1. Löner.

Totalt åtgår ca 60 000 arbetstimmar till
en kostnad på ca 275 kr/tim 16 500 kkr

2. OB-tillägg.

Tidsåtgången för själva produktionen (dvs
exkl riggning och rivning) är ca 50 000 tim.
Ca 50% av denna tid är OB-grundande till en
kostnad av ca 35 kr/tim 875 kkr

129

3. Traktamenten.

Nuvarande dygnstraktamente för svensk personal är 196 kr. Antag 40% utländsk personal med 350 kr/dag.

3 100 kkr

4. Hotellkostnader.

Normala hotellkostnader dvs ca 400 kr natten förutsättes

4 100 kkr

5. Resor.

Normalfallet är resa mellan Stockholm och Falun/Åre. 1:a klass tåg har förutsatts.

Ca 40% beräknas tas från övriga Norden samt Europa.

Viss hänsyn har tagits till resbehov mellan Falun och Åre.

Totalt

1 100 kkr

6. Utbildning.

I viss begränsad utsträckning behöver extrainsatt personal utbildning. 50 personer i 10 dagar a 2000 kr. Totalt inklusive lärarkostnader

1 400 kkr

SUMMA TOT: 27 075 kkr

BILAGA 7E

ÖVRIGA DRIFTSKOSTNADER.

1. Transporter.	kkkr
- Materieltransporter (hyrd utrustning från Stockholm och utlandet)	250
- Hyrbilar, tot 15 st i en månad	90
- Hyra snöskotrar för riggning o dyl	45
- Buss för personaltransporter	50
- Helikopter för riggning och produktion	140
- Skyliftar som kamerakranar	108
2. Datasystem för resursbokning/planering.	
- hyra 8 månader inkl systemutveckling	600
3. Bevakningskostnader.	1000
4. Administrativ materiel (kopiering, papper etc)	600
5. Magnetband.	
- 1-tums videoband, 200 tim a 1000 kr	200
- ENG-kassetter	10
- ljudband	10
6. Reservdelar.	
-batterier, VB-huvuden, plumbikoner etc etc	500
7. Kläder	
- Specialjackor, kängor etc för personal	2000
8. Kontorsmöbler	1000
9. Representation.	400
10.Förbrukningsmateriel, övrigt	800
SUMMA:	7803 kkr

BILAGA 7F

LOKALBEHOV FÖR RADIO OCH TV.1. Radio- och tv-center i Falun/Lugnet (kvm).

	Antal	a	RR	SVT	Gemens
Studioblock för gästande bolag(kontor+k-rum+studio)	30	54	1620		
Större radiostudio	1	100	100		
TV-studier för gästande bolag (k-rum+studio)	2	100		200	
Masterkontroll+vb-rum	1	400			400
CAR (apparatrum, stativ)	1	300			300
ENG-redigering	2	15		30	
Off-tube kommentering	15	6			90
Kontrollrum för off-tube	1	20			20
Uppehållsrum för tekniker	1	50			50
Sammanträdesrum	4	25			100
Briefingrum	1	200			200
Kontor för adm, RR + SVT	20	20	200	200	
Teknikbokning	1	100			100
"Rental service"	1	50			50
Tekniskt varmförråd	2	100	75	125	
Tekniskt kallförråd (Barra-cudatält?)	1	200			200
Teknikst underhåll	1	100			100
Redaktion för gästande tv-bolag, normalstorlek	21	65		1365	
Dito för större tv-bolag	5	100		500	
SUMMA:			1995	2420	1610
TOTALT:				6025 kvm	

Samtliga lokaler förutsättes ligga i samma byggnad. Förråd i nära anslutning till tv-centret.

Därutöver behövs parkeringsplats för ca 150 bilar.

2. Radio- och tv-center i Åre (kvm).

	Antal	a	RR	SVT	Gemens
Radiostudio för gästande bolag	2	25	50		
TV-studio för gästande bolag	1	100		100	
Bokningskontor	1	20			20
Uppehållsrum för tekniker	1	30			30
Tekniskt förråd	1	30			30
Tekniskt underhåll	1	30			30
Kontor för adm RR+SVT	5	20	40	60	
VB-rum, CAR	1	50		50	
Redaktioner för gästande bol	15	15			225
SUMMA:			90	210	355
TOTALT:				655 kvm	

Därutöver behövs parkeringsplats för ca 50 bilar.

3. Arenorna.

Vid varje arena krävs uppställningsplats för OB-bussar med följefordon på ca 300 kvm.

Därutöver behövs på varje arena lokaler inomhus för kommentatorer samt kontrollrum för kommentatoranläggningen.

a) Hall för ishockey A och konsttäkning.

Läktarplatser för 52 kommentatorer	-	kvm
Kontrollrum 20 kvm	20	

b) Hall för ishockey B.

Läktarplatser för 40 kommentatorer	-	
Kontrollrum 20 kvm	20	

c) Skridskoarena.

41 st kommentatorhytter a 6 kvm	246	
Kontrollrum 20 kvm	20	

d) Skidor, skidskytte

40 st kommentatorhytter a 6 kvm	240	
Kontrollrum 20 kvm	20	

e) Backhoppning

46 st kommentatorhytter a 6 kvm	276	
Kontrollrum 20 kvm	20	

f) Bob/Rodel

32 st kommentatorhytter a 6 kvm	192	
Kontrollrum 20 kvm	20	

g) Slalom etc (Åre)

49 st kommentatorhytter a 6 kvm	294	
Kontrollrum 20 kvm	20	

h) Störtlopp etc (Åre)

49 st kommentatorhytter a 6 kvm	294	
Kontrollrum 20 kvm	20	

Totalbehov för kommentatorer	1702	kvm
------------------------------	------	-----

4. OS-byarna.

En mindre, utrustad tv-studio a ca 20 kvm är önskvärd i vardera OS-byn i Falun och Åre.

BILAGA 7G

FÖRPLANERING.

Efter ett eventuellt beslut i oktober 1986 startar planeringsarbetet. För RR's och SVT's del innebär den första tiden att en mängd uppgifter måste lämnas till arrangörerna i framför allt byggfrågor. Man kan alltså räkna med att resurser måste ställas till förfogande redan från årsskiftet 1986/87.

Nästa viktiga aktivitet inträffar i samband med OS 88 i Calgary och Söul.

Åtagande växer sedan succesivt för att från mitten av 1990 uppskattningsvis 16 personer måste arbeta heltid.

Totalt uppskattas en planeringskapacitet på ca 60 manår till en kostnad av 15 Mkr. Omkostnaderna för planeringsarbetet beräknas till 5 Mkr.

Ett nödvändigt moment i OS-förberedelser är att genomföra ett sk "FÖR-OS" ett år före de egentliga spelen. Dessa bör TV-produceras i begränsad omfattning. Uppskattad produktionskostnad 4 Mkr.

Behov av likvida medel för lön och omkostnader fördelas i tiden enligt:

0.9	Mkr	1:a	kvartalet	1987
3.7	"	1:a	"	1988
2.6	"	1:a	"	1989
3.3	"	1:a	"	1990
10.7	"	1:a	"	1991
2.8	"	1:a	"	1992 för avveckling

SUMMA KOSTNADER 24 Mkr.

BILAGA 7H

INTÄKTER.

Den del av radio- och tv-produktionen som avser unilateral produktion och där RR och SVT ger service till gästande bolag som ej medtagit egen teknisk utrustning, förutsättes bli avgiftsbelagd. Detta förfaringssätt har i större eller mindre utsträckning tillämpats vid de senare olympiaderna. Vid OS i Los Angeles erbjöds teknisk service till mycket höga kostnader för användarna.

Det är alltid svårt att bedöma vilka intäkter som kan komma att uppstå. Den tekniska dimensioneringen i bilagorna 7B och 7C baseras på erfarenheter från Sarajevo och vad som då kunde "säljas".

Den tekniska utvecklingen kan dock leda till att det blir enklare att ta med egen utrustning varför hyrbehoven minskar och därmed intäkterna.

Normalt skickar arrangerande land förfrågningar två och ett år före spelen där deltagande länder får uppge sina behov. Den tekniska kapaciteten kan då dimensioneras mer exakt efter behoven.

En grov uppskattning av möjliga intäkter är 10 Mkr inkl moms.

8 DRIFTKOSTNADER

Nedan redovisas bedömda driftkostnader för den organisation som måste sättas upp för att planera och genomföra spelen.

Kostnaderna har bedömts med utgångspunkt från en organisation med en central organisationskommitté i Falun och med lokala organisationskommittéer i Falun respektive Åre.

Den lokala organisationskommittéen i Falun förutsättes vara integrerad med den centrala organisationskommittén.

Den lokala organisationskommittén i Åre förutsättes få vissa parallellfunktioner till den centrala organisationskommittén i Falun.

I här redovisade driftkostnader ingår ej driftkostnader för Sveriges Radio TV och Televerket. Dessa driftkostnader redovisas under punkt 6 och 7.

Totalt bedöms driftkostnaderna för OS-organisationen som helhet uppgå till 361 milj kr inkl. tillägg för 30 % oförutsett.

Avsättning för täckande av drift- och underhållskostnader etc för anläggningarna efter spelen redovisas under punkt 12.

8.1 Driftkostnader centralt

Driftkostnader för den centrala organisationskommittén inkl. kostnader och faciliteter som denna kommitté har att ansvara för.

8.11

Anställd personal

1986	1 personer	1 mån	=	1 man mån
1987	15 "	12 "	=	180 " "
1988	25 "	12 "	=	300 " "
1989	35 "	12 "	=	420 " "
1990	40 "	6 "	=	240 " "
1990	80 "	6 "	=	480 " "
1991	100 "	12 "	=	1200 " "
1992	100 "	3 "	=	300 " "
1992	20 "	3 "	=	60 " "
1992	5 "	6 "	=	30 " "
				<u>Totalt 3211 " "</u>

Lönekostnad inkl. sociala avgifter = 200.000 kr/år.

Lönekostnad totalt = 53,5 milj kronor.

8.12

Frivillig personal

Det antages att dessa i antal personer uppgår till 20 % av antalet anställd personal vid varje tillfälle.

För denna personalkategori utgår ej lön men ersättning för uppehälle och utlägg som beräknas uppgå till 20.000 kr/person och år.

Kostnad = 1,3 milj kronor.

8.13

Resekostnader

Avser resekostnader för fast anställd personal som vardera beräknas göra 1 resa/månad inom landet och 0,5 resa/månad internationellt. Det förutsättes att maximalt 15 personer i organisationen har behov av dessa resor.

Varje inrikesresa beräknas kosta totalt 2.000 kr/resa och internationellt 10.000 kr/resa (för internationella resor har fri flygbiljett förutsättes).

Kostnad inrikesresor	2,5 milj kr
" internationella resor	6,3 " "
	<u> </u>
Kostnad totalt	8,8 " "
	<u> </u>

8.14 Kontorshyror

Avser kontorslokaler för personal (fast anställd och frivillig personal) i den centrala organisationskommittén.

Erforderlig yta beräknas som 30 m² per fast anställd och beräknas då inkludera erforderlig yta för den frivilliga personalen.

Bedömd hyreskostnad = 1.000 kr/m² år. I beräkningen förutsättes att kontorslokalerna successivt utökas i takt med behovet.

Kostnad 8 milj kronor.

8.15 Allmänna omkostnader

Allmänna omkostnader för drift av kontoret beräknas som 15 % av total lönekostnad.

Kostnad 8 milj kronor.

8.16 Expenser

Marknadsföring, material, värdskap vid IOC och vintersportförbundens sammanträden, resor Falun-Åre för gäster, m m. 15 milj kr

IOK-session, medaljer, m m 10 milj kr

Invigning, avslutning, prisceremonier, m m 20 milj kr

Film och videodokumentation, resor till IOC-sessioner, specialförbundskongresser m m, samt någon anställd under något år efter 1992. 25 milj kr

Sammanställning och tryckning av avrapportering.

Kostnad totalt: 70 milj kr

8.17 Köpta tjänster

Data, resultatgivning, dokumentation m m. Bedömd kostnad med utgångspunkt från kända motsvarande kostnader för Sarajevo, budget Calgary samt viss erfarenhet från Falun/Åre.

Kostnad 20 milj kronor.

8.18 Säkerhet

Kostnad för säkerhetstjänst enligt erfarenheter från Sarajevo och överläggningar med organisationen i Calgary.

Kostnad 10 milj kronor.

8.19 Ersättning SOK

Ersättning till SOK för rätten till de olympiska ringarna.

Kostnad 25 milj kronor.

8.20 Total driftkostnad centrala organisationskommittén

● Anställd personal	8.11	53,5 milj kr
● Frivillig personal	8.12	1,3 " "
● Resekostnader	8.13	8,8 " "
● Kontorshyror	8.14	8,0 " "
● Allmänna omkostnader	8.15	8,0 " "
● Expenser	8.16	70,0 " "
● Köpta tjänster	8.17	20,0 " "
● Säkerhet	8.18	10,0 " "
● Ersättning SOK	8.19	25,0 " "

Kostnad totalt: 204,6 milj kr

8.2 Driftkostnader lokalt Falun

Lokala organisationskommittén i Falun förutsättes vara integrerad med den centrala organisationskommittén varför del av kostnaderna för denna lokala organisationskommitté ingår i kostnader enligt punkt 8.1 ovan.

8.21 Anställd personal

1986	1 personer	1 mån	=	1 man mån
1987	2 "	12 "	=	24 " "
1988	2 "	12 "	=	24 " "
1989	2 "	12 "	=	24 " "
1990	3 "	12 "	=	36 " "
1991	5 "	12 "	=	60 " "
1992	5 "	6 "	=	30 " "
<u>Totalt:</u>				<u>199 " "</u>

Lönekostnad inkl. sociala avgifter = 150.000 kr/år.

Lönekostnad totalt 2,5 milj kr.

8.22 Frivillig personal

För denna personalkategori utgår ej lön men ersättning för uppehälle och utlägg som beräknas uppgå till 4.000 kr/person under testtävlingar 1991 och 6.000 kr/person under spelen 1992.

1991 1.000 personer

1992 1.500 personer

Kostnad 13 milj kronor.

8.23 Resekostnader

Antages en resefrekvens som är 1/3 av motsvarande för den centrala organisationskommittén.

Beräkningsgrund se punkt 8.13.

Kostnad inrikesresor	0,152 milj kr
" internationella resor	0,380 " "
<u>Kostnad totalt:</u>	<u>0,5 " "</u>

8.24 Kontorshyror

Kontor för den lokala organisationen förutsättes integrerat med kontoret för den centrala organisationen.

Beräkningsgrund se punkt 8.14.

Kostnad 0,5 milj kronor.

8.25 Allmänna omkostnader

Beräkningsgrund se punkt 8.15.

Kostnad 0,4 milj kronor.

8.26 Köpta tjänster

Avser teknisk personal för svagström data, tele m m.

Denna personalkategori beräknas kosta 20.000 kr/person 1991 under testtävlingar och 30.000 kr/person under spelen 1992.

1991 25 personer

1992 25 personer

Kostnad 1,3 milj kronor.

8.27 Polisbevakning av spelen

Kostnader enligt utredning av länspolischefsexpeditionen hos Länsstyrelsen i Kopparbergs län.

Beräkningen bygger på en insats av 300 polismän. Av dessa kommanderas 250 polismän till Falun från andra polisdistrikt inom och utom Kopparbergs län. 200 polismän tas i anspråk under ca 2 veckors tid och 100 polismän under en tid av 3 veckor.

Lönekostnader inkl. sociala avgifter	2 milj kr
Övertidstillägg, ob-tillägg, beredskaps- ersättning, tjänsteresetillägg, inkl. sociala avgifter	1,2 " "
Resekostnader, traktamentsersättning, helikoptrar, expenser	2,2 " "
	<u> </u>
<u>Kostnad Totalt</u>	<u>5,4 " "</u>

8.28 Landstingets och Falu kommuns kostnader

Falu kommuns merkostnader för den kommunaltekniska verksamheten, brandförsvaret m m. I bedömd merkostnad ingår merkostnad för Kopparbergs läns landstings sjukvård och ambulansverksamhet.

Kostnad 10 milj kronor.

8.29	<u>Total driftkostnad lokalt Falun</u>	
●	Anställd personal	8.21 2,5 milj kr
●	Frivillig personal	8.22 13,0 " "
●	Resekostnader	8.23 0,5 " "
●	Kontorskostnader	8.24 0,5 " "
●	Allmänna omkostnader	8.25 0,4 " "
●	Köpta tjänster	8.26 1,3 " "
●	Polisbevakning	8.27 5,4 " "
●	Landstinget/Falu kommun	8.28 10,0 " "
	<u>Kostnad totalt:</u>	<u>33,6 milj kr</u>

8.3 Driftkostnader lokalt Äre

Lokala organisationskommittén i Äre kommer att ha vissa parallella funktioner till den centrala organisationskommittén.

8.31

Anställd personal

1986	1 personer	1 mån	=	1 man mån
1987	2 "	12 "	=	24 " "
1988	3 "	12 "	=	36 " "
1989	4 "	12 "	=	48 " "
1990	5 "	12 "	=	60 " "
1991	10 "	12 "	=	120 " "
1992	10 "	6 "	=	60 " "
				Totalt: 349 " "

Lönekostnad inkl sociala avgifter = 150 000 kr/år.

Lönekostnad totalt 4,4 milj kronor.

8.32

Frivillig personal

Beräkningsgrund se punkt 8.22.

1991 670 personer

1992 1000 personer

Kostnad 8,7 milj kronor.

8.33

Resekostnader

Beräkningsgrund se punkt 8.23.

Kostnad inrikesresor 0,28 milj kr

" internationella resor 0,7 " "

Kostnad totalt: 1 " "

8.34

Kontorshyror

Förutsattes ett kontor för 5 personer 1987-1990 och för 10 personer 1991, 1992.

Beräkningsgrund i övrigt se punkt 8.14.

Kostnad 1,2 milj kronor.

8.35 Allmänna omkostnader
Beräkningsgrund se punkt 8.15.

Kostnad 0,7 milj kronor.

8.36 Köpta tjänster
Beräkningsgrund se punkt 8.26.

1991 15 personer

1992 15 personer

Kostnad 0,8 milj kronor.

8.37 Polisbevakning av spelen
Kostnader enligt utredning av polismyndigheten i Östersund.

Beräkningen bygger en insats av följande personal:

5 vakthavande befäl

5 radioexpeditörer

20 polismän förstärkt med ytterligare 20 polismän för yttre övervakningstjänst i 15 dagar

Ordningshållning och trafikövervakning i samband med tävlingarna i 15 dagar

2 poliskommisjärer/polisinspektörer som ledning

4 polisinspektörer

36 polismän

kriminalpolispersonal för utrednings- och spaningstjänst

5 kriminalinspektörer i 30 dagar

Behovet av personal från andra polisdistrikt beräknas till 80 polismän.

Lönekostnader inkl. sociala avgifter	0,77 milj kr
Övertidstillägg, Ob-tillägg, beredskaps- ersättning, tjänsteresetillägg, inkl. sociala avgifter	0,53 " "
Resekostnader, traktamentsersättningar fordon inkl. drivmedel, utrustning helikoptrar, expenser	1,6 " "
	<u>2,9 " "</u>
	<u>Kostnad totalt: 2,9 " "</u>

8.38 Landstingets och Åre kommuns kostnad

Åre kommuns merkostnader för den kommunaltekniska verksamheten, brandförsvar m m. I bedömd merkostnad ingår merkostnad för Jämtlands läns landstings sjukvård och ambulans verksamhet.

Kostnad 10 milj kronor.

8.39 Hyra OS-by

Hyra för OS-by i Åre för 600 aktiva ledare m fl.

Kostnad 8,5 milj kronor.

8.40 Drift arenor

Drift arenor i Åre, snökanoner, pistning m m.

Kostnad 1 milj kronor.

8.41

Total driftkostnad lokalt Are

● Anställd personel	8.31	4,4 milj kr
● Frivillig personal	8.32	8,7 " "
● Resekostnader	8.33	1,0 " "
● Kontorshyror	8.34	1,2 " "
● Allmänna omkostnader	8.35	0,7 " "
● Köpta tjänster	8.36	0,8 " "
● Polisbevakning av spelen	8.37	2,9 " "
● Landstinget/kommun	8.38	10,0 " "
● Hyra OS-by	8.39	8,5 " "
● Drift arenor	8.40	1,0 " "

Kostnad totalt: 39,2 milj kr

9 INTÄKTER

Liksom i de tidigare utredningarna för vinterspelen till Falun 1984 resp 1988 föreligger i denna utredning svårighet i att bedöma de totala intäkter som vinterspel förlagda till Falun och Åre 1992 genererar.

Då närmare 7 år ännu återstår till spelen måste intäktskalkylen göras försiktig.

En allmän trend är dock att intäkterna från främst TV-bolagen, men även från sponsorer stigit i en allt snabbare takt under senare år.

Intäkterna beräknas här med ledning av kända intäkter från Sarajevo och Calgary. Vad gäller de nu kända intäkterna för vinter-OS 1988 i Calgary har hänsyn tagits till att möjliga intäkter på den Nordamerikanska kontinenten är större än i Europa, bl a med hänsyn till tidsskillnad m m.

Intäkter från försäljning av utrustning etc efter spelen redovisas i förekommande fall under punkt 4 - 7.

Totalt bedöms intäkterna uppgå till 1.617 milj kr.

9.1 Biljetter

Intäkter från försäljning av biljetter till de olika tävlingarna och evenemangen har beräknats med utgångspunkt från en försiktig uppskattning av publik och möjligt biljettpris. Intäkter från testtävlingar 1991 och andra evenemang och tävlingar har av försiktighetsskäl ej upptagits.

Totala publikantalet i Falun bedöms uppgå till totalt 650.000 personer under vinterspelen. Motsvarande publiksiffra för Åre bedöms till 150.000 personer.

Intäkter beräknas med utgångspunkt från ett genomsnittligt biljettpris av 50 kr/person.

Intäkter 40 milj kronor.

9.2 Sponsors- och försäljningsintäkter

Enligt uppgift uppgår sponsors-intäkterna för Calgary fn (feb 1985) till 115 milj US\$. Man kan förvänta sig att denna summa fram till 1988 kommer att öka till minst 150 milj US\$ genom ytterligare sponsors och försäljningsintäkter.

Med ledning av Calgarys intäkter fram till dags dato och förväntade intäkter kan det vara rimligt att anta att ett OS förlagt till Sverige 1992 med en mycket försiktig bedömning bör kunna ge en intäkt av 75 milj US\$ i form av sponsors och försäljning. I beloppet ingår intäkter av OS-mynt och OS-frimärken

US\$ omräknas efter en kurs av 7 skr (fn 8:90).

Intäkt 525 milj kronor.

Belopp motsvarande intäkter för Sarajevo är ej känt.

9.3 TV-intäkter

Enligt uppgift uppgår de förväntade TV-intäkterna för Calgary till 341 milj US\$, varav 309 milj US\$ för ABC (kontrakt).

Med ledning av Calgarys intäkter från TV-bolagen kan det vara rimligt att anta att TV-intäkterna för ett vinter-OS i Sverige 1992, försiktigt bedömt, ger en intäkt av 205 milj US\$.

Av detta belopp tillfaller 20 % oavkortat organisationskommittén i värdlandet för bekostande av faciliteter för massmedia och resterande 80 % delas mellan IOC 1/3 och organisationskommittén i värdlandet 2/3.

US\$ omräknas efter en kurs av 7 skr (fn 8:90).

Intäkt 1.052 milj US\$.

9.4

Intäkter totalt

● Biljetter 9.1	40 milj kr
● Sponsors/försäljningsintäkter 9.2	525 " "
● TV-rättigheter 9.3	1.052 " "
	<u>1.617 " "</u>
	<u>-----</u>
	<u>-----</u>

Intäkterna har här beräknats bl a med ledning av de belopp som Calgary erhåller fram till 1988, och lagts in i kalkylen som en intäkt i prisnivå januari 1985. En betydande del av intäkterna bör för Falun/Åres del kunna lyftas kring 1988-1989.

Kalkylen förutsätter att ökningen av intäkterna, främst då från sponsors och TV-rättigheter, motsvarar intäkternas uppräkning med index fram till utbetalningstillfället.

9.5

Intäkternas fördelning i tiden

Följande fördelning av intäkterna i tiden har förutsatts vid beräkning av kapitalkostnader, punkt 11.

- Biljetter:
 - 1:a kv 1992
- Sponsors/försäljningsintäkter, TV-rättigheter
 - 1:a kv 1988 22 %
 - " " 1989 5 %
 - " " 1990 5 %
 - " " 1991 20 %
 - " " 1992 48 %

fördelning enligt Calgarys utbetalningsplan för TV-rättigheterna.

TIDPLAN

Som underlag för beräkning kapitalkostnader, punkt 11, har en översiktliga tidplaner upprättats, bilaga 10 A - C.

För tidplanerna har följande förutsättningar gällt:

- Utredningar och projektering påbörjas omedelbart efter IOC beslut dvs tidplanen förutsätter förplanering på sätt som anges i punkt 1.6.
- Anläggnings- och byggnadsarbeten påbörjades efter ca 1 år - under senare delen av 1987.
- Projekten har fördelats med hänsyn till årstiden, anläggningarnas möjliga tidigare användning samt lämplig fördelning av arbetena med hänsyn till jämn sysselsättnings-effekt.
- Tävlingsarenor klara för testtävlingar 1:a kvartalet 1991.
- Tunga investeringar som har liten påverkan på sysselsättningseffekten färdigställs så sent som möjligt.

Här redovisad tidplan är ej samordnad och tar ej heller hänsyn till alla de komplexa kopplingar och restriktioner som naturligtvis kommer att finnas i en tidplan för ett OS.

Bilagor

Investeringar i Falun	bilaga 10 A
Investeringar i Åre	" 10 B
Teleservice, Radio/TV	" 10 C

Tidplan

		OLYMPISKA VINTERSPEL 1992		Datum april 1985			
INVESTERINGAR I FALUN							
		1987	1988	1989	1990	1991	1992
Ar	-86	Månad					
		Vecka					
FALUN							
Utredning, projektering							
Infrastr. Grov pl	Markb						
A-hall om - tillb.							
B-hall, C-hall							
Skrinnarbana							
Bob - Rodel							
Bergbana							
OS- och journalistby							
Övriga byggnader							
Provisoriska anlägg.							
Eltekniska anlägg.							
Avveckling							

OLYMPISKA VINTERSPEL

IOC BESLUT

Tidplan

		OLYMPISKA VINTERSPEL 1992					Datum april 1985	
		INVESTERINGAR I ÅRE						
		1992	1991	1990	1989	1988	1987	1986
ANSVAR	ÅRE							
	Månad							
	Vecka							
	Utredning, projektering							
	Störtloppsbanor							
	Storslalom - slalombanor							
	Målområden, läktare							
	Träningsbackar							
	Presscenter							
	Infrastruktur							
	Övriga byggnader							
	Provisoriska anlägg.							
	Eltekniska anlägg.							
	Avveckling							

Tidplan

		Ar -86		1987	1988	1989	1990	1991	1992	
ANSVAR	Ar									
	Månad									
	Vecka									
TELEV. ÅRE										
Trafikapparat										
Abonnentväxel										
Terminaler										
Internt nät										
SUBO-målomr										
Tävlingsbanor										
Larm										
TELEV. FALUN										
Trafikapparat										
Abonnentväxel										
Terminaler										
Internt nät										
Förhyrda förbindelser										
Larm										
TELEV. RADIO										
" "										
" "										
RADIO/TV										
Planering										
Anskaffningar										

Datum april 1985

OLYMPISKA VINTERSPEL

TELESERVICE, RADIO OCH TV

OLYMPISKA VINTERSPEL

IOC BESLUT

KAPITALKOSTNADER

Kapitalkostnaderna har beräknats med utgångspunkt dels utifrån den tidplan som redovisas under punkt 10 dels mht vad som i övrigt i text anges beträffande likviditetsbehov i tiden. Beräkningen är gjord för att få en uppfattning om nettoräntans storlek. Osäkerheten i denna beräkning ligger dels i svårigheten i att på detta stadium upprätta en relevant tidplan dels i svårigheten i att rätt bedöma kostnadernas fördelning i tiden.

Kostnadsräntor har beräknats efter en räntesats om 13,5 % inklusive kreditivkostnader (fn 4 % över diskonto).

Intäktsräntor har beräknats efter en räntesats om 11 % (fn 1,5 % över diskonto).

Räntorna läggs till kapitalet årsvis, och har beräknats kvartalsvis, t o m första kvartalet 1992. Räntorna är beräknade från början av resp. kvartal.

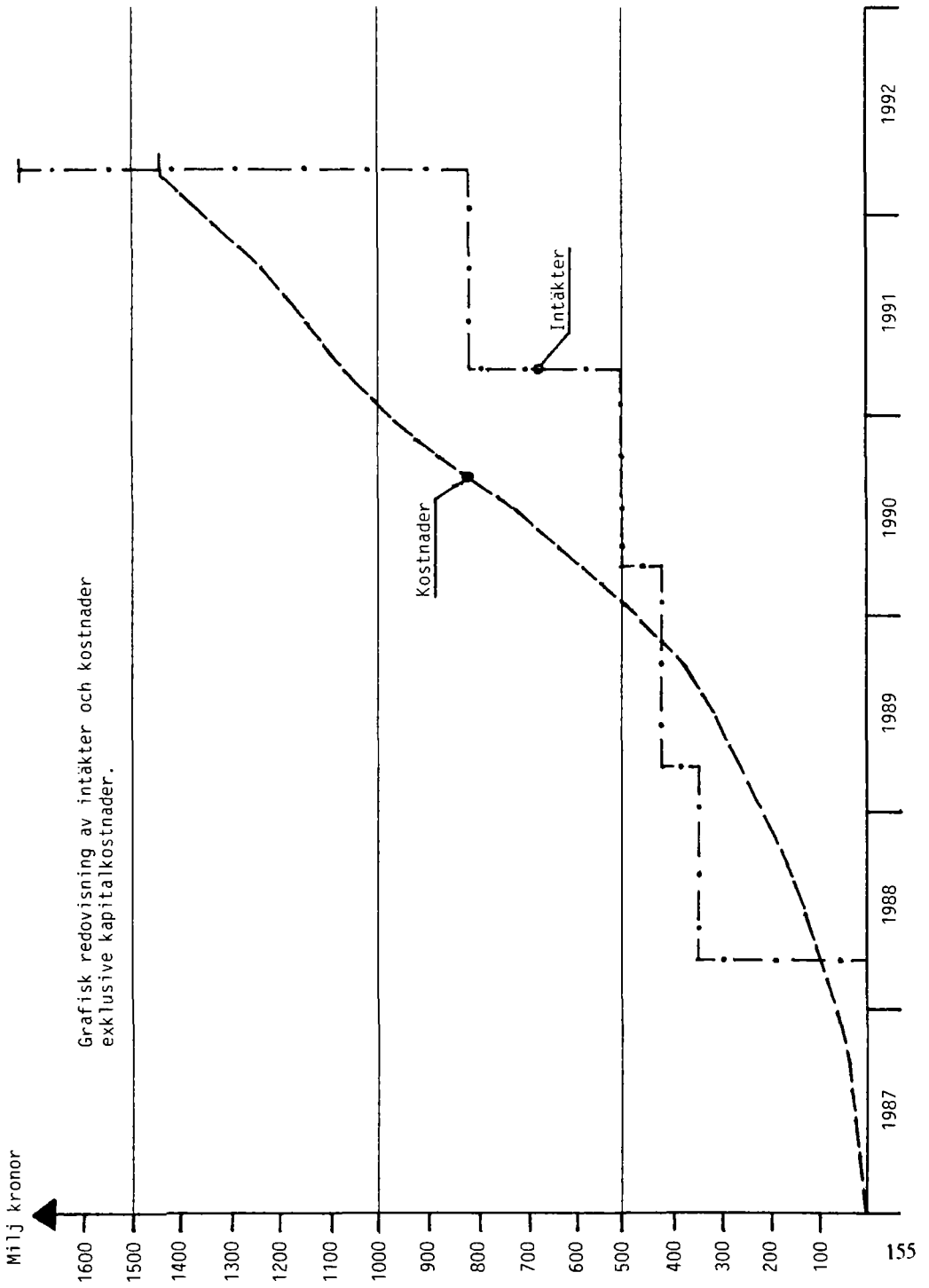
Räntekostnader map Televerket Radios uppgift (punkt 6.31) om att restvärdet 58 milj kronor faller ut först under åren 1993 och 1994 har beaktats.

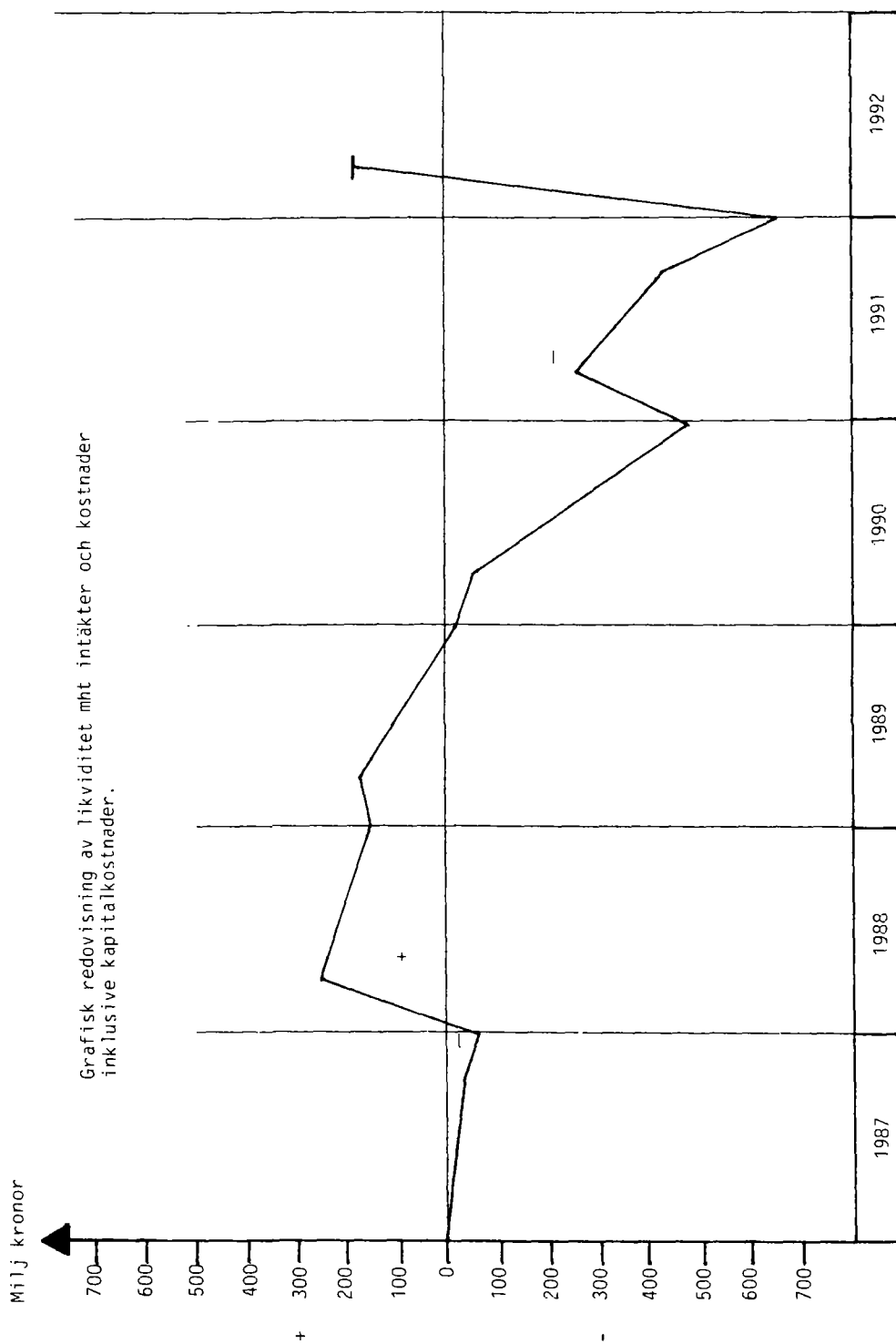
● Ränteintäkt		32 milj kr
● Räntekostnad	%	<u>94 " "</u>
Nettoränta	%	62 milj kr

Bilagä 11 A Grafisk redovisning av intäkter och kostnader i tiden.

Bilagä 11 B Grafisk redovisning av likviditet.

OS 1992

12 KOSTNADSSAMMANSTÄLLNINGAR

Angivna belopp i milj kronor.

Prisnivå januari 1985.

Exkl Free-style i Åre.

12.1 Kostnader12.11 Investeringskostnader

● Anläggningar i Falun	4	379,7 Mkr
● Anläggningar i Åre	5	218,6 "
● Televerket Östersund	6.1	51,8 "
● Televerket Falun	6.2	75,5 "
● Televerket Radio	6.3	92,0 "
● Radio/TV	7	17,3 "
● Oförutsett	15 %	<u>125,2 "</u>
Totalt		960 Mkr

12.12 Driftkostnader

● Centralt	8.1	204,6 Mkr
● Lokalt Falun	8.2	33,6 "
● Lokalt Åre	8.3	39,2 "
● Televerket	6.1	0,7 "
● Televerket Falun	6.2	2,3 "
● Televerket Radio	6.3	11,0 "
● Radio/TV	7	77,4 "
● Oförutsett	30 %	<u>110,6 "</u>
Totalt		479 Mkr

12.13 Kapitalkostnader

● Räntekostnader	11	62,0 Mkr
● Oförutsett		<u>38,0 "</u>
Totalt		100 Mkr

12.14	<u>Totala kostnader</u>		
	● Investeringskostnader	12.11	960 Mkr
	● Driftkostnader	12.12	479 "
	● Kapitalkostnader	12.13	<u>100 "</u>
		<u>Total kostnad</u>	<u>1 539 Mkr</u>

I ovan redovisad total kostnad ingår oförutsett med 274 Mkr.

12.2 **Intäkter**

12.21	<u>Intäkter av försäljning</u>		
	● Biljetter	9.1	40,0 Mkr
	● Sponsors/försäljning	9.2	525,0 "
	● TV-rättigheter	9.3	1 052,0 "
	● Radio/TV	7	<u>10,0 "</u>
		Totalt	1 627 Mkr

12.22	<u>Restvärde</u>		
	● Utrustning Åre	5	3,5 Mkr
	● Televerket Östersund	6.1	16,4 "
	● Televerket Falun	6.2	18,6 "
	● Televerket Radio	6.3	<u>58,0 "</u>
		Totalt	97 Mkr

12.23	<u>Totala intäkter</u>		
	● Intäkter av försäljning	12.21	1 627 Mkr
	● Restvärden	12.22	<u>97 "</u>
		<u>Total intäkt</u>	<u>1 724 Mkr</u>

12.3

Netto

● Totala intäkter	12.1	1 724 Mkr
● Totala kostnader	12.2	<u>1 539 "</u>
	<u>Netto totalt</u>	<u>185 Mkr</u>

Ovan redovisat nettoresultat har belastats med 274 Mkr för oförutsett.

I utredningen har ej merkostnader upptagits för drift och underhåll av anläggningar etc som överdimensionerats för spelen eller anläggningar som av andra skäl drar stora framtida driftkostnader. Att beräkna nämnda kostnader är i nuläget svårt då ett mera detaljerat OS-program erfordras härför. Det är dock rimligt att, likt Calgary, medel avsätts till en fond för täckande av dessa framtida kostnader. I budget för OS 92 bör därför avsättning till fond betraktas och redovisas som OS-kostnad.

Olympiska vinterspelen i Falun/Åre 1992 ger, med utgångspunkt från denna utredning, ett "0-resultat" om t ex endera av följande inträffar:

- Totala beloppet för oförutsett ökar från 274 Mkr till 459 Mkr, för att då utgöra 36 % av totalt beräknad kostnad för investering och drift inkl. kapitalkostnader.
- Oförutsett map investeringskostnader ökar från 15 % till 37 % (125 Mkr till 310 Mkr).
- Oförutsett map driftkostnader ökar från 30 % till 80 % (111 Mkr till 296 Mkr).
- Oförutsett map kapitalkostnader ökar från 38 milj kr till 223 milj kr.
- Intäkterna uppgår till 89 % av beräknade.
- Dollarkursen sättes till 6,20 Skr/US\$ mot i beräkningarna förutsatt kurs om 7 Skr/US\$.

I utredning har förutsatts att utbyggnad av bäddkapacitet, med undantag för OS-byar, ej belastar OS-budgeten. Byggekostnaderna har dock stigit kraftigt de senaste åren. Detta kan komma att negativt påverka utbyggnaden av bäddkapaciteten. Å andra sidan medför den reklam, som olympiska spel i Falun/Åre skänker områdena, säkerligen en avsevärd höjning av efterfrågan på bäddar under lång period. Därför torde en utbyggnad av erforderligt antal bäddar vara mer en fråga om finansiering än om lönsamhet på sikt. Extra subventioner har därför ej bedömts aktuella.

Som tidigare framgått av utredningen har ej framtida förändringar av kostnader och intäkter map index medtagits i redovisade kostnads- och intäktskalkyler.

SAMHÄLLESEKONOMISKA KONSEKVENSER

Konkurrensen mellan världens länder att få arrangera de olympiska spelen har ökat under de senaste decennierna. Den främsta orsaken är den ökade massmediatäckningen. Denna ger dels ett bättre ekonomiskt utbyte av spelen och dels en fantastisk möjlighet för värdlandet att marknadsföra sig som turistland. Turismen anses i dag av många som den enskilda näring som förväntas ha den kraftigaste tillväxten. Ökad fritid och förbättrade kommunikationer bidrar till att fler människor besöker allt fler länder.

- Sverige har förutsättningar att utvecklas betydligt vad gäller den internationella turismen. Hittills har dock inte Turistrådets anstängningar gett det resultat som borde kunna uppnås. Det kostar stora resurser att konkurrera om kunderna på den internationella marknaden. Ett OS skulle ge Sverige fantastiska möjligheter att nå nya länder och grupper av människor med vårt budskap. Intresset för vårt land får en skjuts framåt i samband med att Sverige tilldelas spelen i Lausanne 1986. Sedan kommer intresset att öka och nå sin kulmen i samband med spelen 1992. Det är viktigt att utnyttja detta till fullo.
- Förutom alla turister som kommer att besöka Sverige visar erfarenheterna från andra OS-orter att internationella idrottsorganisationer gärna lägger sina kongresser och sessioner till värdlandet. Tillsammans med själva genomförandet av spelen kommer denna ökande turistström att medföra ett betydligt bättre "turistnetto" med utlandet.
- Ett OS betyder också en ny gemensam nämnare för Sveriges exportindustri. Utomordentliga möjligheter kommer att finnas att knyta internationella kontakter med OS 1992 som en naturlig utgångspunkt. Näringslivets stora intresse av att ett OS förläggs till Sverige har också visat sig i de sponsorinsatser som gjorts för att marknadsföra Falun/Åres kandidatur

- Svenska företag får möjlighet att visa upp utnyttjande av den senaste tekniken på områden exempelvis tele, television, informationsöverföringar och databearbetning. Detta ger ny kunskap och kompetens inom dessa växande branscher som kan ge svensk teknologi ett försprång internationellt.
- Sverige får visa upp sin erkänt goda förmåga att organisera och genomföra ett stort idrottsarrangemang. Detta ger fin goodwill både idrottsligt och i andra sammanhang.
- De pengar som omsätts via ett OS är direkta pengar från utlandet, framförallt genom TV-intäkter, vilket i sig har stor betydelse för samhällsekonomin.
- Staten får stora extra skatteinkomster i form av inkomst- mervärdes- och punktskatter genom den omsättning som spelen genererar.
- Spelens förväntade överskott överlämnas till idrottsrörelsen som därigenom får väsentligt ökade resurser att driva den verksamhet som är grunden för de olympiska spelen.
- Investeringskedet 1987-1991 kommer att ge stora regionalpolitiska effekter i Falu- och Åre regionerna. En ökad sysselsättning kan förväntas inom byggindustrin, service-sektorn och turismen. Detta ger ökade skatteinkomster för kommunerna och landstingen.
- Falun och Åre får lånesiktiga effekter vad gäller turismen och ett ökat utnyttjande av befintliga anläggningar.
- Kommunerna och idrottsrörelsen erhåller bestående värden i form av uppförda anläggningar och byggnader, som kan utnyttjas för olika ändamål efter spelen.

SAMMANFATTNING

Efter att de XVIth Olympiska vinterspelen 1992 genomförts i Falun och Åre skulle man då, 1992, i korthet kunna sammanfatta planering, utbyggnad m m sålunda:

Allt sedan 1924 har Sverige deltagit i samtliga vinter-OS och har därvid tillhört de mest framgångsrika nationerna. På 60-talet aktualiserades frågan om Sverige som värdnation. Flera utredningar gjordes. Dessa resulterade i två ansökningar. 1978 i Aten för 1984-års spel och 1981 vid IOC-kongressen i Baden-Baden för 1988-års spel. I Baden-Baden hade Sverige behövt ytterligare 9 röster, varför det fortsatta arbetet med att marknadsföra kandidaturen för 1992-års spel gjordes med en stark känsla av att "nu är det vår tur".

I september 1984 bildade de båda kommunerna Falun och Åre det gemensamma bolaget "Falun-Åre FOC, Aktiebolag.

I april 1985 presenterade FOC utredningen **Förutsättningar för olympiska vinterspel i Falun/Åre 1992**. Utredningen var en fördjupad och förutsättningslös inventering av program och förutsättningar för ett OS förlagt till Falun/Åre. Sålunda var inte denna utredning bara en uppdatering av de tidigare utredningar som gjorts, för bl a 1988-års ansökan, utan nytt material hade tagits fram, med avsikt att få ett underlag som väl motsvarade vad man då visste skulle komma att krävas av arrangemangen för lyckade olympiska vinterspel 1992. I prisläget januari 1985 beräknade utredningen den totala kostnaden för investering och drift inkl. kapitalkostnader till 1 539 Mkr och de totala intäkterna till 1 724 Mkr. Utredningens intäktskalkyl grundades på en försiktig uppskattning med ledning av vad bl a Calgary för OS 1988 skulle få.

I maj 1985 överlämnade FOC utredningen till regeringen med begäran om att staten till fullo skulle ställa de ekonomiska

garantierna för spelen. För Falun och Åre kommuner var det en ofrånkomlig förutsättning att staten tog de ekonomiska garantierna för att spelen skulle arrangeras.

Regeringens granskning av utredningen, som påbörjades snarast efter överlämnandet, gjordes utifrån en helhetsbedömning av beräknade kostnader och intäkter med hänsyn till de positiva samhällseffekter som skulle bli följden av om 1992-års vinterspel förlades till Sverige.

Under höstriksdagen 1985 bifölls så regeringens proposition, varefter ett avtal om ekonomiska garantier för spelen tecknades mellan staten och FOC huvudsakligen i överensstämmelse med de förutsättningar som Falun och Åre kommuner tidigare ställt som villkor för att kunna åta sig värdskapet för spelen.

Parallellt pågick marknadsföringskommitténs arbete med att föra ut information om Faluns kandidatur. Kommitténs avsikt var att visa att Sverige var väl skickad att arrangera olympiska vinterspel under de mest gynnsamma och sportsligt rättvisa förhållanden som kan erbjudas. Marknadsföringskommitténs idoga arbete kröntes så slutligen med framgång då IOC vid sin session i Lausanne 17 oktober 1986 beslutade tilldela Falun de XVI Olympiska vinterspelen 1992.

Tack vare regeringens positiva inställning till möjligheten att få arrangera olympiska vinterspel i Sverige 1992 hade FOC redan hösten 1985 kunnat påbörja planeringen för spelens genomförande - en planering som innebar att man vid tidpunkten för IOC:s beslut då var väl framme med olika programfrågor, organisation m m.

Denna tidigare och väl genomarbetade planering innebar att arbetet med att organisera och förbereda spelen var i full gång redan vid årsskiftet 1986/1987. Förhandlingarna om TV-rättigheterna kom snabbt igång vilket senare skulle visa sig oerhört värdefullt ur bl a likviditetssynpunkt.

I såväl Falun och i Åre kom utbyggnaden av olika arenor och anläggningar i gång redan under hösten 1987, med huvuddelen färdigställd till "testtävlingarna 1991". All utbyggnad hade planerats mht jämn sysselsättning och mht målsättningen att hålla räntekostnaderna nere. Tunga investeringar, som ej nämnvärt påverkade sysselsättningen, hade sålunda förlagts till åren 1990 och 1991.

Investeringsprogrammet hade fortlöpande prövats och följts upp på sätt att en god balans mellan intäkter och kostnader kunde uppnås.

Beroende på att Radio och TV till mesta del hyrde in teknisk utrustning kunde kostnaderna för Radio och TV bevakningen hållas nere. Samtliga tävlingsevenemang inkl invigning och avslutning bevakades. Alla nationer som så önskade erbjöds av RR och SVT multinationella oredigerade TV-program. Radio-bevakningen innebar produktion av internationellt ljud. Mot betalning erbjöds även resurser för unilateralt bruk, i första hand då resurser för produktion av egna radio- och TV-program och inslag för överföring till hemlandet.

För att möta de förväntade kraven krävdes av Televerket en avsevärd utbyggnad. Stor del av denna utbyggnad kunde dock göras som tidigarelagda investeringar för vilka OS-budgeten i praktiken då endast kom att belastas med kapitalkostnader.

Det faktum att Sverige nu fått möjligheten att genomföra de olympiska vinterspelen 1992 har inneburit att Sverige som internationellt turistland utvecklats på ett sätt som aldrig skulle varit möjligt utan OS som draghjälp. Svensk exportindustri har genom OS getts unika möjligheter att knyta internationella kontakter.

De regionalpolitiska effekterna för Falun- och Åreregionerna har inneburit ökad sysselsättning, inte bara i uppbyggnadskedet, utan även nu efter att spelen hållits.

Genom spelens överskott, 185 Mkr, har idrottsrörelsen fått ökade resurser för att driva den verksamhet som är grunden för fortsatt framgångsrikt Svenskt deltagande i olympiska spel.

För de båda kommunerna Falun, Åre och idrottsrörelsen finns i dag bestående värden i, de för OS, uppförda anläggningarna och byggnaderna.

Hur det gick för våra Svenska idrottstalanger -- ja det vet Ni ju redan.

Järpen april 1985

FALUN - ÅRE FOC, AKTIEBOLAG

Bengt Åsengård

**KOMPLETTERING OCH ÄNDRING I UTREDNING "FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
OLYMPISKA VINTERSPEL I FALUN/ÅRE 1992", april 1985**

Investeringskostnader enligt utredning		960 Mkr
% Belopp oförutsett investering	%	125 Mkr
Driftkostnader enligt utredning		479 Mkr
% Belopp oförutsett drift	%	111 Mkr
Kapitalkostnader enligt utredning		100 Mkr
% Belopp oförutsett kapitalkostnader	%	38 Mkr
Tillkommer bedömd kostnad för rivning alternativt drift och underhåll av anlägg- ningar etc som överdimensionerats för spelen eller kostnad för anläggningar som av andra skäl drar stora framtida drift- och underhållskostnader		25 Mkr
		<hr/>
Totalt exkl kostnader för index		1.290 Mkr

Avtal

träffat mellan svenska staten och Falun Åre Organisation Co, FOC, Aktiebolag, nedan kallat FOC, om statsgaranti för genomförande av olympiska vinterspel år 1992 i Falun och Åre.

Bakgrund

Falu kommun har i samförstånd med Åre kommun, nedan kallade kommunerna, ansökt om att i Sverige få anordna 1992 års olympiska vinterspel. Ansökan har från Falu kommun gjorts under förutsättning av att staten lämnar ekonomisk garanti för spelens genomförande. Kommunerna har gemensamt gjort en utredning om förutsättningarna för dessa olympiska vinterspel. Utredningen är benämnd Förutsättningar för olympiska vinterspel i Falun/Åre 1992, daterad april 1985 jämte komplettering 1986-03-11. Utredningen anger kostnader, standard och omfattning vad beträffar de investeringar och den verksamhet som bedöms krävas för att spelen skall kunna genomföras. Anordnandet av spelen förutsätter att de alpina grenarna genomförs i Åre. Sveriges olympiska kommitté jämte de olympiska specialidrottsförbunden har godkänt de anläggningar som behövs för att genomföra spelen i det utförande och i den standard som beskrivs i utredningen. Kommunerna har gemensamt bildat FOC för förberedelse, genomförande och avveckling av spelen.

Efter förhandlingar har parterna enats om under vilka villkor en statsgaranti för genomförandet av spelen skall kunna göras gällande. Den träffade överenskommelsen redovisas i detta avtal.

Statsgarantin och villkor för att garantin skall gälla

1 §

Staten åtar sig att på de villkor som anges i detta avtal ställa medel till förfogande för att täcka den förlust som kan uppstå om kostnaderna för den verksamhet och de investeringsobjekt som finns redovisade i bilaga till detta avtal inte skulle komma att vid en slutlig avstämning täckas av intäkterna av de olympiska spelen.

Garantin för denna verksamhet och dessa investeringsobjekt lämnas dock med ett belopp om sammanlagt och högst 1 290 milj. kr. i prisläget januari 1985.

De sammanlagda kostnaderna för den verksamhet och de investeringsobjekt som redovisas i avtalsbilagan beräknas till högst 1 290 milj. kr. (garantiramen). Det förutsätts att samtliga kostnader för massmediabekvakning och telekommunikationer m. m. (punkt C i bilagan) täcks av garantiramen.

Statens garantiåtagande omfattar kostnader under en sexårsperiod räknat fr. o. m. den dag Falu kommun tilldelas de olympiska spelen. Spelens ekonomiska resultat skall slutredovisas före utgången av år 1992.

Statens garantiåtagande gäller endast gentemot FOC och under förutsättning att kommunernas gemensamma aktieinnehav i FOC representerar minst två tredjedelar av röstvärdet i bolaget. För beslut i FOC:s styrelse krävs att beslutet biträds av kommunernas valda ledamöter. Staten utser revisorer i verksamheten.

Detta avtal innebär inte att staten åtar sig något ansvar att medverka i FOC:s verksamhet.

3 §

Det ankommer på FOC att vidta nödvändiga åtgärder för de olympiska spelens genomförande och finansiering.

4 §

Intäkter av spelen skall i första hand räknas av mot statens garantiåtagande.

Som intäkter räknas alla intäkter som är en följd av att spelen arrangeras, vilka intäkter annars inte skulle ha uppkommit. Till intäkter av spelen hänförs sålunda bl. a. intäkter av försäljningen av televisionssändningsrättigheter och av s. k. OS-emblem samt direkta bidrag liksom intäkter av sponsoring, entreintäkter och intäkter av försäljning av visst materiel m. m. efter spelen (restvärden).

5 §

Om kostnader för arrangerande av de olympiska spelen uppkommer sedan detta avtal slutits och dessa kostnader inte kunnat påverkas av FOC, skall förhandlingar upptas mellan parterna om med vilket belopp garantiramen skall höjas.

Det åligger FOC att försäkra arrangemanget för omständigheter över vilka FOC ej råder såsom krig, bojkott etc.

6 §

Om statliga bidrag i form av exempelvis arbetsmarknadsmedel kommer att lämnas för ändamål som har samband med de olympiska spelen, skall förhandlingar upptas mellan parterna om med vilket belopp garantiramen skall jämkas.

7 §

Index för korrigerings av garantiramen med hänsyn till förändringar i kostnadsnivån från januari 1985 skall fastställas efter överläggningar mellan parterna.

I förhandlingar om försäljning av rätten till televisionssändningar från de olympiska spelen har staten rätt att delta och avtal om sådan försäljning skall underställas staten för godkännande.

9 §

Statsgarantin förutsätter att FOC i avtal med Sveriges olympiska kommitté och Sveriges ridsidrottsförbund kan tillförsäkra sig rätten att i emblem för de olympiska vinterspelen använda de fem olympiska ringarna.

10 §

Ett eventuellt överskott av spelen skall användas för ändamål som är angelägna för svensk idrottsrörelse. Beslut om disposition av ett eventuellt överskott skall godkännas av regeringen.

Godkännande av avtal

11 §

Detta avtal gäller under förutsättning av regeringens samt kommunfullmäktiges i Falu och Åre kommuner godkännande.

Detta avtal har upprättats i fyra likalydande exemplar varav parterna samt Falu och Åre kommun tagit var sitt.

Stockholm den 3 april 1986 Falun den 3 april 1986 Åre den 3 april 1986.

För staten

För FOC

Ulf Lönnqvist

Nils Dahlberg

John-Bruno Jacobsson

A. Investeringar i Falun

Ändamål

Hoppbackar. Tillbyggnad
Längdskidstadion. Om- och tillbyggnad
Skidskyttestadion. Nybyggnad
Ishockey A-hall. Utbyggnad befintlig hall
Ishockey B-hall. Nybyggnad
Ishockey C-hall. Överbyggnad befintlig bana
Skrinnarbana. Om- och tillbyggnad
Bob o Rodelbana. Nybyggnad
Entreer, personalrum, ceremoniplats etc. Nybyggnad
Bergbana vid hoppbacke och bob/rodelbana. Nybyggnad
Parkering, infrastruktur, friytor, reservkraftanläggning
samt kraftförsörjning m. m.
Press-center; anpassningskostnader m. m.
Press-by; förhyrning i befintliga lägenheter
Os-by vid Dalregementet 113. Om- och tillbyggnad

B. Investeringar i Åre exkl. Freestylearrangemang

Ändamål

Störtlopp H. Tillbyggnad samt utvidgning målområde. Återstående linbanel utbyggd utanför OS-budget, liksom servering vid bergsstation.
Störtlopp D+Super G-H. Nybyggnad
Storslalom m. m. Ombyggnad inkl. nytt målområde
Slalom H och D samt träningsbackar. Ombyggnader
Presscenter inkl. personalrestaurang samt viss yta för TV
Förläggningar för deltagande, press m. fl. Anpassningskostnader
Administrationslokaler
Trafik: Ombyggnader.
Tidtagningsutrustning, högtalaranläggning, ceremoniplatser etc.
Flygplats i Järpen. Molanda
Bro vid Rödösundet

C. Investeringar i och drift av Tele/TV m.m.

Kalkylerna är till delar – särskilt avseende televerket – nettobräkningar eftersom investeringsprogram t. ex. tidigareläggs eller av att investeringar undviks och ersätts av hyror, leasing eller restvärden.
Investeringar inkl. restvärden. Driftkostnader

D. Driftkostnader för organisation av OS m. m.

Prop. 1985/86: 104

Central organisationskommitté i Falun samt lokal kommitté i Falun (samordnad) jämte lokal kommitté i Åre inkl. avveckling år 1992.

Löner inkl. sociala avgifter

Frivillig personal, vissa ersättningar

Hyror, resor. Allmänna omkostnader

Marknadsföring, värds-kapskostnader, gäster m. m. IOK-session, medaljer

Invigning, ceremonier, avslutning, film och video. Avrapportering

Data, resultatgivning

Säkerhetstjänst, polisbevakning, militärbevakning

Ersättningar till W- och Z- landsting, Falu och Åre kommuner för kommunalteknisk verksamhet, brandförsvar, sjukvård m. m.

Hyra för OS-by i Åre. Intäktsbortfall i företag

Ersättning till SOK för OS-ringar. Intäktsgenererande utgift

Likviditetskostnader

Avsättning för rivningskostnader efter spelen, för drift av arenor m. m.

Försäkringspremier för force majeure (krig, bojkott etc.)